לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', כ' בשבט תשמ"ז, 19 בפברואר 1987 / שנת מ"ד מס' 13274 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

פרס ישמח לנסוע לבריה"מ

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

ראש לשכת שר־החוץ אורי סביר הכחיש אתמול ידיעות שפורסמו, לפיהן כאילו פנה שר החוץ שמעון פרס, באמצעות מתווכים, אל גורמים בצמרת הסובייטית בהצעה להזמין אותו לברה"מ לפגישה עם מיכאל גורבצ'וב. על־פי ידיעות אלה נועדה פגישה כזו לסייע בידי פרס להביא לכינוס ועידה בין־לאומית ולהרכבת משלחת ירדנית־פלשתינית, שחבריה הפלשתינים לא יהיו מזוהים עם אש"ף אך ייהנו מאישור אש"ף למינויים.

סביר אמר, כי פרס לא עושה מאמצים כדי לפגוש את גורבצ'וב, אבל אם תבוא הזמנה הוא ישמח לנסוע. סביר העריך, כי מקור הידיעה הוא בחוגים בליכוד.

למרות התנגדות שמיר הודיע לו רייגן: ממשיך לפעול בנושא הוועידה הבי"ל

שמיר שב ופסל באוזני בני שיחו את "האמצאה" הזאת ■ נושא אחר שנידון אתמול — חקירת הפרשה האיראנית ■ רייגן ושולץ הבטיחו לשמיר שאין כוונה להפוך ישראל לשעיר לעזאזל

מאת זאב בליצר, כתב "על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — הנשיא רונאלד רייגן הודיע אתמול לאורחו, ראש הממשלה יצחק שמיר, כי ארה"ב תמשיך לעסוק בבירור השאלה, אם ועידה בין־לאומית לשלום במזרח התיכון עשויה להוליך למשא ומתן ישיר על שלום בין ישראל למדינות ערב. בפגישה מאוחרת יותר עם עיתונאים ישראליים בבית־מלונו, אמר שמיר, כי רייגן הבטיח לו במפורש שארצו תמשיך לשלול את השתתפותם של ברית־המועצות ושל אש"ף בתהליך השלום.

(המשך בעמוד 16)

צינה ליד האח המבוערת. – שמיר ורייגן אתמול בבית־הלבן (צילום אי.פי)

ביגון זכה לחנינה מנשיא ברית־המועצות

מסרה אמש סוכנות אי.פי. ● "להימונד": במוסקבה שורר בלבול ומתפרסמות הודעות סותרות

סוכנויות הידיעות, ארנון יפה כתבנו בפאריס

ז'נווה. — אסיר־ציון יוסף ביגון זכה בחנינה ללא־תנאי מידי נשיא ברית־המועצות או אחד מסגניו — הודיע אתמול סמואל זיווס, ראש הוועד הסובייטי האנטי־ציוני וסגן נשיא האגודה לידידות סובייטית־אמריקנית, לכתב "אסושיאייטד פרס" בז'נווה.

לפני כן נמסר ממוסקווה, כי אין יודעים דבר על גורלו של ביגון ואף אשתו, אינה, לא קיבלה כל הודעה על כוונות השלטונות הסובייטיים כלפיו.

מופתע שלא שוחרר

בנו של ביגון שוחח ביום רביעי במוסקבה טלפונית עם גיאורגי ארבאטוב, חבר הוועד המרכזי של המפלגה שהודיע ביום א' בטלוויזיה האמריקנית כי יוסף ביגון שוחרר, וארבאטוב אמר לו שהוא "מופתע" שאביו עדיין לא בבית.

ד"ר יולי שטרן, דובר המרכז למידע על יהודי בריה"מ בירושלים, שוחח ביום רביעי בערב טלפונית עם בוריס ביגון. בוריס מסר לו כי ארבאטוב אמר שהודיע על שיחרורו של יוסף ביגון ברשת סי.בי.אס. לאחר שקיבל שיחת טלפון ממקור "רשמי באופן מוחלט".

(המשך בעמוד 16)

משפט דמיאניוק

הטקטיקה של אוקונור

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר"

מה מריץ את מארק אוקונור? שאלה זו העסיקה את קהל הצופים שמילא במשך כל שעות היום את בית המשפט בו נערך משפט דמיאניוק ועקב בדריכות אחרי החקירה הצולבת של הסנגור. הנחקר היה עד התביעה ד"ר יצחק ארד, יו"ר יד־ושם, אשר ריתק שלשום את בית המשפט בתיאור מפורט ומדוייק של מכונת ההשמדה וחרושת המוות בטרבלינקה. אתמול לחץ אוקונור ללא הרף, וביקש ללבן פרטים ולבדוק עובדות לשורשן. לא אחת נאלץ ארד להשיב: יתכן, אינני יודע, אולי. (תיאור מהלך המשפט – עמוד 4).

הבוקר מתייצב ד"ר יצחק ארד פעם נוספת על דוכן העדים לחקירה נגדית של הסנגוריה.

עד הראייה הראשון

יתכן שבמהלך היום יוזמן עד הראיה הראשון מטרבלינקה ניצול השואה מנחם אפשטיין. ההגנה, בחקירה מתישה, התאמצה להוכיח כי לא כל הפרטים שהביא בפני בית המשפט ד"ר ארד נכונים, וכי ניתן לשפוט אחרת ממסקנותיו. מגמתה היתה להוכיח שהזכרון איננו מדוייק ועל אותם כמה וכמה לא ניתן יהיה לסמוך על דברי העדים שיעידו. גם במחקר מעמיק כפי שעשה ד"ר יצחק ארד ניתן לגלות, לדעת הסניגור "הנמרץ", בקיעים ואותם הוא יבקש לחשוף במהלך המשפט. באמצעות שאלותיו התאמץ אוקונור להשמיט את הקרקע מתחת הקביעה שאוקראינים עסקו בפועל בהשמדה. הוא אף הרגיש כי אביו של איוואן האיום, ניקולאי, נושא שם רוסי שכן בקרב האוקראינים רווח השם ניקולאי. אוקונור חותר להוכיח כי הגרמנים נהגו מלהטיל את משימת ההשמדה על כתפי האוקראינים.

משרד החוץ ממשיך בהכנות לוועידה בי"ל ● עמוד 2

לחאד מוכן לשחרר אסירים מאל־חיאם תמורת הגווה הישראלי ● עמוד 2

גל שני של התייקרויות בשיעור של 3—10 אחוזים ● עמוד 20

ממשלה סכיזופרנית

ראש הממשלה יצחק שמיר לא מצא בשר־החוץ ג'ורג' שולץ תומך נלהב לרעיון הוועידה הבינלאומית כאחת הדרכים לפתיחת משא־ומתן ישיר בין ישראל לבין הערבים. אף ששולץ התבטא בנוסח הזהיר [illegible] ניסוח המדיניות באומרו, כי ארה"ב מוכנה לבחון את רעיון הוועידה הבינלאומית, הרי גם שמיר הבין כי זו קרובה יותר לעמדתו של שמעון פרס מאשר לזו של ראש ממשלת ישראל הנוכחי. ראש הממשלה יצחק שמיר אינו מתמצא כראוי בהלכי־הרוח מחוץ לגבולות ישראל, לרבות הרוחות הנושבות היום בארצות־הברית. שמיר ניסה לשכנע את שולץ כמו שהוא מנסה להפחיד את אזרחי ישראל, כאילו הוועידה הבינלאומית אינה אלא "משימה סובייטית". אבל בארצות־הברית גוברת הנטייה לשיתוף פעולה עם בריה"מ, בין השאר מתוך הערכה [illegible] הליברלית של גורבצ'וב, ואף במגמה לחזק את מעמדו. אך גם [illegible] טאקטיים אלה, ארצות־הברית לא קבעה מעולם עמדה [illegible] את רעיון הוועידה הבינלאומית, אלא לעתים הקפיאה [illegible] נדמה היה כי קיים פתרון אלטרנטיבי שיאפשר הסכמת [illegible] משא־ומתן ישיר בלי קיום הוועידה. וושינגטון אינה יכולה [illegible] העובדה, כי ירדן, מצרים ושאר הגורמים בעולם הערבי לא [illegible] התהליך המדיני ללא הסכמה מוקדמת למסגרת [illegible] דבר שהוזכר אפילו בהסכמי קמפ־דייוויד שם מדובר [illegible] בינלאומית".

[illegible] היא תגובתו של ראש־הממשלה יצחק שמיר, המעידה על [illegible] שמיר "איים" שאם תימשך המחלוקת על הוועידה [illegible] הרי שבנושא זה הוא מוכן ללכת לבחירות, במלים אחרות [illegible] הממשלה. ספק אם הממשל האמריקני יושפע מן "האיום הזה" [illegible] אינם נחשבים לנכס על־ידי הממשל האמריקני, אפילו [illegible] החוגים הסובבים את הנשיא רייגן. אבל דברי שמיר לא נאמרו [illegible] הקהל האמריקנית, אלא נועדו לשמש שדר דחוף לישראל, אל [illegible] במממשלה. ובכן קיים נוהג בישראל, שאין משמיעים [illegible] ראש הממשלה בעת מסעו הממלכתי בחו"ל. אולי לא תמיד הוא [illegible] אך עדיין לא שמענו שראש־הממשלה ינסה בעת ביקור [illegible] בארצות־הברית לפתוח ממרחקים את מערכת הבחירות בארץ. [illegible] מתכתשות זו יצמחו לנו בחירות בקרוב. אך בינתיים [illegible] על־ידי ממשלה סכיזופרנית. לשכת שר־החוץ מודיעה, כי [illegible] פעולות למען הוועידה הבינלאומית, ושר־החוץ שמעון פרס [illegible] בביקורו הקרוב במצרים ידון שוב עם הנשיא מובארק על [illegible] הבינלאומית, שלמעשה נתן לה את הסכמתו בביקור הקודם [illegible] בעת שהיה עדיין ראש־ממשלה. זוהי, איפוא, ממשלה [illegible] ממשלה שבפועל אינה מסוגלת לפעול בתחום [illegible]

הרופאים מצטרפים לשביתת העובדים

רופאי המדינה ישבתו היום במחאה על המצב הבלתי־נסבל בבתי־החולים הממשלתיים ● עובדי בתיה"ח של קופ"ח דחו פניית ההסתדרות לחזור לעבודה ● צפויים: שביתת עובדי המשק והאחיות הממשלתיים ● פרס נפגש אתמול עם נסים ● הברפלד ודוודאי מחדשים הדיונים בוועדת פדה

מאת יוסף שמי, כתב "על המשמר" וכתבי עתי"ם

עובדי המינהל והמשק של מוסדות קופת־חולים ממשיכים גם היום בשביתתם. אתמול בישיבת מזכירות ועד העובדים דחה הרוב, לאחר דיונים ממושכים את פנייתו של חיים הברפלד, יו"ר האגף המקצועי ושל שרת הבריאות להפסיק את השביתה.

המזכירות לא קיבלה את הצעת האגף לאיגוד מקצועי לדון בחיוב בתביעותיהם ובעיקר בדרישה לתוספת שכר, תוך זמן מוגדר מראש של שבועיים ימים. היום אמור מטה השביתה לדון שוב בנושא וייתכן שההחלטה תהיה הפעם חיובית. אם כך יקרה ייתכן שהעובדים יחזרו לעבודה ביום שישי במקום ביום ראשון בשבוע הבא כמוצהר.

גם הרופאים הממשלתיים היום פותחים בעיצומים גם רופאי בתי־החולים הממשלתיים, במחאה על תוכנית הקיצוצים בכוח־אדם ובמשאבים במערכת הבריאות. לתביעות אלה הוסיפו אתמול

(המשך בעמוד 16)

שיטת פיגוע חדשה? — שני חיילי צה"ל נדרסו ליד שכם, הנהג נהרג

אחד החיילים נפצע קשה ● עדיין לא ברור כיצד נהרג הנהג ● החיילים פתחו באש לעבר המכונית, הנהג איבד השליטה על הרכב והתנגש בקיר

מכונית ה"מחבל" הדורסנית (צילום: יפת/דובר צה"ל)

מאת מנחם ענבי, כתב "על המשמר"

האמנם שיטת פיגועים חדשה לשטחים? נהג מכונית תושב עסכר בן 34 ניסה אתמול לדרוס סיור של חיילי צה"ל שנע ברחוב הראשי והצליח לפצוע קשה שני חיילים. הסיור פתח באש על המכונית הדורסנית. הנהג, נתקל בעוצמה רבה בקיר הגדר של בית־הספר המקומי, יצא מן המכונית, התמוטט ומת. גופתו הועברה למכון הפתולוגי באבו־כביר כדי לברר את סיבת המוות.

חיילי הסיור משוכנעים כי הנהג ניסה לדרוס אותם במזיד ולאחר [illegible]

(המשך בעמוד 16)

חריש הורה למשטרה לפתוח בחקירה נגד בנקים ובכיריהם

בחשד שעברו לכאורה עבירות פלילות במהלך ויסות המניות ● אין בדעת חריש לפרסם את שמות החשודים שנגדם תפתח חקירה ● ח"כ צבן מבקש שיוקצה לחקירה זו תקציב מיוחד

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש הודיע אתמול לוועדה לביקורת המדינה, כי החליט להורות למשטרה לפתוח בחקירה, בחשד כי כמה בנקים וממלאי תפקידים בהם עברו לכאורה עבירות פליליות.

לדברי היועץ המשפטי, עבר צוות מומחים של משרד המשפטים על כמות אדירה של חומר ראיות, שנמצא ב־37 ארגזים. הצוות טרם סיים בדיקתו. הוא ימשיך לעבור על חומר ויעביר למשטרה חומר נוסף והנחיות לבדיקה. אין בדעת חריש לפרסם את שמות החשודים שנגדם תיפתח חקירה.

ד"ר איילה פרוקציה, חברת צוות המומחים דיווחה לוועדה על אישומים שהוגשו נגד בנקים ומנהליהם כתוצאה מחקירות, שנפתחו קודם שוועדת השופט בייסקי הגישה את הדו"ח שלה.

כתבי אישום הוגשו נגד בנק המזרחי ומנהלו הכללי — בקשר לעיסקות שמחוץ לבורסה. כן מכינים כתבי אישום נגד בנק דיסקונט ובנק לאומי בקשר למתן ייעוץ כוזב ללקוחות, סמוך למשבר המניות.

המשטרה מנהלת חקירה נגד בנק הפועלים לאומי והמזרחי בקשר לחשדות כי היו מעורבים בוויסות במניות ללא ידיעת הרשויות, תוך שימוש ב"חברות קש".

לאחרונה החליט היועץ המשפטי לסגור תיקי חקירה בחשד שבעלי תפקידים בכירים באוצר, בבנק ישראל ובבנקים עשו שימוש פסול במידע פנימי כדי לעשות רווחים אישיים. החקירה העלתה שאף לא אחד מהפקידים הבכירים באוצר ובבנק ישראל, שלקחו חלק בדיונים על הפסקת הוויסות, ביצע פעולות של מכירת או קניית מניות בסמוך למשבר. תיקי החקירה נגד הפקידים בבנקים נסגרו מחוסר ראיות.

ח"כ יאיר צבן ביקש לחזק את חקירת המשטרה ולהקצות למשטרה לחקירה זו תקציב מיוחד, הוא הוסיף מפני התחמקות חשודים להיחלץ כדי להימנע מחקירה או ממשפט.

יו"ר הוועדה פרופ' ליבאי ביקש לזרז את החקירה, כדי למנוע עיכוב הדין מן הבנקים. אם יש חשד לעבירות, יש לנהל חקירה גם נגד הדרג הפוליטי, אמר.

הסכסוך ב"תדיראן" עפולה נמשך — אתמול הפגינו העובדים והבעירו צמיגים

שלשום אמנם הושגו הסכמים בין ההנהלה לעובדים, אך המחלוקת עתה היא על משך תוקפם ● ועל תביעתם של העובדים שהתוספות יהיו כפופות לכל התנאים הסוציאליים

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

מאבקם של עובדי "תדיראן עפולה" לתוספות שכר ידע אתמול מערכה נוספת. בשעות הבוקר הפגינו מאות פועלים בחצר המפעל, בהשתתפות נציגי עובדים ממפעלי הסביבה. הובערו צמיגים ויושב־ראש ועד העובדים אהרן גרינברג קבל על קיפוח. לאחר־מכן יצאו העובדים אל מחוץ לגדרות המפעל הניפו כרזות הקוראות להסתדרות ולחברת העובדים להפסיק את האפליה שבה הם נתונים על רקע עשן צמיגים. בשעות הצהריים שובשו העובדים את התנועה בכביש עפולה טבריה למספר דקות.

ב־16.30 אחר הצהריים התקיימה פגישה נוספת בין נציגי העובדים, מזכיר מועצת פועלי עפולה והנהלת המפעל, שבה הוצגו הסיכומים שהושגו יום קודם לכן. בהסכמי נקבע כי תשולם תוספת שכר של 18 אחוז למקבלי השכר הנמוך במפעל בתל־אביב, ו־12 אחוז למקבלי השכר הבינוני. בעלי המשכורות הגבוהות יהנו ממענק חד פעמי של 450 דולר. בישיבה לא יושבו חילוקי הדעות בין ההנהלה לעובדים.

חילוקי הדעות בשלב זה הן על משך תוקפו של ההסכם. העובדים דורשים שההסכם יהיה תקף למשך שנה והנהלת תדיראן — למשך שנתיים. כמו כן דורשים העובדים שהתוספות ייחשבו לתוספות שכר הכפופות לכל התנאים הסוציאליים. ההנהלה לעומתם דורשת שיהיה זה הסכם שכר מיוחד שאינו כפוף לשאר התנאים.

מזכיר מועצת פועלי עפולה יעקב אבימור אמר, כי ינסה לשכנע את העובדים להסכים שתוקפו של ההסכם יקבע לשנה וחצי. עוד אמר שהוא תומך בדרישת העובדים שתוספת השכר תהיה כפופה לכל התנאים הנוספים.

"נגד מס גולגולת"

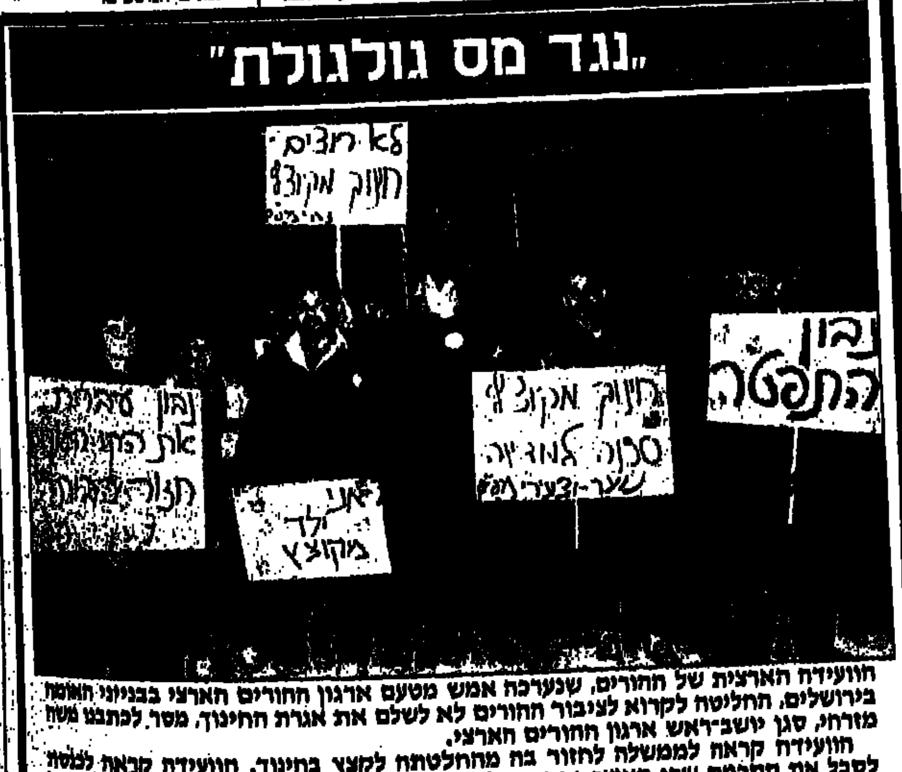

הוועידה הארצית של ההורים, שנערכה אמש מטעם ארגון ההורים הארצי בבנייני האומה בירושלים, החליטה לקרוא לציבור ההורים לא לשלם את אגרת החינוך, מסר לכתבנו משה מזרחי, סגן יושב־ראש ארגון ההורים הארצי.

הוועידה קראה לממשלה לחזור בה מהחלטתה לקצץ בחינוך. הוועידה קראה לסכל את הסכמת שרי האוצר והחינוך להטיל אגרה על ההורים עד לסכום של 410 שקל בשנה. אם ההחלטות יפלו על אזניים ערלות, ייצאו ההורים למאבקים ציבוריים — אמר.

בתמונה: נוער מפ"ם מפגין אתמול ברחבת בנייני האומה. צילום: אליהו הראתי. כתב: יצחק שור

כאלף ילדים מעולי אתיופיה הם יתומים או בודדים

כאלף ילדים אתיופים מתוך 2500 המצויים בארץ הם יתומים או בודדים. לחלק מהם הורים באתיופיה, וחלק מההורים ניספו בדרך לארץ. הטיפול בהם כרוך בהכפלת הצוות הטיפולי ובתוספת מחות מקצועיים של פסיכולוגים ועובדים סוציאליים. על כך מסר ביום שלישי אודי גורדון, ראש המחלקה לעליית הנוער בסוכנות היהודית, לשר הקליטה יעקב צור, בסיור שהתקיים במוסד הנוער אמי"ת בפתח תקווה.

בעיית הילדים היתומים והבודדים מאתיופיה העסיקה את השר צור בעת סיורו במוסד. בישיבה שקיים השר עם צוות הורים ומדריכים ומנהל בית הספר סיפרו לשר על בעיים המיוחדות של ילדים אלה והצורך הדחוף של משרד הקליטה ועליית הנוער בהכנת תכנית מקיפה לקליטה חברתית ותרבותית של ילדים. במיוחד הועלתה בפני השר מצוקת יתומי כיתות י"ב האמורים לסיים את שנת הלימודים הקרובה ולהתגייס לצה"ל.

השר יעקב צור ציין בדברי הסיכום, כי לדעתו יש מקום שהבנים המסיימים את כיתות י"ב ייקלטו מהר ככל האפשר במסגרות הצבאיים של צה"ל.

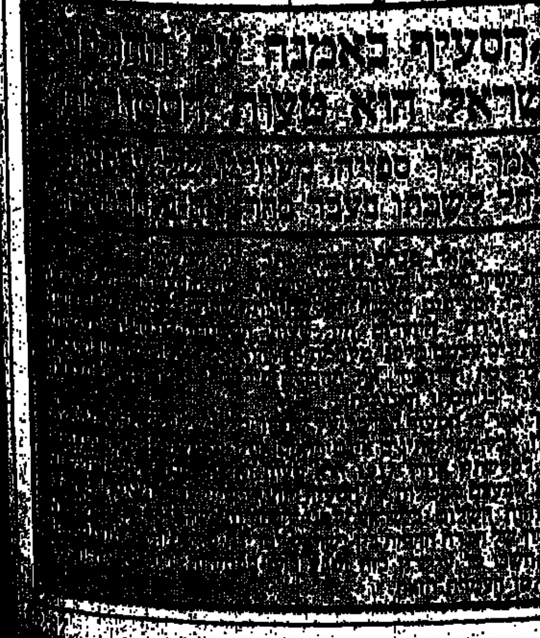

פסטיבל הצגות ילדים ייערך בפסח בחיפה

פסטיבל ראשון מסוגו בארץ להצגות ילדים יתקיים בחיפה בחול המועד פסח, בשיתוף בין התיאטרון העירוני חיפה ומינהל החינוך, התרבות והרווחה בעיריית חיפה. על כך מסר מנכ"ל תיאטרון חיפה, נעם סמל, במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול בבית סוקולוב בת"א. יו"ר הפסטיבל הוא ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, וכנשיאת הכבוד תשמש אופירה נבון. מנהלי הפסטיבל הם נעם סמל וד"ר מוטי פרי, ראש מינהל החינוך התרבות והרווחה בעיריית חיפה, אשר אף יזמו את המפעל. הם הודיעו כי היום תחל מכירת כרטיסי המנוי לפסטיבל.

ירושלים 8 עד 15, רמת־הגולן 4 עד 15, צפת 5 עד 12, חיפה 9 עד 20, טבריה 8 עד 19, נצרת 8 עד 17, עפולה 6 עד 18, שומרון 6 עד 16, תל אביב 10 עד 19, נמל תעופה בן גוריון 8 עד 19, יריחו 8 עד 21, עזה 9 עד 20, באר שבע 5 עד 21, אילת 14 עד 25.

גם שר האוצר מתנגד לחוק שכר מינימום

כתב לענייני כלכלה בירושלים

שר האוצר משה נסים הצטרף אתמול למתנגדים לחקיקה של חוק שכר מינימום במשק. בדיון שהתקיים בוועדת העבודה והרווחה בעניין אמר שר האוצר כי לפי תחשיבי משרדו, תהיה במשק עליית שכר כללית בשיעור של 15 אחוזים, כתוצאה מחקיקת חוק שכר מינימום. לפי תחשיבי משרד האוצר תגרור העליה הזאת תשלומי שכר של יותר מ־2 מיליארד ושבע מאות מליון שקל כתוספת שכר המשק. תשלומים כאלה עלולים לפי דעת שר האוצר לגרום למפעלים רבים להקלע לקשיים.

כתבנו מוסיף כי יותר מ־61 חברי כנסת חתמו על הסכמתם לחקיקת חוק שכר המינימום וכי אם לא תוטל משמעת קואליציונית יעבור החוק הזה את הקריאות הדרושות במליאת הכנסת.

התפטרו ארבעה מחברי הדירקטוריון של "דובק"

מאת אלחנן חורבין, כתב "על המשמר"

חברת "דובק" הודיעה לבורסה שארבעה מחברי הדירקטוריון שלה התפטרו אתמול. ואלה שמותיהם: רות הירש, עו"ד משה בן־פרץ, עו"ד קורט גיבור וחיים מילשטיין. במקומם צורפו כדירקטורים לדירקטוריון של דובק: השופט (בדימוס) יצחק שילה, עו"ד שמואל טוכמינץ, עו"ד הרצל קדש וחיים א. גהל.

בנוגע לגורמי ההתפטרות של ארבעת הדירקטורים נמסר רק בשם אחד מהם, קורט גיבור, שהתפטרותו נובעת מהעדר אימון של חלק מבעלי המניות.

טכנאי הטלוויזיה ממשיכים לפי שעה בעבודה סדירה

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

טכנאי הטלוויזיה ימשיכו, בשלב זה, בעבודה סדירה. כל הטכנאים הופיעו אתמול בישיבת בית־הדין לעבודה בירושלים. אם ירצו הטכנאים לנקוט צעדים ארגוניים, יפעלו לפי המתחייב להוראות החוק ביישוב סכסוכי עבודה, ויודיעו להנהלת רשות השידור על הכרזת סכסוך עבודה שבועיים מראש. בהתחשב בכך הודיעה הנהלת רשות השידור לבית המשפט, שהיא חוזרת בה מבקשתה להוצאת צווי המניעה כנגד הטכנאים.

תביעת נזיקין בסך 10 אלפים ש"ח הוגשה אתמול נגד רשות השידור ויו"ר ועד הטכנאים בטלוויזיה הישראלית ציון סוויריי. התביעה הוגשה ע"י עו"ד מנחם גירון לבית משפט השלום בפתח תקווה. עו"ד גירון תובע מרשות השידור פיצוי על אי הנוחות ועוגמת הנפש שנגרמו לו בעקבות הפסקת שידור משחק הכדורסל ב־9 בפברואר.

טרם הוגש כתב הגנה.

ההסתדרות דורשת רשמית חידוש הסכמי השכר

מאת כתבנו לענייני עבודה

ההסתדרות החליטה אתמול להגיש דרישה רשמית לממשלה ולמעסיקים לפתוח "בתוך פרק זמן סביר" במשא ומתן לחתימה על הסכמי עבודה חדשים במשק.

יצוין, שתוקפם של הסכמי השכר יפוג בסוף מארס. יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד אמר אתמול בישיבת הוועדה המתאמת של האגף כי לנוכח התרופפות הפיקוח על המחירים והעלאת הריבית על ידי בנק ישראל לא יעלה על הדעת ששכר העבודה יוקפא ואף ישחק.

הוועדה המתאמת תבעה משר התעשיה והמסחר להפעיל את סמכותו ולבלום את גל עליות המחירים החריגות הגורם לדעתה לערעור היציבות במשק.

באגף לאיגוד מקצועי מציינים כי התסיסה הגוברת וסכסוכי העבודה במגזרים שונים של המשק משקפים מצוקה של עובדים רבים שרמת שכרם נעה סביב 400 עד 500 שקלים.

במשרד החינוך מגבשים תכנית לסגירת 146 בתי"ס

חלק הארי שבהם — בקיבוצים

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

שר החינוך והתרבות יצחק נבון הניח אתמול על שולחן ועדת הכספים תוכנית לסגירתם של 146 בתי ספר, שבהם לומדים כ־10,000 תלמידים, מהם יסגרו 80 בקיבוצים, 14 במושבים, 10 ביישובים חדשים, 8 ביישובים עירוניים ו־4 במיגזר הערבי. מתוך 146 בתי הספר שייסגרו 95 הם בחינוך הממלכתי, 24 בממלכתי־דתי ו־27 בחרדי. התלמידים יוסעו לבתי ספר סמוכים. אשתקד סגר המשרד 450 כיתות.

הקיצוצים בשעות הוראה יביאו לביטול 3300 משרות מורים, המתחלקות בין 5500 מורים. הקיצוצים יגרמו להפחתת שעה וחצי בשבוע מכל כיתה, למעט גנים שבהם כבר הופחתה אשתקד חצי שעה ליום. יצומצמו או יחוסלו מקצועות ההכשרה כמו אמנות, מוסיקה, חינוך אמנותי וגופני.

מנכ"ל משרד החינוך ד"ר שושני, אמר, שמערכת החינוך לא תוכל לספוג תקציבית את הגידול הטבעי של 21,000 תלמידים חדשים.

קיסר הסכים לעמוד בראש לובי הגליל

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הסכים לעמוד בראש לובי הגליל על פי בקשתם של ראשי ישובים ומזכירי מועצות הפועלים בגליל. לפני כמה ימים התקיימה פגישה בין ראשי ישובים בגליל מטעם המערך ומזכירי מועצות הפועלים לבין מזכ"ל ההסתדרות. בפגישה ביקשו המשתתפים מקיסר לעמוד בראש לובי הגליל, כמו ששמעון פרס עומד בראש לובי למען הנגב. המשתתפים טענו שהארגון של ראשי עיירות הפיתוח, שרובן מן הגליל ובראשו עומד שאול אמור מן הליכוד, משמש לעיתים קרובות כלי להבליט את העומד בראשו ואת המפלגה אליה הוא שייך. הם ציינו שרוב ראשי עיירות הפיתוח וישובי הגליל הם אנשי המערך, אולם עובדה זאת לא ברורה כלל לציבור. ישראל קיסר הבטיח שיוביל את המהלך כולו. סוכם שכנס יסוד יתקיים באמצע מארס בקצרין שברמת הגולן.

לחאד מוכן לשחרר 250 אסירים מאל־חיאם למען שיחרור הנווט

לחאד מתנה הסכמתו בשילובם של 9 חיילי צד"ל הנעדרים בעסקה ● ה־9 נמצאים, כנראה, בידי „אמל" או „חיזבאללה"

מאת אבי בניהו
כתבנו הצבאי

גנרל לחאד אתמול (צילם: מאיר פרטוש)

מפקד צבא דרום לבנון הגנרל אנטואן לחאד מביע נכונות לשחרר למעלה מ־250 כלואים מכלא אל־חיאם במסגרת עסקה להחזרת הנווט הישראלי השבוי בידי ארגון „אמל". הגנרל לחאד מתנה את הסכמתו בשילובם של תשעה נעדרים של צד"ל — הנמצאים כפי הנראה בידי „אמל" או בידי „החיזבאללה" — בכל עיסקה אפשרית.

בשיחה עם כתבנו הצבאי אמר לחאד כי עד עתה באו כל ההצעות לחילופי שבויים דרך אמצעי התקשורת בלבד. „אין שום דבר ממשי שיהווה בסיס לדיון. בהצהרתו של נביה ברי אין די — איש אינו יודע מה באמת כוחו של האיש. אולם אני בטוח שאם סוריה תאשר לו, הוא יגש לעסקת חילופין" אמר לחאד.

„אם נקבל הצעה ממשית נשקול אותה וניתן תשובה. אני אהיה מוכן לשחרר את כלואי אל־חיאם, בתנאי שחיילי צד"ל ההרוגים והנעדרים ישולבו בעסקה הזו" הוסיף לחאד.

מפקד צד"ל אמר עוד כי בכלא אל־חיאם נמצאים בין 250 ל־300 אסירים בני עדות שונות.

כתבנו מוסיף כי הכלואים מוחזקים באל־חיאם ללא משפט. אולם באחרונה הואיל לחאד לאפשר לכלואים לקבל ביקורי משפחות וצלב ארום בינלאומי.

צלצול מהיר

משה בלילנטל, יו"ר הסיעה הדתית המאוחדת בעיריית חיפה

נבדוק כל מחזה של תיאטרון חיפה

כמי שנאבק ללא הרף בתיאטרון חיפה על הרפרטואר שלו ועל אופי הצגותיו — כיצד תנהג עכשיו עם ביטולה המתקרב של הצנזורה על מחזות?

— כבר אמרתי, שאני בעד ביטול הצנזורה כי, ממילא, מה שהם מכשירים, בשבילי זה פסול. רק שהיום, כשאני טוען נגד מה שהם מציגים, אומרים לי: מה אתה רוצה הצנזורה אישרה. אם אני לא מצטער. להיפך. להבא כשנעמוד בפני מחזה שלא נרצה בו, לא יוכלו לומר לנו, שהצנזורה אישרה אותו.

אבל, גם אתם, הרי, לא תוכלו לפסול אותו.

— עכשיו נוכל לדרוש, שהעירייה שמסבסדת את התיאטרון באלפי שיקלים תקים ועדת רפרטואר, שתעבוד על כל מחזה ומחזה, ולדעתי הם יקפידו יותר מהצנזורה. הנה, למשל, „אפשרים חוזר לצבא" שאישר בג"צ. פניתי לראש העיר גוראל ואמרתי שלמרות שבג"צ אישר, לא צריך להציג את המחזה. וראש העיר כתב לי, שאין כל כוונה להציג אותו השנה.

ומה מכשיר את עסקני העירייה לפסול מחזות תיאטרון יותר מן הצנזורה?

— או אפשר יהיה להרכיב ועדה, שיהיו בה גם אנשי־ציבור ונתונים גם אמנים, אבל אנשים שרואים את העניין לא רק מהווית הצגה של האמנות.

מהם, לדעתך, הסיכויים להקמתה של ועדה כזאת?

— בכל הפעמים שהעליתי את הדרישה, באו אלי החברים במועצת העירייה ואמרו לי: אנחנו אתך. ואני רוצה שתדעי שהיו ביניהם גם חברי המערך, שלא לדבר על חברי הליכוד ועל אגו"י ופועלי אגו"י.

ואינך חושש מן הזעקה הציבורית שתקום או כנגד הקמתה של ועדה כזו?

— תראי, כבר שנים שאני לוחם נגד תיאטרון חיפה. זהו תיאטרון שמבחינה אחת הוא שמאלני, ומבחינה שניה, בעיניי תועבה הוא גם כן מעל ומעבר. ואם העירייה מסבסדת אותו, או הוא צריך להתחשב בדעת הציבור — לאו־דווקא הציבור הדתי שאינו מבקר בתיאטרון — ולא להציג מחזות שהם אנטי־לאומיים ואנטי־דתיים.

אתי רונאל

● ממשלת הפיליפינים הקימה אתמול כוח־משימה הסדור, שתפקידו לחדש את המאמצים להחזרת מיליארדי הדולרים, אשר הוצאו מן המדינה, לטענת הממשלה, על־ידי הנשיא לשעבר פרדיננד מארקוס ומקורביו. (עדה)

משרד החוץ ממשיך בהכנות לקראת ועידה בין־לאומית

טמיר: פרס יעלה הנושא בשיחותיו עם מובארק — מחוייבות ישראל בתוקף ● ללא הוועידה לא תהיה כל התקדמות עם ירדן

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

השיחות שיקיים שר החוץ שמעון פרס בקהיר עם הנשיא מובאראק יתבססו על הסיכום שהושג ביניהם בסוף השנה שעברה באלכסנדריה, לפיו מחוייבות ישראל ומצרים כינוס ועידה בין־לאומית במסגרת למו"מ ישיר. זאת אמר אתמול מנכ"ל משרד החוץ אברהם טמיר, בפגישה שקיים עם הכתבים המדיניים. טמיר הדגיש, כי בלעדי ועידה בין־לאומית אין שום סיכוי לחידוש תהליך השלום.

בתשובה לשאלה אמר טמיר, כי עדיין לא נקבע מועד לביקור פרס במצרים. טמיר הצהיר, עם זאת, כי הביקור יתקיים וכי מה שנכתב באחד העתונים, כאילו מובאראק לא רוצה לראות את פרס, הוא „שקר וכזב". כזכור, במשרד החוץ העריכו בשעתו שפרס ייצא לקהיר בימים אלה, לאחר הוועידה האיסלמית. אולם על אף המגעים שמתקיימים בימים האחרונים עם מצרים, עדיין לא נקב הנשיא מובאראק במועד לביקור.

אין על זה ויכוח

טמיר שלל כל אפשרות שפרס לא יוכל לדון עם מובאראק על ועידה בין־לאומית בשל עמדתו של ראש הממשלה יצחק שמיר, המתנגד לוועידה בין־לאומית מכל וכל. טמיר אמר, שאי־אפשר להתכחש לסיכום שהושג באלכסנדריה ולומר שלא סוכם. „על זה אין להתווכח". הוא הדגיש: „כל מה שנעשה עד הרוטציה, נעשה על־ידי ראש ממשלת האחדות הלאומית ולא על־ידי מפלגה אחת. וכל מה שנעשה נעשה לאור היום ולא במחשכים".

הנוסחה היחידה

בהסבירו את חשיבות הוועידה הבין־לאומית אמר טמיר, כי אין שום סיכוי שהמלך חוסיין יילך למו"מ נפרד — אלא בגיבוי של מסגרת בין־לאומית. לכן שום מו"מ לא ייפתח אלא במסגרת של ועידה בין־לאומית. על ישראל, לפיכך, לא להלחם במסגרת עצמה, אלא לדאוג, שהמסגרת לא תשבש את היכולת להגיע להסדרים.

טמיר אמר, כי כבר יש הסכמה עם ירדן לגבי רוב המרכיבים של ועידה בין־לאומית. יש עדיין חילוקי דעות, לא מהותיים וניתנים לפתרון, לגבי דרישת ישראל, כי גם במקרה של קפאון במו"מ הישיר, לא תתערב הוועידה הבין־לאומית. ישראל מציעה לחילופין, שהצדדים יוכלו לפנות, בהסכמה ביניהם, למדינה או למדינות המרכיבות את הוועידה הבין־לאומית.

הלוויית
אליעזר רחילוביץ'
תתקיים בקיבוץ שובל
ביום שישי, 20.2.87, בשעה 1 אחה"צ

לדקלה ולילך, למשפחה ולקיבוץ רמת השופט
כואבים אתכם בהילקח
גיל
בדמי ימיו
חניכים ועובדים במוסד הרי אפרים
קבוצות סער עומרים

במלאת שנה למותו של חברנו
צבי אושר ז"ל
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו
ביום שישי, 20.2.87, כ"א בשבט תשמ"ז, בשעה 13.00
המשפחה
וקיבוץ עמיר

ביתנו שרוי באבל
בננו חברנו היקר
גיל רונן
איננו והוא בדמי ימיו
הלוויה היום, יום חמישי, 19.2.87, בשעה 15.30
המשפחה
ובית רמת השופט

החברים של גדעון

מאת ישראל זמיר

„לא מקרה הוא שגדעון מחנייםי, עם כל הכאב שבדבר, קם ואמר בשעתו למשה דיין דברים קשים בתום מלחמת־יום־הכיפורים, שרבים מאיתנו פחדו לומר לו, כי גדעון היה בנוי אחרת, ללא פשרות. הוא שנא שקר, מעשי־עוול, צביעות" — אמר שלמה להט על קברו של גדעון מחנייםי במלאות שנה לפטירתו.

שר הביטחון, הרמטכ"ל, אלופים, ותיקי הצנחנים, עמיתים ממשרד הביטחון, מהצבא, אנשי קהיליית מוריעין — חבורה גדולה ומרשימה מאוד של ידידים ורעים לאורך כל הדרך באו לקרית־שאול, כדי להתייחד עם האיש שכה אהבו. „לכל אחד — גדעון שלו", העיר אחד האלופים, שסקר לרגע את החבורה שנאספה ליד הקבר.

ובשם אותם ידידים דיבר שלמה להט, שציין כי לא תאר לעצמו שכה רבים הם ידידיו כי „גדעון סימל לכל אחד את היפה, הנעים, המיוחד. גדעון היה אדם שחיוך תמידי היה נסוך על שפתיו".

ראש העיר העלה בדבריו זכרונות משנות ילדותו, כשהוא מדגיש את כשרונו להתהלך כשווה בין שווים עם בעלי שררה ופשוטי העם. הוא עמד על אהבתו הגדולה לארץ; הזכיר את טיוליו, שבהם ביקש לראות „נרקיסים הנפתחים עם בוקר". עם תום הטכס, לא מיהרו הבאים להתפזר. כל אחד דומה, ביקש עוד רגע, כדי להיות עם גדעון כפי שזכר אותו.

אזכרה לגדעון מחנייםי אתמול (צילם: אנדרה ברוטמן)

גרנות תובע משמיר להפסיק מסעו בארה"ב

בעקבות הכרזת שמיר נגד קיום ועידה בינ"ל

מזכ"ל מפ"ם אלעזר גרנות קרא אתמול לראש הממשלה יצחק שמיר להפסיק לאלתר את מסעו בארצות הברית ולהתייצב ללא דיחוי בפני הממשלה והכנסת.

גרנות טוען כי בהכרזתו האולטימטיבית בוושינגטון נגד קיומה, בכל תנאי, של ועידה בין לאומית, הפר שמיר החלטה מפורשת של ממשלת בגין, שלא שונתה מעולם ובכך ביזה את הצבעת הכנסת, שאישרה הודעה של פרס, שהתבססה על החלטת ממשלה מ־1977, וביטל הודעה משותפת של מובארק ופרס באלכסנדריה אשתקד.

יתר על כן, טוען גרנות, לאחר שאת פסילת עמדתו של פרס, ביסס שמיר על הטענה כי לא נערך דיון בממשלת האחדות בנושא זה, לא היתה לו לשמיר שום רשות לחייב את ממשלת ישראל בעמדה הפוכה. בהתנהגותו זו פסל עצמו יצחק שמיר מלייצג את ישראל כראש ממשלה והפך את שליחותו בארה"ב לשליחות מפלגתית גרידא.

פרקליט וושינגטוני נודע צורף למגנים על סלע

מאת זאב בליצר,
כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — תת־אלוף אביעם סלע גייס לעזרתו פרקליט וושינגטוני, שסייע בהגנתו בפרשת הריגול של ג'ונתן ג'יי פולארד.

בתחילת החודש, הודיע משרד המשפטים האמריקני לתת־אלוף סלע, כי יתכן שיואשם רשמית בקשר עם החשד, כי היה „המפעיל" הראשון והעיקרי של פולארד.

נתן לוין, פרקליט פלילי וושינגטוני נכבד, מסר ל„על המשמר", כי צורף לצוות הפרקליטים, על־ידי פרקליטו הראשי של סלע בתל־אביב, שר המשפטים לשעבר חיים צדוק. לוין עמד לבוא לישראל היום לפגישות עם צדוק, סלע עצמו ואחרים.

מקורות יודעי־דבר מסרו, כי בפגישה עם לוין, הודיע לו התובע של מחוז קולומביה, ג'וזף דיג'נובה, כי יש לו „ראיות חותכות" נגד סלע.

אם אכן יוגש כתב־אישום רשמי נגד סלע, עלול הדבר לסתום את הגולל על סיכוייו להתמנות ביום מן הימים למפקד חיל־האוויר, שהרי מפקד החייל נאלץ לבקר תכופות בארה"ב בתוקף תפקידו. אם יואשם רשמית, ייעצר סלע ברגע שכף־רגלו תדרוך על אדמת ארה"ב.

גזר־הדין במשפטו של פולארד יינתן ב־4 במארס.

"המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3–43360–4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נועל ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בבניין סנסור חדרים 102–121. טל' 233161–3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

תקציב המדינה אושר בקריאה ראשונה: 41 אחוז להחזרי חוב

ניסים הציג את תקציב הקיפאון באומרו כי החזרי החובות הם המונעים הרחבת תקציבי הפיתוח ■ 31% מיועדים לבטחון ■ לא נכלל סעיף סיוע להתנחלויות

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

משבר תקציב המדינה התקיים אתמול לפחות עד הבאתו לקריאה שנייה ושלישית. ברוב גדול מאור אישרה אתמול הקואליציה, את תקציב המדינה בקריאה ראשונה. כן אושרו עוד שישה חוקים כלכליים נלווים.

תקציב המדינה לשנה הקרובה יעמוד על 39.3 מיליארד ש"ח. כשהוא מגיש למבקרים ציין שר האוצר משה ניסים, כי 41 אחוז מהתקציב מיועדים לתשלום חובות. „זהו גורם אשר מונע מאתנו להפעיל תקציב מדינה נורמלי, שבו ניתן לבצע גם תוכניות שוטפות, וגם פיתוח של תשתית וכל המטרות החשובות לקידום המשק ולצמיחתו". 21.6 אחוז מן התקציב מיועדים לבטחון. אחוז הבטחון מהתקציב הכולל למעט חובות הוא 35. „מה שנשאר למטרות של פיתוח המשק וצמיחתו קטן ומועט" לדעת השר ניסים המשק נמצא עתה בתקופה של יציבות יחסית, בעיקר של גורמים חיצוניים, שלא יעמדו לצידנו, להערכתו בשנה הקרובה.

העמקת הגבייה

קודם לכן בישר סגן שר האוצר עדי אמוראי, כי בשעה הקרובה יבדוק מס הכנסה כ־17% מדו"חות המס במקום 4־2 אחוזים בשנה רגילה. המאמץ המיוחד, כך מקווים באוצר יביא להעמקת הגביה. בעת ההצבעה על התקציב וששת החוקים הנילווים אליו, היו מספר עריקות של ח"כים מהקואליציה. בין המצטרפים לאופוזיציה, בהצבעה אחת או יותר היו מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר ומיכה חריש, אהרון הראל, אברהם שלום, אורה נמיר יצחק פרץ (מערך) ויעקב שמאי (ליכוד). בהצבעה על התקציב הצביע האחרון נגד דבר שמשמעותו אי אמון בממשלה. קיסר ושילנסקי נמנעו.

לאחר ההצבעה הודיעה המפד"ל, כי לא השתתפה בהצבעה במחאה על הפגיעות החמורות בחינוך הדתי. „סגירתם המתוכננת של עשרות בתי ספר ממלכתיים־דתיים, תפגע בצורה קשה ביותר ברבבות תלמידים ובאלפי מורים והורים שלא יכלו לשלוח את ילדיהם למוסד דתי באזור מגוריהם".

דב שילנסקי ליכוד חרות הסביר בהודעה בכתב כי נמנע מהצבעה כיוון שבהסכם לליכוד מערך מוזכרים במפורש ההקצבה לקיבוצי התק"ם. לעומת זאת לא מוזכרת בו העברת הכספים להתנחלויות ולעיירות הפיתוח.

42 ח"כים בבימוי של וירשובסקי העלו המחזה „מותה של צנזורה"

מאת מוטי בסוק,
כתב „על המשמר" בכנסת

ברוב קולות גדול, 42 מח"כי המערך, סיעות השמאל, וחלק מח"כי הליכוד. נגד 19 קולות של ח"כים אחרים מהליכוד והסיעות הדתיות וח"כ נמנע אחד קיבלה הכנסת בקריאה טרומית הצעת חוק של מרדכי וירשובסקי, הקוראת לביטול הצנזורה על מחזות.

הפתעה אחרת היתה ההשתתפות הערה של הח"כים בהצבעה. לא פחות מ־62 באו אתמול לאולם המליאה להשתתף בדיון.

בנמקו את ההצעה הזכיר וירשובסקי כי שופטי בית המשפט העליון קבעו באחרונה, כי במדינה דמוקרטית, אין מקום לצנזורה על מחזות. השופטים קראו למחוקק לבטלה מכל וכל. וירשובסקי טען, כי הצנזורה ממילא קיימת רק על הנייר, שכן המחזות מועלים בסופו של דבר, לאחר סערה ציבורית ופניה לבג"צ. מ"מ שר הפנים רוני מילוא ציין בסכמו את הדיון, כי בחלק מהמחזות הישראלים החדשים, יש „תופעות מאד לא מלבבות שיש בהן משום הרחקת לכת וגרימת זעזוע לחלקים נרחבים בחברה".

הצנזורה היא לא דבר אידיאלי אולם יש מצבים בהם היא נדרשת. בחלק מההצגות המוצגות היום יש ניבולי פה, קטעים פורנוגרפיים של ממש ונושאים לאומיים. „המוצגים בצורה שהדעת לא יכולה לסבול".

גאולה כהן (התחיה), שנמנעה מהצבעה ציינה כי היא בעד העברת זכות השיפוט על ההצגות מהצנזורה לציבור הרחב, אלא שבד בבד עם ביטול הצנזורה יש לקבל חוק שיאפשר הגשת צוי מניעה והעמדה לדין של מי שמעלים מחזות המסיתים למרד או פוגעים ברגשות דתיים או לאומיים.

ממשיכים לבזות את התק"ם

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

המערך והליכוד שוב התקוטטו אתמול בוועדת הכספים של הכנסת על רקע בקשת פריסת החובות בסך 264 מליון ש"ח לתק"ם. מה שאמור היה להיות דיון פרוצדוראלי התפתח לדין ודברים בין חכ"י העבודה והליכוד. היו"ר ח"כ אברהם שפירא, השתלט רק בקושי על הישיבה.

שפירא הודיע אתמול שיעלה את נושא התק"ם להצבעה ביום שני.

ח"כ יהושע מצה אף איים שידרוש לראות שומות ומאזנים של קיבוצים בטרם יאפשר הצבעה על הנושא. ח"כ חיים רמון (מערך) לא נשאר חייב ואיים שיחזור כל בקשה לסיוע להתנחלויות לממשלה. בשלב מסויים חשש רמון מפני „תרגיל" של הליכוד. הוא שלח נציגים למליאה במטרה לעשות את ההצבעה בקריאה ראשונה על התקציב. שפירא איבד את שלוותו, איים להתפטר וצעק על רמון.

בסופו של דבר התברר לח"כים של המערך ששפירא עצמו ועוד כמה מחברי הליכוד מתכוונים להצביע בעד הסיוע לתק"ם ביום שני. בכך התאפשרה ההצבעה על תקציב המדינה בקריאה ראשונה.

● יהודה אריליך, מראשי המפד"ל בתל־אביב, יקיר העיר וחבר מועצת העירייה לשעבר, נפטר במועדים בביתו בתל־אביב. בן 88 היה במותו.

● שני תלמידים ותלמידה מכיתה י"א של תיכון ע"ש כצנלסון בכפר־סבא נבחרו לייצג את ישראל בתחרות טקסס ואילינוי ארה"ב, במשלחת הסברה מטעם משרד החוץ.

מי מזל טוב

אמוראי מתנער: הריבית היא ה„חצר הפרטית" של בנק ישראל

מאת מוטי בסוק
כתב „על המשמר"

העלאת הריבית במשק באחוז אחד בחודש היא זכות יתר של בנק ישראל. הוא לא צריך להתייעץ עם האוצר, חובתו רק לדווח לנו. כך תירץ אתמול סגן שר האוצר עדי אמוראי, את העלאה המפתיעה של הריבית במשק.

אמוראי ציין, כי העלאה תהיה שרירה וקיימת. אם לא יחולו התפתחויות מפתיעות. הוא אמר כי אלמלא בוצעה, היתה היום הריבית במשק שלילית.

ח"כ חייקה גרוסמן שהעלתה את הנושא יחד עם דן כהן טענה, כי העלאת הריבית היא בבחינת הנפת גרזן על היצור. היא נוגדת את ההסכם בין הממשלה, המעסיקים וההסתדרות. מה שקורה לממשלה הוא טרגיקומדיה. שר המסחר והתעשיה טוען, כי העלאת הריבית נעשתה ללא ידיעתו ואילו שר האוצר מצידו אינו רואה עצמו אחראי לעליות המחירים האחרונות. שניהם יחד אינם אחראים להעלאת מחיר הדלק לתעשיה...

רן כהן קרא לבנק ישראל להודות כי טעה בתחזיתו ביחס למדד גבוה במיוחד בינואר. ובד בבד לדאוג להורדת שיעורי הריבית. ריבית אפקטיבית של 85 אחוז פלוס עלית מחירי המוצרים, הם התחלה למחול שדים אינפלציוני חדש. ממשלה הפוגעת ביצרנים ובצרכנים ממוטטת כל סיכוי לצמיחה.

בצה"ל פותחה מחסנית מפלסטיק עבור ה„גליל"

מאת אבי בניהו,
כתבנו הצבאי

יחידת הניסוי של חיל החימוש פיתחה באחרונה מחסנית מפלסטיק עבור רובה ה„גליל". יתרונה של המחסנית החדשה במחירה הנמוך יחסית ובמשקלה הזעיר המקטין את מעמסת שמונת המחסניות שנושא כל חייל באפור הקרב.

בטאון צה"ל „במחנה" מוסר כי מחסנית הפלסטיק עברה מבחנים שונים, בהם ירי תחמושת בכמות גבוהה, שהייה בחומרי ניקוי ושימון, הרעדה ושהייה בתנאי אקלים קיצוניים. צה"ל יכניס את המחסנית החדשה לשימוש שוטף ביחידות.

פולארד הנחית מכה כבדה על בטחון ארה"ב

וושינגטון. — פעולות הריגול של ג'ונתן פולארד למען ישראל הנחיתו על בטחונה הלאומי של ארה"ב מהלומה כבדה לא פחות מכל פרשיית ריגול אחרת שדווחה לציבור בתולדות ארה"ב — נאמר במסמך של התביעה, שהוגש אתמול לבית־המשפט בוושינגטון.

„היקפו וכמותו של המידע המסווג שמכר הנאשם לישראל היו עצומים. גדולים לא פחות מבכל פרשיית ריגול שדווחה לציבור בשירותה של כל מדינה זרה שהיא," נאמר במסמך, שהוגש בתגובה על מסמך שהגישה ההגנה.

עוד נאמר במסמך, כי הנזק שגרמה פעילות הריגול של פולארד עולה על הנזק שגרם רונאלד פלטון, איש הסוכנות לבטחון לאומי, שהורשע אשתקד בעוון מכירת מידע סודי ביותר לסובייטים על אמצעי־ההתחקות האלקטרוניים של ארה"ב. (אי.פי.)

יד טבנקין
ביום ב', 23.2.87, משעה 09.00
עד שעה 13.00, ב„יד טבנקין", אפעל,
יתקיים רב־שיח:
לקחי 200 שנות קומונה בארה"ב
בעקבות ספרו של יעקב עובד
בהשתתפות חוקרים וחברים
בעלי עניין בסוגיות הקיבוץ והקומונה
אוטובוס לאפעל: מהתחנה המרכזית 35;
מתחנת רכבת צפון (רח' ארלוזורוב) 55

הערב בטלוויזיה

„הקאובואית" ששמרה על היהודים

מאת אתי רונאל

שלא כמיתוסים אחרים, שנשחקו בשיני הזמן, בדיקה מחודשת של סיפורה של מייסדת „השומר" והוגת רעיון הקיבוץ, מניה שוחט, מגלה, שהמיתוס נשמר גם בעיניהם המפוכחות והבלתי מפרגנות של בני הדור הזה.

תוצאותיה של הבדיקה — סרט תעודי של כ־50 דקות — יוקרנו הערב ב־20.00 בטלוויזיה הישראלית. במשך שנה וחצי תחקרה, ביימה וצילמה אורנה בן־דור ניב את הסרט, המספר את סיפורה של מניה שוחט מזווית אישית מאוד, תוהה על מניעיה, והופך את האשה ההירואית, סמלה של תקופה שלמה, לדמות נשית, אנושית ומרגשת מאוד מאוד. „מניה גדלה ללא אהבת־אם. אמא לא סלחה למניה את הסיוט המתמשך של לידתה" — כותב משה, אחיה של מניה, ביומן המצוטט בסרט. „האב היה חוזר בתשובה אדוק וקפדן, ומניה היתה ילדתו האהובה". מניה לא השלימה עם עובדת היותה ילדה, התלבשה בבגדי נער וקיצרה שערה... בגיל 16 ארזה מזוודה ועזבה את ביתה לנצח למינסק, שם עבדה בעבודות השמורות לגברים בלבד.

זו היתה, כפי שהסתבר מאוחר יותר, פריצתה הראשונה של מניה מן המסגרת הכובלת של תפקידיהן המסורתיים של הנשים בתקופה ההיא, והמראתה אל תפקיד המהפכנית. שבגיל 20 כבר הנהיגה תנועת פועלים, שביקשה לשפר את תנאיהם ברוסיה הצארית תכננה להתנקש בחייו של פלאווה, שר הפנים הרוסי, שהיה אחראי לפרעות ביהודי רוסיה, הרגה במו ידיה בלש רוסי, שהתחקה על עקבות הנשק, שהבריחה להגנתם של היהודים מצרסת, ושלחה את גופתו בארגז חתום לרומניה. ואז בגיל 25 היא בורחת ארצה, פוגשת בישראל שוחט, בעלה לעתיד, מייסדת יחד אותו את „השומר" והופכת לאחת משלושת ההוגים והיוזמים של רעיון הקיבוץ. כבר אז היא לוחמת את המלחמה העזה ביותר לשחרור האשה בארץ — הפמיניזם לא הומצא, מסתבר, במאה ה־20 — וכשהיא מתנגדת בתוקף לכוונתם של שניים מחברי „השומר" ישראל וחריט, שלא לכלול בקורס ל„יחסי שכנים וקשרי ידידות עם הערבים" שפתחו, גם נשים, לא נותר להם אלא להיכנע מכיוון שבלעדיה אין „השומר" יכול לתפקד.

כותבת מניה: „אתם יודעים, כמוני, שאפילו המנהיגים הערבים מכניסים בעת את האשה הערביה לפוליטיקה גם בעיר וגם בכפר... ובמקום כמו כפר־גלעדי עזרה טובה פורטוגלי בשאלת קבלת ערבים וביצירת יחסי שכנים רציניים לא פחות ממשה אליובין, ולפעמים יותר ממני". למרות כל אלה לא היתה מניה אשה קשוחה. היא היתה משוש אורם שהולך עד כלות: הכל או לא כלום; או כפי שמגדיר זאת מוקי צור המשתתף בסרט: „מניה היתה שייכת למערבונים של ארץ־ישראל. היתה הגיבור שנכנס לעיירה ויורה. היה חשוב לה להשתתף בעלילה ולהטביע את חותמה על ההסטוריה".

ואולם, מניה לא היתה רק ה„קאובואית ששמרה על היהודים" (כמו שקורא לה בנה בן ה־74 של אורנה בן־דור). אלא אשה בעלת חזון פוליטי מרחיק ראות; לאחר שנים של שפיכות דמים הדדית (היא עצמה הורתה לחבר „השומר" לרצוח את תאופיק ביי, קצין משטרה ערבי, בנקמה על שגרם לרציחתם של 80 דיירים היהודים של מעון עולים ביפו). בעיצומם של מאורעות 1929, היא מבינה ומכירה, כי אין דרך אחרת מאשר להביא לשלום בין יהודים וערבים.

יחד עם מנהל האוניברסיטה העברית, פרופ' י.ל. מגנס, הם מקימים את „הליגה למען התקרבות יהודית־ערבית באר"י", וכשפורצת מלחמת העצמאות היא הולכת לשיח'־ג'ראח, ומנסה לשכנע את מנהיגי הכנופיות לברית עם היהודים ברית־שלום. אלא שאז, כמו עכשיו, הבשורה הזאת מוקדמת מדי ומניה וחבריה לליגה נותרים במיעוט. ומכאן ואילך היא חיה בשולי האירועים. הכרזת המדינה מורידה את שני המהפכנים, מניה וישראל, מבימת ההיסטוריה. ישראל מתמנה למגן שר המשטרה, מניה עוזרת לעולים במעברות ומדי ליל־שבת נפגשים ותיקי „השומר" בביתם לקידוש ולהעלאת זכרונות. איש מהם לא מונה לתפקיד בכיר (אולי משום ש„השומר" היה ונשאר תנועת עילית של יחידים ומיוחדים שהתקשו לקבל את מרותם של מוסדות הישוב, ואולי משום־כך למשל חבר כפר־גלעדי יוסף מלמוד — ש.בן־גוריון וישראל שוחט לא הסתדרו ביחד מפני ששניהם היו שואפי שלטון ומנהיגות והתנגשו זה בזה). (ב.ג. אגב, ביקש להתקבל ל„השומר" ולא נענה...)

ג'ון או איוואן

אוקונור ניסה להמעיט בחלקם של האוקראינים בפעולת ההשמדה

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

אחת הפרשיות המזעזעות שהועלו אתמול במשפט היתה המעבר לשיטה יעילה יותר להמתה המונית של בני אדם. ד"ר יצחק ארד סיפר, כי אנשי הס.ס. חיפשו דרך חילופית לרצח קרבנותיהם לאחר שבשלבי המלחמה הראשונים ההמתה נעשתה בירייה. ברשות הס.ס. עמד הנסיון שהצטבר בשנתיים הראשונות למלחמה בהפעלת תוכנית להמתת חולי נפש הידועה כ„מבצע תוניסיה" (המתה תוך רחמים). במבצע זה נרצחו בגרמניה כ־100 אלף חולי נפש שהגרמנים הגדירו אותם כבלתי ניתנים לריפוי.

שיטה זו אומצה במסגרת „מבצע ריינהרד" להשמדת יהדות אירופה. אנשי מבצע תוניסיה שוכצו במחנות הריכוז והלקט פעלו גם בטרבלינקה. יחד עמם שובצו במחנה כ־90 עד 120 אוקראינים.

מי הוא אוקראיני

המנהיג אוקונור רצה לדעת אם אנשי ה„יותונסיה" היו חיילי אס.אס. מוסווים. הוא דרש לדעת מי היו האוקראינים שעסקו בתפקידי המוות ואם לא היו מעורבים עמם אנשי „יותונסיה". יצחק ארד סיפר כי האוקראינים שאומנו במחנה מיוחד והוצבו במחנות ההשמדה, מילאו מיגוון רחב של תפקידים כגון אבטחה ושמירה על הקורבנות כדי למנוע מעשי התנגדות ובריחה. הסגל האוקראיני היווה מרכיב חיוני במנגנון ההשמדה.

אוקונור: אוקראיני הוא אסיר ממוצא רוסי או כלל הרוסים?

ארד: ביחד עם האוקראינים היו גם רוסים שנקראו גרמנים אתניים בשל מוצאם הגרמני. מטרתו של אוקונור היתה להוכיח, כי רק גרמנים עסקו בהמתה בפועל.

הוא ביקש לשכנע את בית המשפט באמצעות חקירתו של ארד, כי הגרמנים העדיפו את אנשיהם המקורבים לה והפקידום על המשימה של ההשמדה שהיתה עבורם בעלת חשיבות עליונה.

פנים אל פנים

הסניגור: האם הנידונים להשמדה, בעומדם מול מפעילי תאי הגאזים, פנו אליהם וראו אותם פנים אל פנים?

העד: אין ספק שיצא להם או לכמה מהם להסתכל בעיניהם של הגרמנים והאוקראינים אשר ביצעו את הטבח.

השופט לוין: האם את האינפורמציה שאספת למחקרך קיבלת מאלה שעברו את מסלול תאי הגאזים, או מן הניצולים שלא הגיעו לשם?

העד: אלה שהגיעו אל מסלול תאי הגאז — כבר אינם. ואת האינפורמציה והמירע אספנו מאותם ניצולים אשר הוצאו קודם לכן מהמסלול בדרכם לשם.

בתשובה לשאלת הסניגור הבהיר ד"ר ארד, כי לא פעם ולא פעמיים היה מגע ישיר בין יהודים ששירתו במחנה לבין האוקראינים ואף הגרמנים שהיו שם.

הסניגור: האפשרי הדבר, שעובד יהודי יחליף מילים עם מנהליו הארייים?

ד"ר ארד: עובדה היא, שהיו דברים כאלו, כהזכירו בין היתר את התזמורות של יהודים שהוקמו בטרבלינקה, והגרמנים השתעשעו בהם. כן היו הזדמנויות נוספות, כמובן לא בשעות העבודה אלא בעיקר בשעות של אחר הצהריים והערב.

כתב עתי"ם מוסר, כי במהלך הישיבה הארוכה, כאשר האולם היה מלא מפה לפה, שהו במקום בין היתר שר המשפטים אברהם שריר, חברי כנסת ואישים שונים, וכמובן בלטו אנשים מבוגרים ואף קשישים, אשר עברו את מוראות השואה, כן ניראו צעירים רבים מאוד באולם במשך כל שעות היום.

(עתי"ם)

מה ניסה הבן להעביר לאביו?

מסמכים שניסה בנו של דמיאניוק להעביר לאביו במהלך הדיון, נתפסו ע"י קצין משטרה שהיה במקום והועברו לבדיקה.

בשעה 11 לפני הצהריים, כאשר הכריזו השופטים על הפסקה קצרה בת חצי שעה, והכל קמו על רגליהם, התקרב הבן, אשר יושב כל העת מאחורי אביו, אל דמיאניוק וניסה להעביר לו מסמכים. נייר אחד נפל על הרצפה ואז הבחין בכך קצין המשטרה, המפקח מנחם נידה, קצין המבצעים של משפט דמיאניוק. עד כה טרם נודע מה תוכנם של המיסמכים, ולכתב עתי"ם נמסר, שבודקים אם אין בהם משום נסיון לשבש הליכי משפט.

(עתי"ם)

אוקונור ולקוחו לפני הדיון אתמול (תצלום: אילן אוסנדרייבר)

האורך מעצרו של ורשבסקי; „המרכז למידע מומן ע"י החזית העממית"

מאת יורן לוי, כתב עתי"ם

מנהל „המרכז למידע אלטרנטיבי בירושלים" מיכאל ורשבסקי עסק במתן שירותים בארגון החזית העממית לשחרור פלשתין ובפעילות מחתרתית למימוש מטרותיו של אותו ארגון — כך טען בא כוח פרקליטות מחוז ירושלים עו"ד משה לדור בדיון על הארכת מעצרו של ורשבסקי שנעצר ביום ב' לאחר שמפכ"ל המשטרה הוציא צו המורה לסגור את המרכז.

הדיון התקיים בפניו של נשיא בית משפט השלום השופט אוהרן שמחה. החשוד יוצג על ידי רעייתו עו"ד לאה צמל. את החשדות פירטו יחדיו עו"ד לדור וראש מיחלק המיעוטים של משטרת ירושלים פקד יוסי מזרחי.

בקהל ניראו מספר פעילי שמאל ביניהם עוד שניים מעובדי המרכז שוחררו בתום 48 שעות מעצר וחקירה.

עו"ד לדור הציג בפני השופט חומר רב, והסביר שיש לו רגישות בטחונית גבוהה. לדבריו חלק מהמיסמכים מצביעים כי המרכז למידע אלטרנטיבי שפעל בשלוש השנים האחרונות ברחוב כורש 14 במרכז ירושלים, מומן על־ידי החזית העממית לשחרור פלשתין. לדבריו, ורשבסקי עסק בפעילות ישירה ועקיפה עבור ארגון זה וכן עבור ארגוני מחבלים אחרים בשטחים הקשורים לארגונו של חבש. על פי המידע עסק ורשבסקי גם בהכנתה והפצתה של חוברת הדרכה למפעילי החזית בה הסברים כיצד לעמוד בפני חקירות של השב"כ.

בתשובה לשאלותיה של עו"ד צמל אמר פקד מזרחי כי החשוד כפר בכל מעשה בלתי חוקי שיוחס לו. לדבריה של עו"ד צמל החשוד נתן הסבר מלא על מימון הפעילות במרכז וכי כל החומר שפורסם עבר קודם צנזורה. על כך השיב מזרחי כי אינו יודע והשופט שמחה העיר „90 אחוז עברו לצנזורה 10 אחוז לא". עו"ד צמל הדגישה כי החשוד כלל אינו דובר ערבית.

עוד טענה, צמל, כי כאשר הוקם המרכז הוחלט שהוא לא יסייע לארגוני טרור ואם הדבר קרה הרי שהדבר נעשה בתמימות.

בהחלטתו אמר השופט אהרון שמחה, כי בשלב זה מסתמנת אפשרות שהזיקה לארגוני החבלה היא יותר הדוקה וכוללת, במודע, כדי לקדם את מטרותיו של ארגון חבלני ואין זה רק מתן שירות עתונאי בתום לב. הוא הדגיש כי יש צורך לאפשר למשטרה להעמיק את החקירה כדי לברוק להיכן מובילים החוטים שקצותיהם נמצאים בידיה.

(עתי"ם)

בתצלום: ורשבסקי מובא להארכת מעצרו

(תצלום: רחמים ישראלי)

ניתוח נדיר של השתלת עצם בוצע ב„רוטשילד" בחיפה

מאת יואב אביב

ניתוח נדיר מסוגו בו הושתלה עצם אדם ושתל מלאכותי באותה עת בירכו של מיכה פרוינדליך בן 70 ממושב שדמות דבורה שבגליל. נסתיים אתמול בהצלחה בבית החולים רוטשילד בחיפה.

הניתוח בוצע על ידי צוות מנתחים בראשותו של מנהל המחלקה האורטופדית בבית החולים פרופסור דוד מנדס שסיפר, כי ניתוחים דומים בוצעו עד כה רק בארה"ב.

הוא אמר, כי השתל שהוצא מגופו של אדם הוטס ארצה מבנק מיוחד הנמצא במיאמי בארה"ב.

הניתוח ארך כ־7 שעות.

פרופסור מנדס סיפר כי המנותח עבר ארבעה ניתוחים בירכו קודם לכן ובעקבותיהם חסרה לו עצם המפרק.

החולה יישאר כחודש ימים בבית החולים ותוך כחצי שנה לכל היותר, יוכל לשוב לתיפקוד מלא.

בתצלום: השתל המלאכותי לפני ההשתלה (תצלום: פול מלינג)

האפיפיור מוכן לפגוש את אמו של אג'ה, שניסה להתנקש בחייו

קריית הוואתיקן. — האפיפיור יוחנן פאולוס השני מוכן להיפגש עם אמו של הצעיר הטורקי, עלי אג'ה אשר ירה בו ופצעו בנסותו להתנקש בחייו, בשנת 1981.

דובר הוואתיקן אמר לכתבים, כי ישנה „כוונות מלאה" מצד האפיפיור לקיים את הפגישה, אולם עד כה לא קיבל הוואתיקן כל בקשה לראיון.

אמו של המתנקש הגיעה לאיטליה ביום ג' ואמרה לכתבים, כי באה לראות את בנה, המרצה עונש מאסר עולם. היא הוסיפה, כי היתה רוצה להיפגש גם עם האפיפיור, כדי לבקש את סליחתו על המעשה.

האפיפיור ביקר לפני שלוש שנים במקום כלאו של המתנקש ברומא, ובפגישה נרגשת ביניהם, העניק לו את מחילתו.

שתי בריטיות ניסו להבריח הרואין בשווי 4 מיליון דולר למצרים

קאהיר. — שתי אחיות בריטיות, החשודות בהברחת כמות גדולה של הרואין למצרים, הכחישו אתמול כי ידעו שהסם נמצא במטענן.

השתיים, מאריון ארנולה, בת 42, ומורין קרול מאלשי, בת 49, שתיהן מהמפשייר, נעצרו ביום א' בהגיען בדרך־האויר מבוקארשט. לטענת המשטרה, נמצאו שישה ק"ג הרואין חבויים בתוך פיל מעץ שנמצא במטענן.

מקורות השגרירות הבריטית מסרו, כי השתיים טענו שידיד מצרי מסר להם את הפיל בקארצ'י וביקש מהן לקחתו עמן למצרים, ולא היה להן כל מושג שמטענן הרואין חבוי בתוכו. עיתוני מצרים מסרו, כי שווי ההרואין ברחוב מגיע לכ־4 מיליון דולר.

(עיר)

"היום

עובדים מנהלים

אסור שהשיתוף „יהפוך" את העובדים למנהלים, אבל צריך לשתף אותם בכל הרמות. הרקע לכל התהליך הוא אמון הדדי - אומר פרופ' אריה גלובזון, מהחוג ללימודי עבודה באוניברסיטת תל־אביב

מאת אודי נחשון

במהלך מאבקם של עובדי בנק לאומי לקביעת נורמות חדשות של ניהול בבנק, דרשו ראשי ועד העובדים לאפשר לנציגיהם להשתתף בישיבות הדירקטוריון. יו"ר הדירקטוריון התנגד לדרישה זו ואמר, כי לא ייתכן שבדירקטוריון ישבו אנשים שמייצגים אינטרס אחר — דאגה לעובדים. בדירקטוריון, אמר חת, צריכים לשבת אנשים שפעולותיהם נובעות מאינטרס אחד — קידום פעולותיה של החברה.

אבל פרופ' אריה גלובזון, מהחוג ללימודי עבודה באוניברסיטת תל־אביב, סבור כי כיום אין לתעשיה אחרת מאשר הליכה לקראת שיתוף העובדים בכל רמות הניהול, בכל הזוכרות, והוא מצביע על כך שגם בעולם הולכים עתה בכיוון זה — בעיקר במדינות דמוקרטיות. פרופ' גלובזון, המנהל את מכון „גולדה מאיר" לחקר עבודה וחברה, עוסק שנים רבות בשיתוף עובדים בניהול. לפני שלוש שנים סיכם חלק מהמימצאים בתחום זה במחקר שבחן את עמדות המנהלים וקניינים הכפופים להם במפעלים המקיימים שיתוף וכאלה שאינם מקיימים.

המנהלים חוששים

אוכלוסיית המחקר של פרופ' גלובזון כללה שתי קבוצות מפעלים — ארבעה בהם קיים שיתוף בניהול ושלושה מפעלים בהם לא קיים שיתוף. מראיונות שנערכו עם חתך של עובדים במפעלים אלה התברר שקיים הבדל משמעותי בעמדות כלל העובדים (מנהלים והכפופים להם) כלפי ניהול. המימצאים: במפעלים בהם קיים שיתוף, יחס העובדים לשיתוף חיובי יותר, לעומת יחסם המסתייג והשלילי של רוב העובדים במפעלים בהם אין שיתוף. אולם בולט במיוחד יחס החיובי יותר של המנהלים לשיתוף במפעלים בהם קיים שיתוף, לעומת יחסם השלילי ביותר של עמיתיהם מקבוצת המפעלים בהם אין שיתוף.

המנהלים חוששים מאוד משיתוף עובדים בניהול לפני שמפעילים אותו. אך לאחר הפעלתו הם „מתאכזבים לטובה" (כפי שאמר אחד הנשאלים במחקר: „אמנם הוא לא תרם הרבה, אך גם לא הזיק"). לעומת זאת העובדים, שיש להם ציפיות גדולות מהשיתוף לפני שהוא מונהג, נפגעו כאשר נוכחו בתוצאות הצנועות שלו לאחר הפעלתו. מימצא זה, אומר גלובזון, מראה כי יש להכין את הצדדים לפני שמפעילים שיתוף עובדים בניהול. הוא טוען, שכאן גם טמונה אחת הסיבות לחלק מהכשלונות של הפעלת שיתוף כזה בתאגידים של חברת העובדים. „אסור לקחת תבנית סטנדרטית של שיתוף עובדים ולהלביש אותה על כל המפעלים. בחברת העובדים ניסו ליצור דפוס סטנדרטי, במקום לברוק מה מתאים לכל אחד מהגופים בהם הונהג שיתוף עובדים בניהול".

חוזרים מתוסכלים

פרופ' גלובזון מציין, שאחד הדברים המעניינים בנושא שיתוף העובדים הוא המפגש בין ההתנגדות של ההנהלות לאלה של האיגודים המקצועיים. „ההנהלות אומרות: תפקיד העובדים — לעבוד ולא לנהל ואנחנו משקפים את אינטרס החברה. אבל הסתבר שהתיזה הזו שקרית. ההנהלות גם אומרים, שהעובדים אינם מסוגלים ואינם יכולים לתרום. אבל הטיעון הזה הוא אבסולוטיסטי ואיננו נכון כיום. אין גורם יותר אמין לשכלול מערכת תפקודית מאשר העובדים". לצד זה, עם התנגדות ההנהלות נפגשת לעיתים גם התנגדות העובדים, שאומרים: אנחנו לא רוצים להיות שותפים של ההנהלה ברווח, אבל גם לא מעניין אותנו אם החברה תפסיד.

„ישנה קונסרבטיביות של איגוד מקצועי, שטוען: תפקידי להילחם על תנאי השכר והתנאים הסוציאליים של העובדים שלי", אומר פרופ' גלובזון. חלק מהעובדים גם חוששים מאי־הבנת ואי־ידיעה ומכשלון במילוי תפקידים, מאחר שההנהלה אומרת, שהם לא יוכלו להוכיח את אפסותם על־ידי השתתפות בפורומים שונים של החברה. אבל מחייבי השיתוף שוללים גם טענה זו — ישנה הכשרה והשתלמות והעובדים מסוגלים להתמודד.

פרופ' גלובזון אומר, שעובדים שעברו השתלמות, הנערכת זה עשר שנים באוניברסיטת תל־אביב בנושא של ניהול וקבלת החלטות, חוזרים מאוד מתוסכלים.

(המשך בעמוד 12)

הלכה למעשה

שיחה עם רעיה רטיג, יו"ר האגף לדמוקרטיה תעשייתית בוועד הפועל של ההסתדרות — על הדרכים לשיתוף ממשי של העובדים בניהול המפעלים

מאת יוסף שמי

השתתפות העובדים בהנהלת המפעלים ובניהולם הלכה למעשה היא חלק מהמטען האידיאולוגי של תנועת העבודה. מפעם לפעם עולה הנושא על סדר היום של ההסתדרות דממה דקה עד להזדמנות חדשה. פנינו אל רעיה רטיג בוועד־הפועל של ההסתדרות, הממונה על קידום הנושא בוועד־הפועל, בשאלה פשוטה — מה קורה בשטח?

רעיה רטיג: מה שקורה רחוק מלספק, זאת למרות הכוונות הטובות שמגלים כל המעורבים. בהסתדרות דמוקרטיה תעשייתית „מסתפקת" בדמוקרטיה יצוגית, כלומר העובדים בוחרים נציגים להנהלה או למועצת המנהלים. גם במקומות העבודה, שם הדבר מצליח, לא רואים שינוי בדפוסי התנהגות, בתרבות הניהול בתוך המערכת.

כבר עשר שנים עוסקים בהכשרת נציגי עובדים בהנהלה, במסגרת קורסים אוניברסיטאיים של יום אחד בשבוע במשך שנה. יש כבר כ־800 חניכי קורסים, אך גם אנשים אלה אינם הולכים לפי המתווה. זו קבוצה של עובדים במפעלי משק העובדים.

— מה הסיבה לאי־ההצלחה?

נראה שעסקנו בהקניית ידע ופחות בהחדרת הרעיון כרעיון, פחות חינוך תנועתי מאשר הכשרה. צריך לחשוב על מסלולים חדשים, להקים מדרשה הסתדרותית עם גישה חינוכית במסגרת המערכת ההסברתית חייבים להעמיד את הנושא בראש הסולם. עד כה לא גילו עניין בנושא זה, לא המעבידים ולא העובדים. בנוסף לפעולת הסברה יש להבטיח מוסדית שותפות העובדים בניהול ולא רק בהנהלה. את הניסוי הזה של שיתוף בניהול ממש צריך לבחון בשניים־שלושה מפעלים ולברוק מה יוצא מהעמקת המעורבות הזו.

שיתוף בבעלות

— במשק עובדים יש בעיה: לכאורה היא שייכת לכל חברי ההסתדרות, גם לעובדים שלה. אחת הדרכים האפשריות למעורבות העובדים היא שיתופם בבעלות ושיתופם בניהול בתוקף היותם בעלים. במערכת ההסתדרותית הפתרון הזה הוא פרובלמטי. הגישה היתה, שאפשר לשתף עובדים בניהול אך לא בבעלות.

כמשתמשים מודל רלוונטי למדינת ישראל, צריך שהוא יהיה קביל וישומי גם בסקטור הפרטי. הסקטור הפרטי כבר מודע לעובדה, ששיתוף בניהול ובבעלות כרוכים זה בזה. גורלה של „אליאנס", התפוכות בתוך הצוות המחזיק עמדות מפתח בניהול, מוביל למסקנה שעדיף לבעלי המניות לחפש דרכים למימון צורכי המפעל בתוך המפעל עצמו במקום מכירת מניות. מוטב לבעלים הפרטיים למכור מניות לעובדים על פני גיוס הון ממקורות אנונימיים.

(המשך בעמוד 12)

ראש דסק לעניני חיום: לוי מורב

עריכה אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

אז אני שותף!

אלי חורוביץ (מנהל) ולואי רוט (יו"ר ועד עובדים בל"ל) לוחצים ידיים. בינתיים רק מול המצלמות.

(צילום: אבי הזאב)

השלב הבא, הבלתי נמנע

מאת גדי יציב

בהצעה לשתף את עובדי בל"ל בהנהלת הבנק יש להתבונן בפרספקטיבה ההיסטורית הראויה לה: אמנם המאבקים לדמוקרטיזציה של ההון בישראל, במקום עבודה זה או אחר, רק מתחילים עכשיו, ועדיין התביעה לדמוקרטיזציה נדמית לרבים כמוזרה ומשונה מאוד — אבל בכל זאת כבר אין ספק לגבי התוצאות ארוכות הטווח של המאבקים הללו: דמוקרטיזציה של ההון קום תקום והיה תהיה.

מגמות שמרניות מצליחות בדרך־כלל כאשר אל כוח המסורת, ההרגל, הסנטימנטים והנוסטלגיה מתחבר גם כוחם הגדול של בעלי האינטרסים השמורים. לא כן הדבר בהקשר זה של הדמוקרטיזציה: יותר מדי פירות טובים וטעימים שיתוף העובדים, והוא מניף את ההבטחות הללו לנגד עיניהם של כל הצדדים המעוניינים — מכדי שתגבר גם כאן יד השמרנים. כנגד האינטרסים השמורים, הקשורים בטבורם לסדר האוטוריטרי הקיים, מתייצבים האינטרסים של בעלי מניות החברות והפירמות השונות, אשר רווחיהם עתידים לגדול בסדר הדמוקרטי שעתיד לקום, וכנגד הנוסטלגיה והשמרנות מתייצבת התיקווה של יותר ויותר עובדים ליותר כוח במקום עבודתם.

תיקוותם ורצונם של העובדים מהווים באמת את עיקר הקושי היום. עובדים רבים, בעולם כולו וגם בארץ, מסרבים עדיין ליטול על עצמם את כל סוגי האחריות הקשורים לשותפות דמו־קראטית בניהול, תן להם הישג קצר־טווח במשארזמתן על גובה השכר והתנאים הסוציאליים — והם יסתפקו בכך. עם זאת, יותר מדי פרשיות כמו זו של אתא, מנועי בית־שמש ובנק לאומי התרחשו, מתרחשות ועתידות להתרחש, מכדי שהיתרונות וטובות־ההנאה של הניהול הדמוקרטי ישארו עוד זמן רב עלומים, בלתי־מוכנים ובלתי־מבוקשים על־ידי ציבור העובדים.

מן הסיבה הזאת אנחנו עדים בתקופה האחרונה לניצנים ראשונים רבים מאוד של הסדרי־ניהול דמוקרטיים, בצורות שונות ומגוונות, ועל יסוד תנאים שונים בהתאם לכל ארץ ולכל כלכלה — ואף על פי שהדברים אמורים עדיין באמת בניצנים ראשונים, בכל זאת כבר הגענו לשלב שבו ניתן לקבוע, כי הניצנים הללו אכן יהיו בעתיד שדה גדול של מרבד פרחים יפים ומרהיבי־עין.

הגיוני מדי, קוסם מדי

מי שחושב שהדברים הללו לוקים באופטימיות־יתרה, שוב לא יחשוב כך מכאן ואילך: התחזית שלי אינה אופטימית כלל — אדרבא שאני משוכנע ששיתוף העובדים הוא השלב הבא, הבלתי־נמנע, של התפתחות מבנה המשק, צריך לזכור כי צורות חברתיות ובכלליות מקבלות את משמעותן על־פי כוונתם והחלטתם של האנשים המנהיגים את הצורות הללו.

כל מבנה חברתי חלקי, אפילו אם הוא רצוי בעינינו ונדמה לנו כחלק חשוב מתיקון החברה כולה — עלול לשאת אופי שלילי ומזיק, ועלול גם להשפיע בכיוונים שאינם על־פי דעתנו. אפילו כינון יחידות־ייצור רבות אשר עובדיהן נוטלים חלק בניהולן עלול להתגלות כצורה מתוחכמת של שיכלול הסדר הקפיטליסטי, ולא כשלב לבניית חברה חדשה, על כל המשתמע מכך לגבי איכות חיי העובדים, שלטון הבעלים ואופיה של החברה כולה.

רעיון שיתוף העובדים בניהול הוא הגיוני מדי, וקוסם מדי, ועתיר יתרונות מכדי שרק סוציאליסטים יחתרו למימושו.

לא רק סוציאליסטים חותרים לשיתוף עובדים בניהול — גם לקפיטליסטים הרעיון קוסם. חבל שאת ההישג הזה הם יזקפו לזכותם ויממשו אותו לפי דרכם ולא לרוחנו

גם קפיטליסטים בעולם המערבי — אמנם עדיין לא בארץ — כבר הגיעו אל הרעיון הזה ומבקשים לרתום אותו למרכבתם. זו הסיבה לכך שאף על־פי שלגבי תהליך שיתוף העובדים עצמו שוב אין לנו ספק — בכל זאת ניתן עדיין לנסח השערות שונות וסותרות לגבי התוצאות החברתיות של התהליך הזה. עדיין אנחנו ניצבים איפוא בשלב של טרם־הכרעה לגבי אופיו הכלל־חברתי של תהליך שיתוף העובדים.

באמת חבל מאוד שרעיון זה מופץ ומוסבר ברבים על־ידי גורמים אשר אינם שותפים לנו בחזון החברה העתידה. חבל מאד שאין לתנועת העבודה בארץ, על כל מפלגותיה, מבט מרחיק־לכת כדי להעלות את הרעיון הזה על סדר היום הפוליטי כהצעה קונקרטית, רצינית, בת־מימוש, שניתן להחיל אותה כבר מחר בבוקר על מיגוון גדול של מפעלי ייצור ושירותים.

ההצעה לכינון הסקטור הדמוקרטי בתעשיה ובשירותים כבר הועלתה אצלנו לפני שנים לא־מעטות — מעל דפי עיתון זה ואחר־כך גם בספר — אבל התייחסו אליה, במקרה הטוב, כאל הרהורי־לב אידיאולוגיים ובלתי־מעשיים, ובמקרה הפחות־טוב כאל מיטרד שצריך להיפטר ממנו.

עכשיו יבואו אנשי מינהל באקדמיה ויבואו ועדי עובדים שונים, ויממשו ויגשימו את הרעיון שלא על־פי רוחנו, במקום עבודה זה או אחר, ויזכיהו בעליל ולעיני־כל את יתרונותיו הכלכליים והחברתיים — כשהם עוקרים ותולשים ממנו את כל הדברים הטובים שאנחנו היינו יכולים בעזרתו לשתול ולנטוע.

לא זה הרגל

היתרונות, שעשויים היו להיות להעלאת ההצעה לכינון הסקטור הדמוקרטי בתעשיה ובשירותים בהיקף כלל־ארצי, מתרחבים ומתפרשים הרחק מעבר למירת ההצלחה ביישום הרעיון ובכינונו במפעל זה או אחר. עצם העלאת הרעיון, המאבק למענו, הרוח החדשה והרעננה שהיתה נושבת ממנו אל כל מאבקינו הפוליטיים — היו עשויים להעניק משמעות חדשה גם לצורות החברתיות ולהסדרים החברתיים הקיימים בארץ זה מכבר.

עם כל הכבוד וההערכה שאני רוחש למאבק למען שיעור ריבית נמוך יותר לסקטור היצרני, ועל אף כל איחולי ההצלחה שיש בליבי למאבק הזה — לא הוא הדגל שאליו נוכל לקרוא את אזרחי ישראל. ולא גובה הריבית הוא הרעיון שבשמו ניתן להעלות על נס את צורות השיתוף החברתי והכלכלי שקיימות כבר בארץ.

צריך רק לנסות ולהעלות על הדעת מה עשוי היה היום להיות המצב בדעת הקהל בארץ ביחס להצעת הסיוע לתק"ם — אילו היתה התק"ם מופיעה בציבור לא רק עם נכונותה לקבל על עצמה את פיקוח אגף התקציבים, ואפילו לא רק עם רשימה של הישגים מופלאים ומרשימים מן העבר — אלא גם בנציגה המובהקת של רעיון גדול לעתיד, רעיון הדמוקרטיזציה של ניהול ההון, אשר היא־היא המגשימה הנאמנה שלו זה כבר בשמונים שנה.

ההבטחה ש„אנחנו נייצר ונייצא ונכניס לקופת המדינה כך וכך מיליוני דולרים" היא באמת הבטחה שמרנינה בצדק את ליבו של כל אורח — אבל, לעומת זה, ההבטחה ש„אנחנו ניאבק כדי להעניק לכל העובדים בישראל זכויות חדשות לגבי מעמדם במקום העבודה ונפעל שכם אחד איתם כדי לעשות גם אותם, כמונו, ארונים לגורלם" — עשויה להצית אש חדשה בלבבות, אם מציגים אותה כטוב־טעם ובטוב־שכל ובכישרון.

כאשר יש בשורה חדשה ורלוואנטית לאורחי ישראל, אין גם צורך נפשי לקלל ולגדף את כל „הסחטנים" ו„הנבלות" בוועידת התנועה, באוזני המיקרופונים ולנוכח מצלמות הטלוויזיה, אלא אפשר פשוט, בהזדמנות זו שיש מיקרופונים ומצלמות, לנסח את הבשורה ולקרוא אותה בקול צלול וברור.

הנה לכם, לסיום, תיאור מעולם הדמיון: תארו לכם שבדירקטוריון של בנק לאומי יושב לו נציג התק"ם, על כסאו החם של החבר מיכה אפרתי, והנציג הזה איננו יוצק מים בחורדת קודש על ידיו של היושב־ראש השוחצן ותאב הבצע, והוא אפילו איננו מסתפק בייצוג האינטרסים של המיגזר הספציפי שלו — אלא הוא הראשון שנענה לתביעות ועד עובדי בל"ל, ותומך בהם בקול גדול, ומסייע להם תוך הפעלת כל האמצעים שמעמידה לרשותו תנועתו, ומעניק לרעיון השיתוף את המשמעות שהעניקו לו כשעתם ראשוני קבוצת גבע בעמק יזרעאל. לא מתקבל על הדעת, אתם אומרים? למה בעצם לא? כאשר יש רעיון טוב, אפשר גם לשנות את הדעה, ולקבל את הרעיון.

תאשפה בבית החולים „סורוקה" עולה על גדותיה. עד עכשיו אף אחד לא מת.
צילום: „ברק" / באדיבות „חדשות"

נזק בלי דראמה

מאת שלי ירחימוביץ

ביומה השני של שביתת עובדי המנהל והמשק בבית־החולים סורוקה בינסו העובדים ישיבת חירום, כדי למצוא פתרונות אפשריים, כך אמרו, למצוקת החולים. מנהלי מחלקות וראשי אגפים אמרו כי אם תימשך השביתה — תפרוץ מגפה בבית־החולים. מנהלו האדמיניסטרטיבי של בית־החולים, שלום ברשי, אמר כי בתוך 24 שעות תתמוטט המערכת והחולים ימותו. בעת כתיבת שורות אלה, ערב היום הרביעי לשביתה, המערכת עדיין אינה ממוטטת. לא ברור אם משום שהיתה גוזמה בתיאור הקאטאסטרופה בראשית השביתה, או משום שבינתיים היתה היערכות והתארגנות עם מה שיש, עד שהגיעו לתפקוד מינימאלי.

החדרים נקיים יחסית

יותר ממחצית החולים שוחררו כבר לבתיהם. אבל לפי הררי האשפה הנערמים במסדרונות, אפשר היה לחשוב שיש כאן אלפי מאושפזים. הרופאים אומרים כי מי ששולח לביתו — מצבו טוב. רע מצבם של אלה של אלה שנקבע להם תור לניתוח רחוק, למשל, והם נדחים על הסף, או מחליטים בעצמם שלא להגיע. רק מקרים דחופים ביותר מתקבלים כעת בבית־החולים.

את הנזק המצטבר של הזנחה רפואית, הנגרם במהלך שביתות כאלה — קשה להעריך. הדראמה תהיה מות חולה כתוצאה ישירה של השביתה — דבר שמעולם לא התרחש. אבל מעבר לדראמות, יש נזקים בלתי־הפיכים הנגרמים במהלך שביתות כאלה, נזקים המתבררים רק בהמשך.

אתמול בבוקר נראה בית־החולים כלאחר סערה. במסדרונות הגיעו ערמות האשפה לגובה אדם. תמונה אופיינית: קבוצת פחי אשפה העולים על גדותיהם, עליהם ערמת שקי אשפה, חלקם קרועים.

מחצית החולים ב„סורוקה" שוחררו לבתיהם ויש מקרים קשים שבכלל אינם באים לבית־החולים. ערימות אשפה, צחנה וחתולים שבעים — הם ממראות השביתה. פרופ' חיים דורון אמר אתמול, שהוא גאה בתפקיד הרופאים

ותתול מבוהל אף אמיץ נובר במרץ באשפה.

אחר־כך יגיעו גם העכברים. הרצפות, שבדרך כלל הן מבהיקות וחלקות — מכוסות שכבה עבה של לכלוך. הריח בלתי־נסבל. קרובי משפחה של החולים מנסים להשליט מעט סדר סביב מיטות קרוביהם. בראשית השביתה עוד ניסו האחיות להשתלט בכוחות עצמן על הזוהמה. אחר־כך הרימו ידיים.

קבוצות עולות של מתנדבים מגיעות מתנועות־נוער, ממתנ"סים ומבתי־הספר. בעזרת המתנדבים הללו, חובבנים ככל שיהיו, מצליח בית־החולים להוסיף ולתפקד. חדרי החולים, למשל — נקיים יחסית. הלכלוך — במסדרונות.

לא בסטאטיסטיקה

החולים יכלו רק לברך על כך שהאביב פקד את באר־שבע, ולכן לא גרמה הפסקת החימום לנזקים של ממש. אבל בחדרי הניתוח, במחלקת תינוקות ובמחלקת יולדות — לא היו מים חמים. בחדרי השירותים של מחלקות היולדות והתינוקות הגיעו הפרים וצמר הגפן עד הברכיים. לו היה הנזק היחיד גרימת גועל־נפש המצב היה טוב. אבל הצטברות כזו של לכלוך, במקום מאוכלס באנשים חולים — היא כמעט ערובה לפריצת מגפה. נכון שהאיום הזה כבר נישחק — אבל הוא עומד בעינו.

אתמול ביקר בבית־החולים מנכ"ל קופת־חולים, הפרופ' חיים דורון. דורון נפגש עם העובדים ושמע סקירה על תפקוד בית־החולים. „הופתעתי לטובה", הוא אמר. „יחסית למגבלות — כולי הערכה והערצה לרופאים ולאחיות, שמצליחים לעבור ולתפקד יפה. אני מצפה שהשביתה תסתיים בתוך כמה שעות. סיומה תלוי בעובדים".

במחלקה הגריאטרית ראיתי מתנדבת חרוצה מנסה לנקות סביב קשישה חולה. הקשישה הביטה סביבה בעיניים קמות, לא מעכלת את פשר השינויים, לא מבינה מדוע הוזנחה. אם תמות הקשישה הזו, יאמרו שמתה מזיקנה. היא לא תיכנס לסטאטיסטיקת הניזוקים מהשביתה.

פרוצדורה מתקלפת

מי שציפה לפתיחה דרמאטית במשפט דמיאניוק, התאכזב ■ הסינגור, אוקונור, אינו מסתפק בטיעונים משפטיים — הוא „דואג" לשמה הטוב של המדינה ■ מה לא עושים להיסטוריה והיא שותקת

מאת חייקה גרוסמן

ביום שלישי האחרון חגגה הכנסת את יום הולדתה ה־39. במסגרת האירועים גייסו „גלי צה"ל" את חברי הכנסת למשימות שידור שונות. ח"כ חייקה גרוסמן נשלחה לסקר את משפט דמיאניוק. להלן דבריה בכתבה:

מי שציפה אתמול לפתיחה של דראמה, וראי התאכזב. דמיאניוק נכנס אתמול מנופף בידו לשלום — כאילו יש בכיסו מסר לעולם. את עורך הדין הישראלי מר שפטל אני רואה לוחץ בחמימות את ידו של מרשו, ואולי זה רק גרמה לי. מכל מקום, הוא משוכנע בעומק נפשו כי מרשו חף־מפשע, והוא מודע לשגב המעמד בירושלים המאוחרת. העברית מול פניהם של חברי־כנסת, יוצאי השואה, היושבים בקהל.

דבריו על שגב המעמד מקפיצים כמה נוכחים באולם, כולל אותי. השופט דב לוין, אב בית הדין, מנסה לשוות למשפט אופי ענייני. אך אינו משאיר את הסנגוריה בספק: המשפט יגולל את מלוא העובדות של טרבלינקה, טרבניקי, סוביבור. הוא מעמיד את הסנגוריה על העיקר: בעיית זהותו של הנאשם היא חלק מן החקירה וממהלך המשפט. אנחנו השופטים רוצים לשמוע את מלוא העובדות.

הרבה מילים של רוממות נפלו לחלל האולם של המשפט. „דוקטורינת האוניברסאליות", „זכות האדם היחיד", „סמכות מוסרית", „היסטוריה" — מה לא עושים להיסטוריה והיא שותקת. הסניגור האמריקני, מרק אוקונור, מנסה להתפלסף. לצד השימוש בעקרונות המשפט הוא גם דואג לשמה הטוב של מדינתנו הצעירה, ולדור השני שלנו. מה יהיה אם מדינה כשלכם, שאין לה חוקה והיא מבססת קיומה על הצדק הטבעי, תלביש על איש אחר את כל פשעי הנאצים ואחר־כך יצטרכו לשחררו

הנהפוך היוצרות בין ילדי החושך לילדי האור? לרגע נדמה שכל הדיון עלה על הבנקט הפרוצדורלי ושם ישקע. פתאום הופך משפט אייכמן למשפט לגיטימי. מושתת על יסודות איתנים, כי הרי שם ואז יישמו את עקרון האוניברסליות, כי הרי אז, במשפט אייכמן, הזהות לא היתה בספק. מישהו שכח כי גם אז היה הערעור ועוד איזה עירעור, על הסמכות לשפוט. אייכמן נחטף ולא הוסגר למדינת ישראל על־פי חוק, כפי שקרה לדמיאניוק ואולי לא באו טיעונים פרוצדורליים, אלא כדי לנהל מלחמת התשה, כדי לערער את בטחונם של התובעים לדין.

האם קראו הסניגורים את ההתחבטויות השונות בעיתונים שלנו? בכניסה לאולם עוצרים אותי עיתונאים מהארץ ומחו"ל ושואלים האם אין סכנה שהאקספוזיציה המתחכנת של המשפט תצא שחוקה ורחוקה ומה אני חושבת על חוסר התעלות שנקטה אחרי 40 שנה. כאשר הנקם מתפסס בדיון משפטי מקצועי? אולי נעביר את השואה מתיקי המשטרה והשופטים לידי המחנכים, ההיסטוריונים והפילוסופים?

ואני מתגוננת, ופתאום אני מרגישה כי נמאס. למה להתחכם? מדוע זו נקמה? מדוע אין מדברים בעשיית צדק בעושי פשעים שלא היו דוגמתם בהיסטוריה? למה קבענו בחוק שלפשעים אלה אין התיישנות? האם עשיית צדק בגין פשע מחריד אינו דבר מתבקש?

בית המשפט אינו נותן לדיון להתחמק מירו. הסנגוריה ממשיכה בטיעוניה המשפטיים בדבר העמדתו של דמיאניוק לדין בארה"ב בגין רצח והסגרתו לישראל בשל אותה אשמה, כאשר בישראל הוא מואשם ברצח המוני, רצח עם, פשעי נאצים והרג יהודים, הם מנסים לערער על הסמכות לשפוט לפי חוק עשיית דין בנאצים.

הקטגוריה מפריכה טיעון זה. ההסגרה התבצעה לפי חוק הכנסת: חוק עשיית דין בנאצים ועוזריהם. גם הזהות תתברר במהלך החקירה. הערפל של הזהות ושל סמכות השפיטה, יתפזר בחקירה עצמה.

הסניגורים לא ישיגו זיכוי לפני המשפט.

מר אוקונור מלמד אותנו איך לטפל בהיסטוריה שלנו. הוא מטיף לערינות הוא יודע והוא אומר זאת — כשיתחילו להופיע העדים־הקורבנות, אי אפשר יהיה לחזור לעניין הזהות. הסניגוריה מבקשת לצמצם את הדיון, כי הנאשם הזה בכל הפשעים שאחרים עשו. יש „ריעה שיפוטית", כלומר, כל אדם בדיעת יודע מה התרחש שם. רק אנטישמים מכחישים את השואה, הם, הסניגורים, לא יעזו בעדויות של נאצים כמו אותו הורן.

בסוף היום, פצחו את הקליפה הפרוצדורלית בקליפת אגוז. כדברי השופט דב לוין, הגיעה העת לגשת לנושא: עשיית דין בנאצים. לא נקם, לא אפקטים, לא נרקים ורעמים. מי שרוצה ללמוד את תולדות השואה — שלא יזכה שמישהו ירגש ויזעזע. מה לומדים את העובדות המרות.

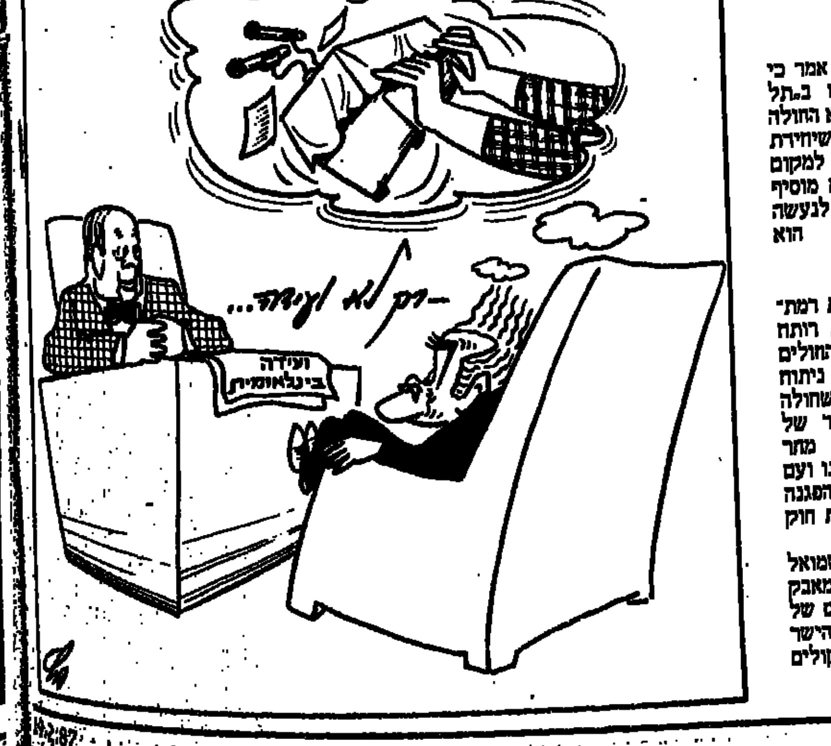

ניתוח? לא אצלנו!

מאת שלמה גלזר

הבוקר בשעה 10:00, אם לא יחול שינוי של הרגע האחרון, יגיע שמואל כהן מרמת־ישי באמבולנס אל „המרכז הרפואי על שם שיבא" בתל־השומר, כדי להתייצב בראש הפגנה שתדרוש לבצע לאלתר את ניתוח השתלת הכליה המיועד להציל את חייו.

מר כהן מטופל זה כשנה במרכז הרפואי „תל השומר" בידי ראש יחידת ההשתלות, ד"ר ברונו סיגל. כאשר חלה החרפה במצבו הבריאותי והתברר שהוא זקוק להשתלת כליה, הסכים בנו, שנבדק ונמצא מתאים, לתרום כליה לאביו. האב ובנו עברו את כל הבדיקות וההכנות להשתלה אצל ד"ר סיגל ובין החולה, התורם והרופא נוצרו יחסי אמון. כשהכל היה מוכן לביצוע הסתבר לאב ובנו הנרהמים, כי ד"ר סיגל מנוע מלבצעו, בשל סיכסוך עם הנהלת בית החולים. כל זאת, כאשר אחוז התמותה של מנותחיו, כאשר הכליה היא מן החי, הוא אפס.

„איני מבין מה קורה", אמר שמואל כהן. „קודם נותנים לעבור את כל ההכנות והבדיקות ואחר־כך אומרים ללכת למקום אחר". הסיכסוך של ד"ר סיגל עם הנהלת בית החולים מקורו בוויכוח עם מנהל המחלקה הכירורגית, שנתמך בידי ההנהלה, והמשכו במאבקי כוח ויוקרה. כך לפי מקורבי ד"ר סיגל, המנוע מלהתראיין. לפי אותם מקורות הלכו צעדי יחידת ההשתלות והוצרו, עד שביולי 1986 נאסר על ד"ר סיגל לנתח חולים, והיחידה נסגרה למעשה. בשלב זה פנה הרופא לבית הדין האזורי לעבודה ומשם מתברר הנושא כרגע.

אין פשרות

דובר משרד הבריאות, שמואל אלגרבלי, יודע לספר כי שר הבריאות הקודם והשרה הנוכחית עשו עשרות נסיונות למצוא פשרה, אך כל ההצעות נידחו על־ידי ד"ר סיגל.

„משרד הבריאות עשה במקרה הזה את המקסימום. העמדנו לרשות החולה את אפשרויות הטיפול הרפואי הטובות ביותר: פרופ' שפירא בבלינסון וד"ר קט ברמב"ם. האיש יכול לגשת היום לבלינסון ולזכות בהשתלה לה הוא זקוק," מדגיש אלגרבלי, „לא נרשה שימוש ציני בחולים."

שמואל כהן אישר כי הוצע לו ללכת למרכז רפואי אחר. בפני החולה עומדות שתי אפשרויות: להתקפל כמו אחרים או להילחם. הוא מעדיף להילחם, החמור מכל, הם מוסיפים, שלאיש לא איכפת שיחידת ההשתלות סגורה והסובלים הם החולים. למר כהן יש חברים והם מפגינים. אבל מה עם האחרים?

ד"ר גולדמן, מנהל „תל השומר", אמר כי מר כהן מעולם לא היה מאושפז ב„תל השומר" בארץ יש רפואה ציבורית ולא החולה קובע מי ינתח אותו. „מאחר שיחידת ההשתלות שלנו סגורה, הפנינו אותו למקום טוב לא פחות, בילינסון. לצערי הוא מוסיף להתעקש. איני יכול להתייחס לנעשה ביחידת ההשתלות, כי הנושא הוא סוביודיצה".

יוקרה וזעם

דרור טוגל ראש המועצה המקומית רמת־ישי, מקום מגוריו של שמואל כהן, רותח מזעם: „המצב כיום הוא שהנהלת בית החולים אינה מאפשרת לד"ר סיגל לבצע ניתוח השתלת כליה לחולה. אנו לא מוכנים שחולה ימות בגלל פרינציפים, יוקרה וכבוד של מישהו. זוהי חוצפה. אנחנו הולכים מחר להפגין עם מאות תושבי המושבה שלנו ועם חוליו של ד"ר סיגל ואנחנו ננצח בהפגנה הזאת. מדינת ישראל היא עדיין מדינת חוק והחוק הוא מעל לפרינציפים של כולם.

צודקים או לא — בינתיים ממתין שמואל כהן להשתלת כליה, שתציל את חייו. המאבק נערך, כסוסו של דבר, על גבו ועל גבם של חולים אחרים. יש לקוות שהשכל הישר והתבונה יגברו על כל שאר השיקולים והחולה יזכה לרפואה שלמה.

מאת דורית גפן

כסא טוב באמצע

אילן גבוה, ענף שבור

שמיר ושולץ – „איום" על המימשל בוושינגטון: בחירות בישראל... (צילום: אי.פי.)

ההצהרות של ראש הממשלה יצחק שמיר, [illegible] שבוע ימים, על האילן הגבוה, ששמו [illegible] ג'ורג' שולץ, מזכיר המדינה של [illegible] כדי לחזק את טענותיו נגד קיומה של ועידה בינלאומית, היתה — כך מסתבר — [illegible] על ענף רעוע. ג'ורג' שולץ, שעליו [illegible] שמיר רק לפני ימים אחדים, כי שניהם [illegible] את נושא הוועידה, הפתיע את [illegible] כאשר דיבר על הצורך לבחון את [illegible] של ועידה בינלאומית כצעד מקדים [illegible] מו"מ ישיר עם ירדן והפלשתינים.

[illegible] אם כן, חורג עתה מהמסדרונות [illegible] של ישראל, ומגיע [illegible] המימשל האמריקני. היתכן [illegible] לא הצליח אצל יצחק שמיר הוא [illegible] אצל שולץ? לא נתפלא, כמובן, [illegible] הליכוד יאשימו את פרס [illegible] של שולץ.

[illegible] היא תגובתו של שמיר [illegible] של שולץ בעניין בחינת אפשרות [illegible] ועידה בינלאומית. לא די שראש [illegible] הודיע לשולץ כי הוא מתנגד [illegible], לא די שהבהיר לו, כי הרוב [illegible] ברעתו שלה, אלא ששמיר אף [illegible] של מזכיר המדינה האמריקני [illegible] שהדבר יוביל לבחירות מוקדמות [illegible]. עד כמה איכפת למימשל [illegible] אם יוקדמו כאן הבחירות, איננו [illegible] כי עירובו של המימשל [illegible] פנימי מהסוג הזה אינו [illegible] של ישראל ואינו לכבודו של ראש [illegible]. האמנם ביקש שמיר רק להרגיש [illegible] את חילוקי הדעות בנושא זה [illegible], או שמא היה בדבריו רמז [illegible], לא רק שירדו מהר מהרעיון, [illegible] את שמעון פרס ממנו.

[illegible] שלא נולדה, ואפילו בתור [illegible] על פי הגדרת שמיר את רעיון [illegible] הבינלאומית, היא מגלה סימני חיות [illegible]. וושינגטון היא רק [illegible] אחת שלתוכה הוטלה הביצה שלא [illegible], נוספת שבה יוגרו עליה בזמן [illegible] הוא קהיר, לשם מתעתד שר החוץ [illegible] פרס לנסוע לשיחות עם הנשיא מובארק. גם מדינות השוק באירופה מתכוונות לקבל החלטה בזכות הוועידה הבינלאומית בשבועות הקרובים. האמנם יוכל ראש הממשלה לחזור ולטעון בשובו ארצה, כי הנושא של הוועידה הבינלאומית אינו אקטואלי, שהוא תיאורטי, או שהוא פרי המצאתו של שמעון פרס בלבד? מלבד הנגהנות הפנימית עומדת השאלה המדינית כיצד על הציבור בארץ, כמו גם המדינאים בארה"ב, באירופה, במצרים ובירדן להתייחס לדואט הדיסהרמוני שמשמיעים שמיר ופרס בנושא הוועידה הבינלאומית? האם עליהם לקבל את דברי ראש הממשלה כפשוטם, או שעליהם לקבל דווקא את דברי פרס? והרי אין מדובר בשני פוליטיקאים ישראלים היושבים האחד בממשלה והאחר באופוזיציה, אלא בשני שותפים שווים בממשלה רחבה אחת, בראש הממשלה ובממלא מקומו.

ספק אם שמעון פרס, אשר לא הגיב על דברי שמיר בוושינגטון, יוכל להמשיך לאורך זמן בסיטואציה מגוחכת ומביכה כמו זו שבה הוא תקוע בשעה זו. שהרי לאחר ההצהרות החד־משמעיות של שמיר נגד הוועידה — כל דיבור או דיון נוסף של שר החוץ בעניין זה — עם מדינאים זרים, ובראש וראשונה עם מנהיגי מצרים, שעמם הוא עומד להיפגש בקרוב, יזכו במקרה הטוב להתעלמות מנומסת, ובמקרה הפחות טוב להערות מעליבות לגבי סמכותו ולגבי תוקף הדברים שהוא אומר. במלים פשוטות, מארחיו של פרס ירמזו לו או יאמרו לו בגלוי, שלא יבלבל להם את המוח, ולא יגזול את זמנם בדיבורים, שמאחוריהם עומד ה„נייט" של שמיר.

האם תחזור ההיסטוריה על עצמה ושמעון פרס יגיע למסקנה האישית שאליה הגיע בשעתו ידידו משה דיין, כאשר הבין, כי ניטלה ממנו כל יוזמה בנושאי השלום, והוא החליט להתפטר מתפקידו כשר החוץ? האמנם יסתפק פרס במה שדיין לא הסתפק — קוקטיילים, מסיבות דיפלומטיות וסיורים ברחבי העולם?

אם להתייחס לדבריו של מ"מ ראש הממשלה ברצינות, הרי מחוייבותו האישית, כמו גם מחוייבותה של מפלגתו לקידום תהליך השלום במסגרת ממשלת האחדות, היא אחד התנאים העיקריים להמשך השותפות בממשלה זו, שבלעדיו, על פי דברי פרס, אין טעם בהמשכה. אפשר יהיה כמובן לקבור בטרם עת את רעיון הוועידה הבינלאומית למען אותו שלום־בית מפוקפק עם הליכוד, אך באותה הזדמנות אפשר יהיה לקבור גם את תהליך השלום. שאותה ועידה שנויה במחלוקת צריכה היתה לאפשר את פתיחתו. הפוליטיקה הישראלית כבר ראתה פשרות רקובות שנעטפו בגיבובי מלים רמות, שנועדו להצדיקן או להסתיר את צלקותיהן, וייתכן כי גם במקרה הזה נהיה עדים לעוד אחת מאותן פשרות רקובות.

אך הסבירות הגבוהה יותר היא, כי דווקא הביקור של שמיר בארה"ב יחזיר מחדש את הוויכוח הפנימי בתוך ישראל בעניין הוועידה הבינלאומית וקידום תהליך השלום. שכן, בניגוד לחלק גדול מהוויכוחים שהיו עד כה בתוך הממשלה והקואליציה, זהו בהחלט ויכוח ענייני ומהותי. זהו אולי נייר הלקמוס האמיתי, אשר יאבחן את „הצבע" של הממשלה הזאת בכל הנוגע לנושא השלום, לא רק כפרזיולוגיה פשטנית וריקה מתוכן, אלא כברירה שמחייבת גם הכרעה של ממש.

חילוקי הדעות בתוך הממשלה בין הליכוד לבין מפלגת העבודה ידועים ואין בהם חדש, ולא הם הנותנים. מה שקובע הוא איזה אגף בממשלה מצליח להכתיב את דעתו על הממשלה כולה, זה של הליכוד, המתאפיין בסרבנות להרפות מעט את הלאו המהודק, או זה של מפלגת העבודה, המבקש לתת דחיפה של ממש לעגלת התהליך המדיני באיזור, כדי להניע אותו מעט קדימה. נראה כי הוויכוח שייפתח מחדש על נושא הוועידה הבינלאומית לא יהיה עוד אם זו ביצה שלא נולדה, אלא אם נותנים לביצה הזו להתבקע, או שעושים ממנה חביתה.

מישה פה, מישה שם

מי אמר כי צריך משרד ממשלתי פונקציונלי כדי להיות שר פעיל. הנה, השר מישה ארנס הוא שר ללא תיק, אך שומעים עליו לא פחות מאשר על שר השיכון והבינוי, או אפילו על שר התעשיה והמסחר. לאחר שנטל את הטיפול בערביי ישראל משמיע ארנס כמעט כל יום הצהרה כלשהי, ואף מצליח לעצבן את חבריו בליכוד, הרואים בפעילותו היתרה בקרב המיעוטים נסיון לחזק את מעמדו בתוך „חרות".

הוא גם מצליח להרגיז את מפלגת העבודה, המבקרת את המינויים הפוליטיים שעושה ארנס במשרדו, זאת במיוחד כאשר היתה לו החוצפה, לדבריהם, לטעון כאילו שר החוץ הוסיף תקנים במשרדו. גם ההתעסקות של ארנס בנושא יהודי בריה"מ אינה מוצאת חן בעיני מפלגת העבודה, הרואה בנושא זה חלק מאחריותו של שר הקליטה יעקב צור.

ארנס, כך נראה, אינו מתרשם יתר על המידה מהרעש שהוא מעורר סביבו וממשיך בשלו. מינויים פוליטיים, אמנם כן, אך הוא אף פעם לא יוכל להתחרות בעמיתיו — לוי, קצב ושרון, שלהם יש משרדים גדולים והרבה משרות שאותן הם יכולים לחלק לאנשי שלומם.

עשן פוליטי

[illegible] כי אין בנמצא נושא אשר יכול [illegible] ושמאל, דתיים וחילוניים. נשים [illegible] ורזים ועוד ניגודים מוזרים [illegible] נכנסת, ייאלץ להתגדות. מסתבר [illegible] אחר שבו כל המתמוסים [illegible] פורחים כמו עשן ברוח. מדובר [illegible] החוק להגבלת העישון. בעוד [illegible] רוצים להגדיל את מספר [illegible] של המעשנים, נמצאים הללו [illegible] על הזכות לעשן מבלי [illegible]. הדברים הגיעו כידוע אף [illegible] וגידופים בוועדת העבודה [illegible].

[illegible] צומצם מרחב המחיה של [illegible] במקומות רבים, אולי כדאי לחשוב [illegible] על פתרונות הפוכים, שיכוררו את [illegible].

הנזר של המפד"ל

השבוע התקיימה בקיבוץ סער ועידת הקיבוץ הדתי, שהוא חלק מהמפד"ל. חלק קטן אמנם בחלוקה של יחסי הכוחות הפנימיים־סיעתיים, אך בהחלט בעל משקל והשפעה. לקיבוץ הדתי היתה יד חשובה בהחלטה לכונן בשעתו את ועדת השיקום של המפד"ל, וקולות נציגיו זוכים להקשבה ולהתחשבות בתוך המפלגה, הרבה מעבר לייצוג היחסי שלהם.

בעבר היה הקיבוץ הדתי בבחינת לשון מאזניים בין הסיעות הגדולות, וזכה לחיזוריהם של כולם, אך יותר מכל רואים במפד"ל את הקיבוץ הדתי כנזר התנועה הדתית־לאומית, את ההגשמה הציונית־דתית־לאומית במיטבה, ומכאן גם נגזר המעמד המיוחד והמכובד שיש לקיבוץ הדתי במפד"ל.

כסא תמורת כסא

[illegible] דבר אינו ניתן בחינם, ונראה כי [illegible] הסכמתו של ראש הממשלה שמיר [illegible] של שר הכלכלה והתכנון לתפקיד [illegible] ישראל בוושינגטון תבוא בתוספת [illegible] מחיר פוליטי מצד מפלגת [illegible]. שמיר הבטיח בשעתו לשר יצחק [illegible] כי לא ישאיר אותו לאורך זמן ללא [illegible], אלא שאין הוא יכול לעמוד [illegible] ללא קבלת הסכמה של ממלא [illegible] שמעון פרס. את ההסכמה הזו שמיר [illegible] להשיג כמחווה על מינוי של [illegible] לשגריר. אמנם מפלגת העבודה (שרינו) החליטו בשעתו, כי יתנגדו למתן תיק ביצועי למודעי, שכן מבחינתם היה כבר ויתור בעצם החזרתו של מודעי לממשלה בראשותו של שמיר. לאחר שהתפוטר ממשרד המשפטים. אלא שלעולם אינך יודע מהי התוחלת של החלטות מהסוג הזה, מה גם שהתמורה — תפקיד השגריר בוושינגטון — אינה דבר של מה בכך. במפלגת העבודה יהיו בוודאי שיטענו, כי לעומת השר שריר, מודעי אינו התחליף הגרוע ביותר.

אם אכן יתבצע המינוי של יעקובי יביא הדבר לתנועה של חילופי תפקידים בתוך מפלגת העבודה. את המקום בממשלה עשוי ככל הנראה לקבל ח"כ רפי אדרי, ואילו את המושב בכנסת יקבל הבא בתור ברשימת המערך לכנסת — יעקב גיל. השר עזר וייצמן כבר אמר, כי יהיה מוכן לקבל את תיק הכלכלה והתכנון. לתפקיד יו"ר הקואליציה, שאותו ממלא עכשיו רפי אדרי, יהיה בוודאי יותר ממועמד אחד. יתכן מאד, כי בהזדמנות זו של תזוזות כלפי מעלה, יעלה שוב על סדר היום מינוי סגן שר, שעליו צריך להחליט שמעון פרס. עד כה עומד יצחק נבון על כך, שנאוה ארד תהיה סגנית שר במשרד החינוך והתרבות.

אם אכן שמיר יתעקש בעניין מודעי, ספק אם מפלגת העבודה תלך לריב קולני מרי בעניין זה, העלול להיראות בציבור כקטנוני ונקמני. לעומת זאת הפיתוי בקידום הצפוי לכמה וכמה מאנשיה, בעקבות פרישת יעקובי מהממשלה ויציאתו לוושינגטון, הוא גדול.

גד יעקבי – מינוי

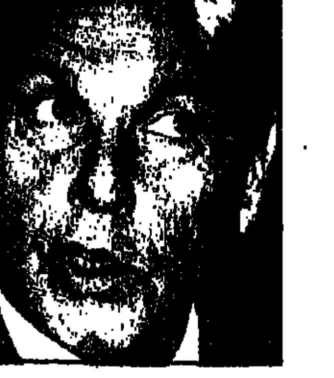
יצחק מודעי – תיק

רפי אדרי – שר

נאוה ארד – סגנית

רשות הקורא

על משמר ההשקפה

ברכתי לרב ברניר, שיוצא חוצץ נגד אילן שיינפלד, על שזה האחרון באחד ממאמריו, ב„על המשמר", מדבר בגנותה של הציונות ומכנה אותה „סוכנות נסיעות בכיוון אחד", ועם זאת הוא מצדד בזכותם המוסרית של היורדים בעשותם „שיקול מפוכח בדבר כדאיות השיבה לארץ או בעזיבה אותה לזמן מה או לעד" („אידיאולוגיה ירודה" — מאת דב ברניר, „על המשמר" 8.1.87).

גם כאשר לפני זמן מה הירצה אצלנו, בקיבוץ מעגית, אילן שיינפלד, רק תמהנו על כך, איך אדם בעל השקפות כאלה מצא לו ב„על המשמר" אכסניה לפרסום דעותיו הנלוזות, ולא עוד אלא ששמו אף מופיע בגליונות השבת של „על המשמר" כעורך משנה של המוסף הספרותי.

דב פריד, מעגית

הערת המערכת

הויכוח על הירידה הוא לגיטימי, ודיעותיו של שיינפלד הובעו בידי כותבים נוספים. איננו רואים קשר בין ויכוח זה לבין העסקה בעיתון. חבל שדב פריד רואה קשר כזה.

ת. הזדהות

אני, החתום מטה, מבקש בזה להביע את הזדהותי המוחלטת למירב הדברים שהופיעו בכתבתה של רבקה טל עמיר — „איפה האלטרנטיבה", מיום 4.2.87.

אמרתי „מירב הדברים", ובעיקר התכוונתי לפיסקה נגד שתיקתה של מפ"ם על־ידי נציגיה בכנסת, בעניין העלאת שכרם של שרי הממשלה וחברי הכנסת ב־40% ובחודש מרץ 87 בעוד 15%. צא וראה, שסכום ההעלאה הזאת, שווה, ואולי אף עולה על כל הסכום, שרוצים לצמצם בתקציב השנתי של המדינה. קיוויתי, לאחר „הצהרתה" של שרת הבריאות, על נכונותה לוותר על התוספת הנ"ל, שנציגנו בכנסת יצטרפו להצהרתה זו של הגב' שושנה אלמוזלינו.

כמו כן כמוה, גם אני תוהה, איפה התוכנית הכלכלית האלטרנטיבית, עליה הודיעו כי מפ"ם תפרסם. כנראה שאין כזו, ובלעדיה ובלעדי עמדה חד־משמעית נגד העלאת השכר עתה לבחירי העם, קשה יהיה למפ"ם להוות אלטרנטיבה, וחבל.

אברהם כהן, קרית־אתא

הלכה לאכילה

כאילו לא די לנו במזוזות האחראיות לחיי בני־אדם, או למי־המקווה האחראים לשלימותם של בני־האדם, הנה בא התרדון „המחנה החרדי" (13.2.87) ומוסיף עוד סממן מיסטי:

„מחיר כבד שילמו כל ראשי בנק לאומי עבור הרס בית־הקברות בטבריה..." (ראה משבצת).

מרביתנו מתייחסים לאיוולת כזאת כמנור ראש, בביטול, בגיחוך, וטוב שעושים כן. אולם המציאות מראה, שאיוולת המצטרפת לאיוולת דומה הופכת לדעה מקובלת, ויחד עם אמונה מיסטית, כזו שבוטאה במגודל העמק, הופכת „הלכה". ההמשך לאיוולת שהפכה „הלכה", שהיא הופכת ל„תקנה" ול„חוק", ועל־פי חוקים אלה לצערנו, אנו חיים, נולדים, נישאים ונקברים. את האיוולת הם הוגים, אך את פירותיה אנו אוכלים. לא בכדי אומר הנוער היום — „אכלת אותה"...

יוסף הלוי, תל־אביב

מחיר כבד

המחנה החרדי 13.2.87

פרסום גזעני

המודעה להלן פורסמה בעיתון „הארץ" ו„חדשות", בתאריך 6/2.

קשה להבין את אנשי העיתונים על שנתנו ידם לפירסום גזעני, כדוגמת המודעה. יתכן כי לנוכח האווירה בישראל, פוסקת הרגישות לנושא הגזעני ואם כך הדבר, הרי שקיימת מגמה גזענית, אם כי עדיין סמויה, המנשבת בארץ וגורמת לרבים להיות אדישים, גם לנוכח נורות אדומות, כדוגמת מודעה זו.

יש לקוות כי העיתונים בעתיד יהיו זהירים יותר, גם בעמוד הפירסום לא פחות מעמודי הכתבות, שאם לא כן, עלול הנגיף מעמודי הפירסום להיות חלילה, מדבק.

משה מיהן, ירושלים

לחברות אחזים תותי בע"מ
דרושים/ות
עובדי/ות נקיון יהודים
לפנות טל' 02-822234

מקבץ מוסיקה

ה„סווינגל" חוזרים

מאת דוד אור

ישנן להקות, שחוזרות אלינו כמו ציפורים נודדות מדי תקופה, ונדמה שתמיד יהיה להם קהל. ה„ניו סווינגל סינגרס" היא להקה שאין צורך להציג. שמונה זמרים בתדמית חדשה וצעירה שרים הפעם חומר חדש.

הכיוון הוא חומר מעורב — שמגיע מברוק — למנהטן טרנספר, מפתיחת „1812" של צ'ייקובסקי ועד שירים של קול פורטר והחיפושיות, ולהיטים נוכחיים כמו מרכבות האש ואלבטרוס. ה„דה־בה־דה" שלהם נשאר, אבל ההרכב הוא חדש וצעיר והחומר מגוון ושונה. הלהקה תפתח את הופעותיה בפסטיבל הזוקליזה, שייערך בעכו ב־14.4.87 ויתארחו גם בפסטיבל נוסף זה של יפו. שניהם פסטיבלים קוליים שייערכו בפסח.

● הסימפוניאטה מבצעת תחת שרביטו של אורי סגל את הסימפוניה מס. 14 של דימטרי שוסטקוביץ' לסופראן באס ותזמורת קאמרית. יצירה זו — המוקדשת לבנג'מין בריטן, אשר ניצח על בכורתה במערב ב־1970 — מורכבת מ־11 שירים של ארבעה משוררים — לורקה, אפולינר, רילקה וקיכלבקר, שכולם עוסקים בנושא המוות. שוסטקוביץ' ביקש להביע ביצירה זו את מחאתו כנגד המוות, והיא כתובה להרכב בלתי שגרתי. כלי מיתר, 2 קונטרבסים וחטיבה גדולה מאד של כלי הקשה. הסולנים הזמרים הם לילי טונה — סופראן ישראלית ילידת בריה"מ, שהבריקה בהופעתה ב„פיגארו" באופרה הישראלית וזמר בס מפולין — ליאונרד מרוז.

● תזמורת ירושלים הקליטה שלוש יצירות של נעם שריף בניצוחו של גארי ברתיני. היצירות הן: וריאציות „לה פוליה", „אקדמות למועד", ומוסיקה לטרומבון לפסנתר לקונטרבאס — סולן ריי פרנס.

היצירות ראו אור בתקליט שהופק ע"י תקליטי ירושלים, הופץ ע"י חברת „הרמוניה מונדי", וזכה לביקורות טובות ברחבי העולם. מבקר המוסיקה של הירחון מאנפארה קייל גאן מציין, כי התזמורת מנגנת כתום בדייקנות ובאיזון, ושליטתו של בארתיני בניואנסים בולטת, ובולטת בכל פרט. המבקר מחמיא ליצירותיו של שריף, וממליץ עליו ליהודים לגויים לקלסיציסטים ורומנטיקנים...

ה„סווינגל סינגרס" – חומר מגוון ושונה

● התזמורת הקאמרית תבצע בסוף פברואר את האורטוריה של הנדל „שלמה". המנצח יהיה ג'ון אולדיס, הידוע לקהל הישראלי וישתתפו סולנים ומקהלת נליים מאנגליה. שלוש הופעות יתקיימו ראשונה ב־24.2 בירושלים.

● תזמורת חיפה מכריזה על תחרות בשורונות צעירים, שתסתיים במוצאי יום העצמאות, כאשר חתני התחרות ינגנו עם התזמורת. התחרות מיועדת לנגנים עד גיל 18, הגרימבאוזר חיפה המנגנים בכלים: פסנתר, כינור, צ'לו, כלי נשיפה מעץ ומתכת (קרן וחצוצרה בלבד).

● במנחה המוסיקלית במוזיאון תנוגן ב־27.2 יצירה יוצאת דופן. זוהי היצירה „קול הלוויתן" של ג'ורג' קרמב והיא מבוצעת לעיתים נדירות בגלל המורכבות והקשיים הטכניים בביצועה.

היא כתובה לשלושה נגנים, האמורים ללבוש מסיכות שחורות. שלושת הכלים מוגברים, והפסנתר הופך בעזרת טכניקות נגינה שונות כגון פריטה ושימוש באמצעי עזר שונים בתוך הפסנתר למערכת מורכבת של כלים, המשלבת פסנתר קונבנציונאלי מזה וצלילי נבל וכלי הקשה אקזוטיים מזה. בתפקיד הצ'לו יש גם אפקט מיוחד שקרמב גילה — היוצר חיקוי לקול החופים.

משתתפים בתוכנית כולה הפסנתרנים — יונתן זק, עירית צבי, כלי הקשה — אלון כוה, גון ציפריאני, צ'לנים — מיכאל הרן ואלה ימפולסקי, חלילן — אבנר בירון, נגן קרן — שלמה שוחט.

מסך ראשון

עתיקות מפלסטיק

מאת גיורא מנור

„בבתא". מחזה מאת מרים קיני; בימוי: תום לוי; מוסיקה: משה ארגובן; עיצוב בימה ותלבושות: רות דר; עיבודים מוסיקאליים: רפי קדישזון; תאורה: מיכאל ליברמן — בתיאטרון „הבימה".

מאור מובן, מרוע עוררו חפציה האישיים של אשה אלמונית מלפני כמעט אלפיים שנה, שנתגלו במדבר יהודה, כממצא נלווה למגילות הגנוזות, את דמיונה של מרים קיני. יש קסם רב בסנדלים, כלי תפירה ושאר שרידי היום־יום העתיק, ומה עוד שאפילו שמה של אותה רמות, בבתא, נשמר בתעודות המשפטיות שנמצאו בכליה, תעודות שהיא עצמה לא היתה מסוגלת לקרוא כלל.

ולקסם העתיק הזה נוסף רובד רעיוני: האם מרד בר־כוכבא היה מרד עממי, שמן הראוי שישמש סמל חינוכי, או אסון לאומי; ומי שירצה, יוכל בצורה זו לפרש את הבעייה, האם אש"ף הוא תנועת שיחרור או אירגון של „ליסטים", לפי המינוח של הרמויות במחזה.

ומשעולה המסך על התפאורה הנהדרת של רות דר, שכולה מיני הגבהות עטופות כד בהיר, ולפנינו מצוק, המעביר אל הצופה את תחושת ההוד והאימה, שכורים בוודאי לכל מי שביקר בעין־גדי, הזירה מוכנה.

בנקודה זו גם נגמר, למרבה הצער, העניין במחזה. כי אחרי הפתיחה החזותית המצויינת מגיע תורן של שלוש שעות גדושות דיאלוגים החוזרים על עצמם, תמונות־הוואי סטאטיות, משחק שבלוני, תלבושות הוליוודיות מתקתקות, שלוש שעות של שיעמום.

השאלות שעמדו לפני המחברת והבמאי אינן פשוטות כלל: איך להמחיש מציאות רחוקה ולשכנע באמיתות התמונה.

למעשה זו הדילמה של כל מחזה היסטורי. מרוע אין זה מפריע לנו, שיוליוס קיסר או קליאופטרה מדברים אנגלית אצל שקספיר, המלכה אליזבת ומריה סטוארט — גרמנית אצל שילר ופדרה היווניה - צרפתית אצל ראסין? התשובה היא, שהטקסט כה עשיר ומלא הנאות, רעיוניות וספרותיות, שאין לנו למעשה פנאי לתהות על המוזרות שבאנאכרוניזם הלשוני הזה.

הקיצוניות השניה היא כל מיני האינריאנים וכושים בסרטים, המדברים אנגלית, לפעמים עילגת או במבטא, שתפקידו להראות שאין הם „באמת" מדברים אנגלית. כאן הבעייה נפתרת בדרך כלל בעזרת אי־הרציגות הבסיסית של המצב הקולנועי של המערבון וסרט הפעולה. ודווקא משום שהפעם מדובר בעברית — או נכון יותר ארמית, שהיתה שפת היום־יום בימים ההם, האנאכרוניזם מפריע עוד יותר.

מי שלא פתר בעיה זו, וזכה בכל זאת לתהילה, היה כמובן ססיל ב. דה־מיל בסרטיו התנכ"יים. אצלו כולם מגולחים למשעי, נראים כאילו זה עתה יצאו מהאמבטיה או המספרה, לבושם צבעוני וצבעיו מתואמים, ממש בגדי „דזיינר" עם תווית יוקרתית, השמיים תמיד כחולים כחולים, החול זהוב, ולאלוהים זקן לבן, היורד לו על פי מידותיו וקולו עמוק ומתכתי. (היה מי שאמר פעם, שהזקן עלול פעם לרדת אלינו, לעמק הבכא שלו, ולהפתיע אותנו בכך שהוא די נמוך, עם כרס, ומאנפף בקול טנור דק למדי...)

„בבתא" כ„הבימה" נלכדה למעשה [illegible] פח של מלאכותיות, של עתיקות פלסטיק, וזאת גם במישור הלשוני, שם ניסו לשלב עירבוביה של לשון ימינו עם ניסוחים [illegible] וגם במישור החזותי והשחקני.

יונה אליאן מגלמת את הפרוטגוניסטית, את תכשיטי אימה, מתחתנת עם מי שנועד לה, ולא עם זה שהוריה הועידו לה, ומגלה מין נורה איבסנית בועיד אפון, [illegible] אבל חסר כה הפן הארצי הגשמי, הפרימיטיבי, הנדרש, כדי שנאמין [illegible] ולעלילה. הכל „מגומס" מדי, [illegible] נעדר כל תחושה של סכנה אמיתית, [illegible] אינם מפריעים על הבימה, אבל [illegible] היהודים בינם לבין עצמם נשמעת [illegible] בתנועת הנוער, על רמה של [illegible] מקרשת את האמצעים", ושכמותם.

למעשה רק אברהם מור, [illegible] המבקש לשאת את בבתא כאישה [illegible] מפיח רוח חיים בסצינות שלו עימה.

המוסיקה של משה ארגוב נשמעת [illegible] מנגינות, שרגילים היו לשיר [illegible]

„בבתא" – החטאה רבתי
בתמונה: אברהם מור וטובה פרדו

הביכורים." הופעתו של מתושלח, ועל [illegible] תוף מודרני לגמרי, נראית לא כמין [illegible] לעכשווי, אלא כסתם היעדר תשומת לב לפרטים.

הבמאי יכול היה, כמובן, ללכת לכיוון [illegible] לגמרי, ולהתייחס לעלילה העתיקה [illegible] משהו בן־זמננו, לוותר על [illegible] הארכיאולוגיים. אבל הוא לא [illegible] וסיבותיו בוודאי עימו.

אין כהצגה זו לא ריח של טאבון, [illegible] בגדים או חפצים שהשימוש ניכר [illegible] כאילו נקנה רק אמש בבוטיק או [illegible]

ודומה שהמחברת גם ניסתה לתפוש [illegible] מרי ארנבות בבת אחת. יחסי הורים [illegible] מעמדה של האשה, ועושק האלמנות [illegible] שנזכרת הרבה בכתבים העתיקים, [illegible] משועבד לכובש זה, מתורת המסכנת [illegible] שלום הציבור כדי להצילו משיעבוד [illegible] רומן של סתיו ואביב, בין זקן, צעירה, [illegible] אונס על ידי גיבור המחתרת ומה לא [illegible] נכלל במחזה. המרפרף בין הבעיות, [illegible] מצליח להתרכז בנושא כלשהו. וזה [illegible] בהכרזה את הדמויות כולן לדמויות [illegible] המשמשות את שלל העלילות המשניות.

בקיצור, החטאה רבתי.

הצגת ילדים

הצב ובעיית עודף המשקל

„סיפורו של הצב גדעון ששוני" מאת חיים נגיד, בתיאטרון לילדים ולנוער.

„סיפורו של הצב גדעון ששוני" – הומור נונסנס מימין שמואל וולברג, שבתאי קונורטי וסימה לוי.

מאת ציפי שוחט

כשנפגש מר צפורוב עם שכנתו היפה, הגב' ציפי, ניצתה ביניהם אש האהבה, והם פצחו מיד בשיר צפורים. מאז נפגשו כל בוקר, סילסלו מנגינות, ושרו נעימות ואפילו הביאו לעולם שני גוזלים חמודים. הכל היה נחמד והרמוני, עד שנודע הדבר לגברת צפורה צפורוב, אשתו החוקית של מר צפורוב. הסוף היה צפוי. הגברת צפורה שלא יכלה לשאת את הבושה, גירשה את הבעל הבוגדני מביתה ומצאה לה קן אוהב בסוף השורה. ואילו מר צפורוב התאושש, די מהר, מהמבוכה והתעופף חישר לחיקה של אהובתו וגוזליה — אותם הוא חי באושר ועושר עד היום הזה.

סיפור מהחיים. לאו דווקא. זהו אחד מ־18 הסיפורים שמספר הפרופסור שפנפנרוביץ', לצב גדעון ששוני בסיפורו של חיים נגיד „ספורו של הצב גדעון ששוני", המועלה, בימים אלה על במת תיאטרון־לילדים־ונוער.

עלילת הספר, שעובד על־ידי המחבר למחזה, מתרכזת סביב צב שמנמן ונחמד עם ילדות מאושרת, שיש לו בעייה אחת קטנה גדולה: עודף משקל. כך לפחות אומרת אהובתו, הצבה יוספינה, שהיא גם זמרת מהוללת. הצב גוזר על עצמו דיאטת רעב כדי לשאת חן בעיניה — ותוך שהוא חולם על „הרים של חסה וגבעות של כרוב" הוא שומע מהפרופסור לספרות, שהוא גם מומחה לדיאטות, סיפורים מפתיעים ואגדות מתוקות, על אהבות אפשריות ובלתי אפשריות, על נישואין, ירידות ועל מפגש של טלוויזיה וספרות.

על הבמה משחקים, רוקדים ושרים (לפי מוסיקה של דוד אור) שלושה שחקנים (שבתאי קונורטי, שמואל וולברג וסימה לוי) שמגלמים 11 דמויות עם מסכות, אביזרים ובובות (עיצוב: מירי פארי, וכימוי קלוד שגראן).

עלילותיו של הצב גדעון ששוני הופיע תחילה בסיפור בהמשכים ב„מעריב" לילדים (20 פרקים), אח"כ הושמע במשך עשרים שבועות בגלי צה"ל. ועתה עובר לבמה. יש גם הצעות, מספר חיים נגיד, להפוך את עלילות הצב לקסטה. עד או מתעתד הסופר/מחזאי/עתתאי להוציא פרק ב'. הפעם על עלילותיו של „הצב צבי". שהוא צב שרוף, ללא הרף, אוהדי השריון, שבורח ממנו.

המחזה כמו הסיפורים נכתבו על־פי הזמנה, כך ב„מעריב" וכך בתיאטרון לילדים ונוער. „לפני כן לא כתבתי סיפורים לילדים" אומר נגיד. הגב' שוש אביגל, מנהלת התיאטרון לילדים בפועל, קראה בהתלהבות את הספר והציעה להעלותו לבמה. נגיד נרתם למשימה וכמשך שלושה שבועות הוא קיצר, שיפץ, הוסיף, גרע — וייצר מחזה לשחקנים ולבובות. „בגירסה הראשונה" הוא אומר „היו 18 סיפורים. היה ברור שצריך לוותר. חשבתי לוותר על חצי — ואז התברר שההצגה נמשכת שעתיים. לבסוף הגעתי לשלושה סיפורים, פחות או יותר, בהצגה שנמשכת כ־50 דקות".

על מה ויתרת במעבר מהספר לבמה?

חיים נגיד: „היו סיפורים שיפים על הכתב, ולא עוברים דרמטית. מבחינה זאת שיניתי את העלילה של הספר. הספר לא בנוי דרמטית. אלא אפית. סיפור מסגרת, וסיפורים קטנים. סיפור מצטרף לסיפור ושום דבר לא נוצר משום דבר. זהו ההיפך מהתפתחות דרמטית. בתיאטרון הטכניקה שונה. אירוע גורר אחריו אירוע עם סיבוך ופתרון, כמו שבנו תמיד את הקומדיות. שיניתי את העלילה, והתאמתי אותה לדפוסים המקובלים בקומדיות מאז ומעולם. נבחרו הסיפורים שאפשר ליצור מהם מתח דרמטי, והסיום הוא של חתונה כמו בכל הקומדיות."

האם מאחורי השריון של הצב מסתתר חיים נגיד האיש?

חיים נגיד: „אני דומה לצב, אבל לא לצב גדעון ששוני. אני שמן ומכוער, והוא רזה ותחיך. חוץ מזה, הוא, בסופו של דבר, מקבל את אהבת חייו ואני עדיין מצפה לה." „המחזה הוא סוג של הומור שלא מקובל בספרות הילדים — הומור של נונסנס, הומור של אבסורד, שנובע מהספרות האנגלית וחלק מהספרות האמריקאית לילדים. בארץ, סוג כזה, לא מוכר בכלל, ולכן לא יודעים בדיוק איך להתייחס להצגה".

המחזה כתוב לילדים. אבל מדבר, בעצם, על בעיות של מבוגרים. האם הוא „עבכר"?

חיים נגיד: „ברור שיש טלוויזיה ופרסומת ברחוב, ילדים חשופים לגירויים של מבוגרים. הם יודעים הכל. הם חיים בתוך העולם שלנו. חשופים לאותם גירויים. זהו עולם משותף. החלוקה היא אבסורדית."

אתה מרוצה?

נגיד: „הרבה רעיונות שהיו לי, התנפצו על סלע המציאות. כמה מהאפקטים שחשבתי נעלמו בגלל מגבלות טכניות: יכול להיות שהייתי מביים אחרות. אבל זה לא גורע מהתוצאה הסופית."

מופע

חמישים שנה אחרי

מאת עמית רוט

חמש ורבע אחר הצהרים.
הופעה בחמאם יום שבת 14.2

חמישים שנה אחרי שמלחמת האזרחים הספרדית פרצה ופדריקו גרסיה לורקה נרצח, יש אנשים, שמסתכלים אחורה בערגה לעבר התקופה, בה התאמתו האידאות הגדולות של חופש ושוויון מול המורדים הלאומנים ואנשי הצבא, שבחרו בפראנקו למנהיגם.

אחרי חמישים שנה, שדם לא נוסף עוד, והגוויות נרקבו כולן, נשארו שירי העם הספרדי ובריגדות המתנדבים הלוחמים בפאשיסטים, וב„חמאם" ביפו יושבים אנשים רבים ושרים על התקופה, שבה שחור היה שחור כבגדי הפלמנקו — ולבן היה צחור כירה.

פאקו איבנז מלחין ומבצע שגלה מספרד שנים רבות, הלחין את כל שירי „חמש ורבע אחר הצהרים", פרט לשניים, שהלחין גארי ברתיני. החומר נכתב ברובו ע"י לורקה, שנרצח חודש לאחר פתיחת המלחמה, ושירי המלחמה נכתבו בידי העם הלוחם.

אל הקול של איבנז מצטרפים הדוראים והגיטריסט בלדי אוליייר. הם יושבים ליד שני שולחנות, בבית יין, שהדיה תלוי מעליה, ומצטרפים בחופשיות זה לזה בעברית וכספרדית. כשמסך תמונות ברקע מוסיף צבע נוסף לסיפור, לפעמים אדום, לפעמים כחול, ולפעמים תמונות כמו הגארניקה של פיקאסו.

בשעת לילה די־מאוחרת הקהל משוחרר מאוד וגם המופיעים, ומילות שירי הקהל עולות על המסך, ובוקעות מתוך הגרונות [illegible] שמוכיח את הטענה בדבר הרומנטיקה המסויימת, שיש במלחמות, במיוחד אחרי שהן מסתיימות. הביצועים המאומצים מדי של פאקו איבנז, לעתים מרגשים, [illegible] אותנטיים מאוד. הדוראים, חבריו [illegible] שרים טוב יותר אבל נכון פחות. הרמוניה של ישראל גוריון ובני אמדורסקי [illegible] הפעם, וקולו של אמדורסקי חזק הפעם יותר מתמיד. חלקו של באלדי אולייר צנוע [illegible] לטעמי. וכולל רק קטע סולו אחד: [illegible] צולע של פלמנקו. בהיותו הגיטריסט והנגן היחידי על הבמה, הוא גם ממלא חללים ריקים בתוך השירים הקיצביים.

פאקו איבנז הגדיר את שלושת האסונות של העם הספרדי: הערבים עזבו, היהודים גורשו, הספרדים נשארו.

ב„חמאם" ביפו בחודש הקרוב יוכלו לשמוע את אסונות העם הספרדי [illegible] אחור השירים — לקחו ממנו את הכל אבל לא לקחו ממנו את המילים.

רבנית: לא תואר לא תפקיד

[illegible] עתיק בארצות של דוברי גרמנית [illegible] להעניק את תואר תפקיד הבעל לאשתו. [illegible] של ד"ר לוי פונים בתוארו: הגברת [illegible] לה, הוא הדין בגברת שופט, וגברת שר. [illegible] יועץ — הזוכה ללא מאמץ בכבוד [illegible], ועל כך מבוסס מעמדה החברתי.

[illegible] האם אשת רב זכאית להקרא [illegible] התעורר אחרי הופעתה של אילה [illegible] אשת הרב הראשי של גבעתיים [illegible] מוסף המוספים של ערב חדש. כי [illegible] הישראלית מגיע התואר רק לבעל [illegible] או למי שרכש אותו כלמודיו והסמכתו. [illegible] — מה דינה? האם עליה להיות [illegible] לרבנות?

[illegible] לרב דרעי המכהן כרב בעדה [illegible] ביפו, ושאלתי האם אשת רב אשר [illegible] הוסמכה לרבנות בהיכל לימודי [illegible] זכאית לקרא לעצמה רבנית? הרב [illegible] לי: אין בעולם שלנו וכמה שאני [illegible] לא בעדות אחרות היכל תורה המוכן, [illegible] כרב בזכות עצמה. יש בין [illegible] הפורמליים רבניות, אך הן אינן [illegible] כבאלה. אולם כל אשת רב [illegible] רק אשת רב אלא רבנית. זה לא [illegible] לפסוק, אך היא יכולה בהעדר [illegible] לשמוע את תלונותיהם או [illegible] או משאלותיהם של הפונים אל הרבה והמוסר לו את הכל. ואפילו למסור לשואלים את תשובתו. אם הרבנית מכהנת „כעזר כנגדו" היכול הרב לשמש בתפקידו ולא להיות נתון לצורי התעניינות. הרב דרעי ענה שבהלכה נאמר: לא יהיה האדם לבדו ולהקים משפחה יהודית זאת לא רק זכות אלא גם חובה. כמובן, קורה ורב מתאלמן, ואז יכול להיות נתון מצב שאינו שולט בו, והוא נשאר לבדו. לאשת רב אין שום תפקידים מוגדרים, ויש רק לקוות שהיא מתעניינת בקהילה של בעלה ומושיטה יד לעזרה לכל אלה הזקוקים לכך...

כמוצאי שבת בשעה די מאוחרת התקשרתי לביתם של משפחת לייבוביץ'. ענתה לי קולה של אשה, וכששאלתי האם אפשר לדבר עם פרופ. ישעיהו לייבוביץ' ענתה בקול נעים ובאדיבות רבה: הוא איננו בבית, אולי אפשר למסור לו משהו? שאלתי: האם אני מדברת עם הגב. פרופסור לייבוביץ'? ואז הגיע לאוזני צחוק עליז והיא ענתה: אני אומנם אשתו של פרופסור אך אני לא פרופסור. אני רק ד"ר לייבוביץ' וזה בזכות עצמי.

...ביום ראשון בבוקר בשעה שמונה ורבע, לפי עצת הגברת ד"ר לייבוביץ' התקשרתי שוב לביתם, והפעם ענה לי הפרופסור בעצמו. ביקשתי סליחה שאני מתקשרת כל־כך מוקדם, והוא — שלא לפי מנהגו — צחק ובעליזות ענה: „זאת השעה הכי מוצלחת שיכולת להתקשר אלי. חזרתי מבית הכנסת, אכלתי פת בוקר, יום ירושלמי נהדר ועכשיו אמריינא מה רצונך ממני".

שאלתי את הפרופסור מאין בא המנהג, בארצות של דוברי גרמנית לקרוא לאשת בעל תפקיד בתוארו. הוא חשב דקה ואמר: זה באמת נוהג פסול. לאף אדם לא מגיע תואר שלא רכש בזכות עצמו. נרמה לי שזה גם כן סימן של שיעבוד האשה. חיפשנו עוד סימנים לנוהגי „שייכות" וגילינו שבארצות של דוברי אנגלית, כותבים מכתב לכבוד הגב. שאול כהן (אם היא נשואה לשאול) ולא לכבוד הגב. לאה כהן. ככה גם בגרמניה, ואשר ל„רבנית" — הלא בעצם היה צריך לקרוא לה „אשת הרב"... כנראה שמקצרים בפניה או שהמקור באידיש (ורעבעצן) — שמקורה אולי בפולנית, שם מוסיפים לגברת הנשואה לבעל תואר את התואר „של", „של הדוקטור", „של הרבי". הפרופ. לייבוביץ' בדעה שאסור לגברת להשתמש בזכויותיו של הרב בדיוק כמו לאשת הרופא אסור להגיש עזרה רפואית אם לא למדה את המקצוע.

התקשרתי לרבנית אילה גליקסברג, ושאלתי למה היא קוראת לעצמה רבנית ומה הן זכויותיה כרבנית אם לא הוסמכה לרבנות. אילה גליקסברג ענתה: רבנית זה לא תואר, כי אין אשה היכולה לכהן כרבנית. רבנית זה תפקיד. אני חושבת שלהיות אשת הרב פרושו לשמש עזר כנגדו. לעזור בבעיות אישיות, שהקהל לפעמים לא רוצה לפנות אל הגבר, כלומר אל הרב. רבנית מקשרת בין הקהילה ובין הרב והאפשרויות שלה לעזור, לייעץ ואפילו לפתור בעיות, גדולות לא פחות מאשר אלה של הרב. למרות שהרבנית נשארת רק בתחום של יעוץ ואינה קובעת. שאלתי את אילה גליקסברג, האם היא בעד לימודי נשים לרבנות „אין זה ענייני לפסוק. כשהרבנים יחליטו שנשים גם כן יכולות לזכות בתואר רב — הן יכהנו בתפקיד זה." — השיבה. הוסיפה — „אני לא רואה סיכויים לכך".

חיה יוסף

חוויה של יום הולדת

ילד שרוצה להיות „גדול" לא יסתפק בסתם קוסם ביום ההולדת. האופנה האחרונה היא חגיגה בחוויה הישראלית (ביפו) ליד שולחנות ערוכים, בלווית מוסיקת אורגן, שירי ילדים והצגת תיאטרון בובות. את ההצגות עורך תיאטרון הבובות „רות ובובותיה", שברפרטואר שלו הצגות לגיל הרך (מיץ פטל, הכיפה האדומה, שלגיה) וגם הקוסם מארץ עוץ ליותר גדולים. הנזק הוא 300 ש"ח עד מאה מוזמנים, אבל את הכיבוד מביאים מהבית.

גרושים בתהליך מזורז

החוק הנוכחי בדנמרק לגבי גירושין קובע „תקופת מבחן וצינון", תקופת ההפרדה. בתקופה זו בני הזוג יכולים לדון בגירושיהם העתידיים, בשלווה. אולי להתחרט. מכל מקום — עד היום לא היו גירושין ללא „תקופת פירוד".

תקופת הפירוד היתה מ־3 חודשים ועד לשנה, בהתאם לנסיבות. אך כאשר שלטונות הנשואין (אזרחי או דתי) קראו לבני הזוג לשאול, אם עתה בידם להשכין „שלום בית" ובני הזוג לא מצאו לנכון להיות יחד — הרי הגירושין היו נכנסים לתוקפם.

המצב לא היה שונה עד כה גם במקרים, בהם אחד מבני הזוג — בדרך כלל הגבר — היה אלים, כלפי בת זוגו או שתיין.

הצעת חוק העומדת לשנות מצב זה עומדת להתקבל בקרוב ב„פולקטינג", הפרלמנט הדני: על פי הצעה זו במקרים של תוקפנות וסכנה, יכנסו הגירושין מיידית לתוקף בדנמרק, גם ללא תקופת פירוד מוקדמת — שר המשפטים אמר לקראת ההצבעה על החוק, שכל הסיעות בפרלמנט עומדות מאחוריה. כי „יש להלחם בתוקפנות ולעזור לקורבנות.

לא ברור מה הם מימדי התופעה, אך אפילו במרכז קופנהאגן יש מעון לנשים מוכות, שהכניסה אליו לגברים מכל סוג שהוא אסורה בהחלט.

עלי כהן, קופנהגן

מגבת עם יחס אישי

מה כבר אפשר לספר על מגבת — אביזר טריוויאלי בעל שימוש ותכלית מוגדרים כל כך?

יש לי הפתעה בשבילכם. מאחורי מוצר פשוט זה — יש סיפור. אחרת לא היו אנשי מפעל „ורדינון" טורחים ומזמינים את המחסנאיות וקנייניות הבגדים של התנועה הקיבוצית לאירוח של בוקר בבית סוקולוב בתל־אביב. מסתבר שהקיבוצניקים נתפסים (למרות השפל הכלכלי) ככוח קניה שכדאי וראוי להתחשב בו, ואף לטרוח למענו.

צוות עובדות „ורדינון" (לא היה שם באולם אף גבר לרפואה...) עיצב תערוכה של מגוון מגבות בשלל צבעים ודגמים, בכל גודל ולכל מטרה — שזכו מאוחר יותר להסבר והתייחסות מפורטים ומחכימים. המפעל, הוא מוותיקי התעשיה הישראלית — בן 60 שנה, סבא אליעזר ורדינון הגיע לארץ מעיר הטקסטיל לודז', בכוונה ברורה להמשיך מסורת ולעסוק בתחום הזה. הסתכל האיש סביבו וחשב: עם חליפות לא ילכו כאן בארץ חמה זאת, אבל למגבות יזדקקו ועוד איך, וכך נפל הפור על המוצר, החיוני לאוכלוסיה שתחת שמש קופחת ולחוף ימים תשכון.

סביב שולחנות עגולים, עם כיבוד קל, ישבו כ־70 חברות שמצאו זמן בין מחסן למשביר, והאזינו לשולה ורדינון — דור שלישי במפעל ומשמשת בו כסטייליסטית. היא מרכזת במגבות כעל יצירות ייחודיות, „הרבה תשומת לב ועבודה מושקעות בהן", היא מספרת, „ובחירת הדוגמאות שואבת השראתה מתחום האמנות הפלאסטית". ראינו כאן מגבות בסגנון ארט־נובו בצבעי וורוד אנגלי ותכלת, בסגנון פולקלוריסטי בצבעי אדמה עם כחול עמוק. מגבות בסגנון האמנות הנאיבית, מגבות מפוסלות, מוטבעות ואף ריקומות. לילדים, למטבח, לחיילים משוחררים ומה לא. „הייצור אצלנו איננו סטנדרטי". אומרת שולה. „כל מגבת זוכה ביחס אישי". וזהו אולי סוד ההצלחה, שהביא את תוצרת המפעל עד כריסטיאן דיור בפריס ולבלומינגדיילס' שבאמריקה, ארץ המגבת.

המגבת — כך אנו למדים — היא מוצר ארוג שתי וערב כשביניהם לולאות. הלולאה היא היא זו שתפקידה לספוג רטיבות. הרווח שבין הלולאות קובע את כושר ספיגת המגבת. ישנה אריגה בחוט אחד וישנה בחוט כפול. יש שזירה כזאת ויש אחרת. קיימת אריגת ג'אקארד, טכניקת הטבעה ועוד ועוד שיטות שזר לא יבין וכור לא יידע. אבל כל מתנגב פוטנציאלי (כמעט) יעדיף מגבת רכה וסופגת 'על פני האחרות, וזו תלויה בכל הגורמים והטכניקות שהוזכרו לעיל.

„מה עושים נגד התכווצות והתבלות מהירה של מגבת?" שואלת מישהי. „לא להרתיח", אומרת שולה, „הטיפול הנכון הוא כביסה עד 60 מעלות." גם הייבוש החזק מקשיח את המגבת. „אל תייבשו עד אין סוף והשתמשו במרכך", מציעה הדוברת. „מגבת שתטופל כראוי, תהיה לה תוחלת חיים של 20 שנה". היא מוסיפה. שולה מודה שגם מגבות „ורדינון" מתכווצות, אבל רק 5־6 אחוזים בדיוק כפי שמתיר התקן.

מרים משער־העמקים ציפתה לדגמים חדשניים יותר והופתעה למצוא שוב את הוורוד והתכלת הפסטליים שולטים בכיפת האמנט. „זה מה שמבקשים", מתגוננת שולה, „בנושא הצבעים, השמרנות חוגגת ולא רק בארץ", היא מספרת. מישהי מתעניינת אם ניתן להשיג אריג מגבת לפי מטר־רץ. מיקי, אשת השיווק של המפעל, רושמת לפניה ומבטיחה שבמחסן הקיבוצים ימצאו הקנייניות את כל המבוקש והרצוי להן.

איך לטפל בחוט שנתפס? שואלים כאן. „לא למשוך אותו, אלא לגזור בגובה יתר החוטים כדי לא ליצור „רכבת" — מציעה שולה. מרתה, הקניינית של עין־שמר, מספרת שבקיבוצה ישנה הקפדה בבחירת מגבות. הצעירים למשל אוהבים מגבות בצבע אחר, רצוי גוונים עזים. ובכלל, בעידן הירידה הקיבוצית הגדולה, תופסת המקלחת מקום של כבוד, ובחירת המגבת בכלל זה.

על מחירים אין מדברים כאן. למה לערבב שמחה בשמחה ולהשבית שמחה? מישהי רק מתנדבת לגלות, שחלוק הרחצה הרך והמזמין שמוצג בתערוכה מחירו 100 ש"ח צנועים בלבד...

הקנייניות מקבלות שאלונים, שמטרתם ליצור קשר של הבנה עסקית בינן לבין „ורדינון". שולה אוספת את השאלונים ומחליפה דברים עם החברות. המפגש הבלתי אמצעי עם הקונות חשוב לה, והיא כנראה יודעת למה.

רחל שלו

ברק תוצאת המשקם

מטלית מצופה פלסטיק, המיוצרת במפעל „המשקם" בחולון, מופצת עתה על־ידי החברה, תחת השם מסחרי „ברק". מטלית מצופה פלסטיק — אם אינכם יודעים זה השם העברי לסקוטש־ברייט. במפעל המשקם בחולון מועסקים 54 נכים, קשישים, מוגבלים וחולי־נפש בייצור המטליות, מחומר גלם המגיע מאיטליה, והן נארזות אחר כך במחלקה אחרת המעסיקה 25 עובדים. המוצר המוגמר מופץ ומשווק ישירות על־ידי המשקם, והוא בעל איכות גבוהה. עד עתה ארזו עובדי המשקם מטליות אלה בקבלנות בשביל חברות אחרות. אגב, „המשקם" היא חברה ציבורית המעסיקה בכל רחבי הארץ 5000 עובדים, ב־21 מיפעלים, ביניהם מתפרות ומשתלות, וגם בעבודות גינון, חצרנות וכו'.

קולורבי — לא רק במרק

[illegible]ל קלוריות. עתיר ויטמין סי. עתיר תאית ומלא מינרלים. ורק קצת [illegible] אצלנו. מוסיפים אותו, לרוב, למרק. נפחדים לקנות פן יתגלה כ„עצי". [illegible] עם מעט מזל מקבלים אותו צעיר ועסיסי. נושהו כביר לכרסם בין הארוחות. אם אתה בדייאטה. מה־עצי" אפשר להכין סלט.

סלט ירקות קשים

קולורבי, צנון, לפת וגזר בכמויות שוות. בערך: מיץ לימון, שמן, מלח, פלפל, סוכר – לפי הטעם. לגיוון: בצל ירוק, תפוח עץ (גרנד), רוטב מיונית, שמנת.

קולפים את הירקות ומרסקים אותם בפומפייה גסה (או במעבד מזון). מתבלים בשמן ומיץ לימון. את שאר התבלינים מוסיפים ממש לפני ההגשה.

מרק קולורבי לבן

500 גרם קולורבי (4־5 בינוניים, שוקלים ללא עלים); 4 תפוחי אדמה; [illegible] קטן של ירקות למרק (גזר, שורש של פטרוזיליה, סלרי, כרישה או [illegible]); כוס חלב או גביע שמנת חמוצה; כף קמח; מלח; סוכר; פטרוזיליה קצוצה.

מנקים את כל הירקות, קולפים את הדורשים קילוף. חותכים את [illegible] לקוביות, את הקולורבי וירקות אחרים - לרצועות. שמים בסיר. [illegible] 4־5 כוסות מים רותחים ומבשלים במשך 20־25 דקות. בוללים את [illegible] (או השמנת) עם הקמח, מדללים במי הבישול, מחזירים לסיר [illegible] פעם אחת. מתבלים לפי הטעם. בהגשה זורים על כל מנה פטרוזיליה קצוצה.

קולורבי בפירורי לחם

500־700 גרם קולורבי צעיר; 50 גרם חמאה או מרגרינה; 2 כפות גדושות פירורי לחם; מלח; סוכר.

קולפים את הקולורבי, וחותכים לקוביות או „מקלונים". שמים בסיר. מוסיפים כוס וחצי מים רותחים. ממליחים מעט ומבשלים 5 דקות ללא מכסה. מכסים את הסיר. מנמיכים את האש, וממשיכים לבשל עד שהקולורבי רך. מסננים. (במי הבישול אפשר להשתמש למרק או לרוטב.) מחממים את פירורי הלחם במחבת יבשה, תוך בחישה, מצננים מעט ומוסיפים את החמאה, מערבבים עד שתימוס. שופכים את החמאה המומסת והפירורים על הקולורבי. מגישים כתוספת לבשר, ביציה או כמנה צמחונית.

קולורבי ברוטב הולנדי

500־750 גרם קולורבי צעיר; חלמון אחד; 150 גרם חמאה (מרגרינה); 2 כפות שמנת מתוקה (או לקפה); מלח; סוכר; מיץ לימון; שמיר קצוץ.

קולפים את הקולורבי, וחותכים לקוביות קטנות. שופכים עליו מים רותחים כדי לכסות. מתבלים במלח וסוכר ומבשלים 10 דקות ללא מכסה ועוד 10 דקות בסיר מכוסה. מסננים. בעוד הירק מתבשל, מכינים את הרוטב: בוללים את החלמון בכף מים והשמנת, ממליחים מעט ומקציפים בסיר כפול (מעל אדים) עד שהרוטב מסמיך מאוד. מסירים מהאש, ומוסיפים בזרם דקיק את החמאה המומסת, תוך הקצפה. מוסיפים מעט מיץ לימון. מערבבים את הקולורבי המבושל והמסונן ברוטב ובהגשה מפזרים שמיר קצוץ. מתאים כתוספת לבשרים עדינים, כמו עוף או עגל, או מנה צמחונית.

שניצל קולורבי

4־6 ראשי קולורבי צעיר; ביצה; 2 כפות חלב; 2 כפות קמח; 4 כפות פירורי לחם; מרגרינה או שמן לטיגון; כף חמאה.

קולפים את הקולורבי ומבשלים במי מלח רותחים, בשלמותם או חצויים. כשהירקות רכים מסננים אותם ופורסים לפרוסות. בוללים את הביצה עם חלב ומלח. מגלגלים כל פרוסת קולורבי בקמח־ביצה טרופה־פירורי לחם, ומטגנים בשומן חם. שמים על נייר סופג, ומעבירים לצלחות. על כל שניצל כזה שמים כף חמאה טריה. מנה צמחית, הולכת טוב עם גבינת קוטג'. כמנה קרה – מגישים עם רוטב מיונית או קטשופ.

פשטידת קולורבי

750 גרם – 1 ק"ג קולורבי; כף גדושה חמאה או מרגרינה; כף גדושה קמח; כוס וחצי חלב; חלמון; 100 גרם גבינה צהובה מרוסקת; כף פירורי לחם; מלח; סוכר.

קולפים את הקולורבי ופורסים לפרוסות עבות (כחצי סמ'). מבשלים במעט מים רותחים, מתובלים במלח וסוכר, עד שהירק כמעט רך. מסננים. משמנים תבנית הגשה חסינת־אש, ומסדרים בה את פרוסות הקולורבי. מכינים רוטב בשאמל: ממסים את החמאה, מוסיפים קמח, מערבבים אבל לא משחימים. מדללים בחלב, תוך בחישה. מתבלים לפי הטעם. כשהרוטב מסמיך מעט מוסיפים לו חלמון. מכסים ברוטב את הקולורבי. זורים למעלה גבינה מרוסקת ופירורי לחם. מחממים את התנור לחום בינוני־גבוה (200 צ.) ואופים כחצי שעה. לפני ההגשה מפזרים פטרוזיליה קצוצה. מנה עצמאית מרשימה, עם סלט או סלט עגבניות.

רוח מדברית | מאת שלי יחימוביץ'

אפשר בלי פרי הדר

באולם התרבות של מושב פטיש, אולם הממוקם בפאתי המושב התגודדו כמה עשרות אנשים. כולם גברים לא צעירים. נראו לצופה מן הצד דומים זה לזה עד מאד. בחוץ ירד גשם שוטף, ובאולם שרר קור עז. האנשים, כולם פרדסנים ממושבי הסביבה, באו לכאן לכינוס של „עמותת מגדלי פרי ההדר בישראל".

שעה ומחצה הם המתינו ל„אנשים מרחובות", שאמורים היו לנהל את הכנס. אחרי שעה וחצי אזר אחד מהם עוז, הושיב את כולם, והחל לדבר. במשפט השני נכנסו שני האח"מים - עוזי אפעק, מזכיר עמותת מגדלי פרי ההדר בישראל, ועוד אחד — ד"ר מאיר חייט. האיש הפסיק מייד לדבר, והשניים עטו במרץ על הקהל הרוגש והצייתני.

עוזי אפעק קרא לצאת למאבק לביטול חוק המועצה לשיווק פרי הדר. הוא אמר שצריך ליצור מצב שבו אם המועצה לא תיתן לפרדסנים מחירים טובים — לא ישווקו דרכה. אפעק אמר שזה עשרות שנים נעשקים הפרדסנים על־ידי הגופים המונופוליסטיים — המועצה והקבלנים, שהאינטרסים שלהם נוגדים את אלה של הפרדסנים.

ספק אם הקהל שיש שם בנוי למאבק פוליטי. דוגמת זה שמנסים להלהיט ראשי העמותה החדשה. אבל הם יודעים עובדה פשוטה: שאת הפרי, עליו הם עמלים עד כלות הכוחות, הם מוכרים ב־8 אגורות הקילו. בחנויות הם רואים אחר־כך אותו פרי — בשקל אחד ושבעים אגורות.

ענף הפרדסנות הוא חדש יחסית במושבי הדרום, והוא העניק לאנשי המושבים הוכחה ניצחת לכך שחקלאות בכלל — היא תחום שמשטט את הרגל.

הערבה מפנה מקום לבאבא

באבא ברוך – לא נוגע בנשים

השבוע זכתה העיר דימונה במנה קטנה של קדושה, אבק כוכבים שדבק בה מרעותה, נתיבות. בדימונה קראו השבוע לאחד מרחובות העיר „רחוב באבא סאלי". אם מישהו סבר שבדימונה הוקם רחוב חדש — טעות בידו. הרחוב הזה קיים כבר שנים רבות, אלא שעד לשבוע זה קראו לו בשם החולין „ערבה".

ברוך אבוחצרא, יורשו של הבאבא סאלי, כיבד את דימונה בנוכחותו, ובירך את ועדת השמות של העירייה. ערבה, אמר ברוך, היא משהו שומם. מרגע שהוסב שמו של הרחוב ל„באבא סאלי" — תישרה על המקום קדושה.

ראש העיר, אלי הללי, אמר: „זהו אירוע מרגש. עם מותו של הבאבא סאלי, העירייה נדרה נדר להנציח את שמו".

מאתיים איש נכחו בטקס הזה, וכתומר נדחקו רבים מהם לקבל ברכה מהיורש. מבקשי הברכות יודעים, כנראה, את כללי המשחק. כל אחד ואחד דחף לתוך כיסי גלימתו של ברוך אבוחצרא שטרי כסף או מעטפות חתומות.

ברוך, איש קדוש, כידוע (אולי דבקה הקדושה גם בפילגשיו) נמנע מלגעת בנשים. אשה אחת הביטה בו בערגה, ואמרה — „אוי, אם אני הייתי יכולה לגשת אליו היה שם את היד שלו על הראש שלי וגם כן מברך אותי ככה".

אחר כך היתה הילולה באולם „ריקלה" בדימונה עם פומביות, כמובן, ועוד אשה מלאת כיסופים אמרה — „אם הייתי יכולה להיכנס בפנים! אבל כל כרטיס אלפיים לירות (עשרים ש"ח), יחד אני ובעלי ארבעת אלפים לירות, איך אפשר?"

מישהו בקהל שח לי שראש העיר, חללי, שהוא תוניסאי, מזמין את באבא ברוך (מארוקאי כמובן) לדימונה — כדי להקהות את עוקץ העויינות עתיקת היומין שבין יוצאי תוניס ליוצאי מארוקו. הרבה מתושבי דימונה הם יוצאי מארוקו והדבר היה לרועץ להללי. אבל שם, ברחוב באבא סאלי, שכחו לו את תוניסאיותו.

אגב, מאז ההילולה הגדולה בנתיבות — יש אמרגן חרוץ שמפסיק הילולות קטנות כהמשך. בשבוע שעבר היתה אחת כזו בירוחם. השבוע — בדימונה. בשבוע הבא — בבאר־שבע. מנת קדושה במשורה לכל יישוב.

חורקים שיניים

עיריית באר־שבע מבקשת להרוס את חומת המסגד היחיד בעיר, ולבנות סביב המסגד — מגרש חנייה. עלילות העירייה בעניין המסגד כבר פורטו בעבר במדור זה. הלוחמים העיקריים נגד הגזרה ומי שהזכירו לעירייה כי כבר בשנת 74 הורה שר הדתות להשיב את המסגד למוסלמים — היו האגודה לסיוע והגנה על זכויות הבדואים.

אלא שהעירייה נהגה באגודה מנהג מדינת ישראל באש"ף. לא מכירים, לא יודעים, לא שומעים. האגודה, לפי עיריית באר־שבע, לא קיימת. בית־המשפט העליון אילץ לאחרונה את העירייה להואיל ולהכיר בקיומם של העותרים נגד הריסת החומה ובקיומה של האגודה לסיוע והגנה על זכויות הבדואים.

בג"ץ הורה לעירייה לנמק בתוך 75 יום, מדוע לא תימנע מלפגוע בגדר האבן המקיפה את בניין המסגד.

השופטים גם המליצו בפני הצדדים להגיע להסדר ביניהם. עכשיו נאלצת העירייה, בחריקת שיניים, להידבר עם האגודה. סביר להניח שלולא נהגה העירייה התנשאות והתעללות מלכתחילה — היה מצבה היום טוב יותר.

משקל נגד

היום יסיירו בנגב מנהיגיה הבכירים של התנועה הקונסרבטיבית העולמית. הסיור הזה נכלל בארועי הוועידה ה־16 של התנועה, המתקיימת, כמדי שנה, בישראל.

התנועה הקונסרבטיבית, אגב מהווה את הזרם היהודי־דתי הגדול בעולם.

ראשי התנועה באים לכאן גם לכבוד אירועי מלאת מאה שנה להולדת בן גוריון, וגם כדי לחנוך שני בתי־כנסת קונסרבטיביים חדשים שקמו כאן לאחרונה: האחד בבאר־שבע, והאחר בעומר.

שני בתי־הכנסת הללו, הפועלים גם במרכזים קהילתיים, מהווים איכשהו משקל נגד סימפאטי להתגברות הבאבא־סאליזם.

פרופ' מיכאל ברונו

העלאת הריבית ל־3 חודשים בלבד

באופן פרודוקטבי, הגורם של „אין ברירה" שוב אינו עומד לרשותנו היום, עם גיבושו של שלב ב' של התוכנית הכלכלית. אחד ההישגים החשובים של תוכנית הייצוב היה בהחזרת דרגות החופש למדיניות הכלכלית. כמו בתחילת שנות ה־70. גם היום שוב יש יותר ברירות. אפשר להתקדם ולהמריא, גם להתפתח וגם לשמור על היציבות (במחירים ובמאזן התשלומים). אך אפשר גם להמשיך ולדשדש ואפילו לבזבז את ההשגים אחד לאחר, עד לאותו רגע בו, שוב יאלין אותנו משבר גדול לשוב לעשתונותינו.

האתגר הגדול ביותר העומד בפני שרי ממשלה, חברי כנסת, עסקנים ובפני הציבור כולו הוא האומץ להימנע מן הפיתוי להתבשם מן הרווחה הזמנית והרופפת ומבוזבזה בהתכתשות של אינטרסים סקטוריאליים צרים.

דבר זה מביאני למרכיב של ההסכמה החברתית. הסכמה זו זכתה לאישור מחודש לאחר תקופה של ויכוחים והתכתשויות, בהסכם לייצוב המשק שנחתם לפני שבועיים, אך זאת רק לאחר קשיים רבים ותוך חריקות ניכרות. עדיין צריכה הסכמה זו לעמוד במבחן הכפול של אי־שחיקת מסגרת התקציב בוועדות הכנסת ובביצוע מחד־גיסא, ובמבחן של שמירה קפדנית על ריסון שכר, מצד ההסתדרות, המעבידים (כולל הממשלה) והעובדים מאידך גיסא.

הפיחות בשלעצמו

שילובן המתואם של הפעולות במגזרים שונים הוא חיוני גם כיום. לדוגמא: הפיחות כשלעצמו, אם לא ילווה בריסון תקציבי ומוניטרי מצד אחד, וריסון שכר מצד אחר. לא יגדיל את ריווחיות היצוא ויתמצה בעליית מחירים במשק ותו לא.

כפי שכבר ציינתי, לא פעם, אין פירוש הדבר שנשוב ונתקן את שער החליפין בכל פעם שיעלה השכר. גם עתה נחתור לשמור על יציבות שער החליפין. (כנגד סל המטבעות) כחלק מייצובה מחודש של מערכת המחירים. מעבר לתיקון המחירים החד־פעמי של החודשיים־שלושה הקרובים, אנו צופים לירידת האינפלציה אל מתחת לקצב של השנה האחרונה. יציבות שער החליפין מותנה כאמור, בשמירה קפדנית על התקציב ועל השכר. כמו בתוכנית הייצוב, גם בתוכנית הנוכחית צריך התקציב לעמוד במרכזה של המדיניות, כשכל החוטים מובילים ממנו ואליו.

גידול בתקציב בלתי רצוי

לתקציב הפעם יש, בנוסף לתפקידו המרכזי בייצוב המחירים וייצוב מאזן התשלומים, גם תפקיד מפתח בקידום הרפורמה בשוק ההון. הגרעון המקומי בתקציב ירד מ־12־15 אחוזי תוצר בעשור הקודם ליכ־2 אחוזי תוצר בלבד ב־1986, התקציב המתוכנן ל־1987 אמור להגדיל גרעון זה ב־1.5 אחוזי תוצר. הדבר יביא להגדלת חובה הפנימי של הממשלה, שבמהלך השנה וחצי האחרונה לא גדל (פרושו הנפקה ממשלתית נטו של כ־800 מיליון ש"ח).

זו התפתחות בלתי רצויה כשלעצמה, ועדיף היה לקצץ את ההוצאות בשיעור נוסף זה). יתר על כן, רצוי ביותר היה קיומו של עודף בתקציב, שיאפשר הקטנת החוב הלאומי. עם זאת, עדיין ניתן, גם בהגדלה מוגבלת בגרעון, לאפשר מימון פרטי ניכר של השקעות. ועם זאת, חשוב להרגיש שכל חריגה מעבר למימדים האמורים של הגרעון, אם בהגדלת הוצאות מתוכננות במהלך דיוני הכנסת או בעת ביצוע, ואם בשל אי־מימוש תקבולי מיסים החזויים (וההסתבכות, הפעם בגין השינויים הצפויים בשיעורי המיסים, היא רבה. תפגע קשות בסיכויי למימוש את מטרתה העיקרית של הרפורמה בשוק ההון — הורדת עלות המימון של ההשקעות.

הריבית הריאלית לטווח ארוך נקבעת בראש ובראשונה על־פי צרכי המימון של הממשלה ואין דרך להורידה אלא על־ידי שמירה על איזון תקציבי ריאלי ואף יצירת עודף בו. ולא אוסיף כאן דברים על חשיבותה של רפורמה ממשית, במערכת המיסים כצעד שיעור לצמיחה ולהתייעלות המשק בטווח הארוך.

עם זאת חשוב להדגיש שרפורמה אמיתית, אשר תוריד את כלל עומס המיסים ולא רק תשנה את חלוקתו, מחייבת

פרופ' מיכאל ברונו

רפורמות יסודיות מקדימות במבנה הוצאות הממשלה בתחומי הביטחון, תשלומי הרווחה ושרותי החינוך והבריאות. נושא, שלמרבה הצער, אינו עומד על סדר היום של הממשלה.

המדיניות המוניטרית והריבית הריאלית

הגשנו לאחרונה דו"ח תקופתי על עליית אמצעי התשלום. הגידול של הנכסים הכספיים השקליים במשק, בתקופה של ירידת אינפלציה, הוא כשלעצמו, דבר צפוי ואף רצוי. הציבור האמין בירידת האינפלציה ובחר להחזיק יותר כסף שקלי על חשבון פת"מ ונכסים צמודים אחרים. בולטת העובדה שהריסון המוניטרי, בעקבות התוכנית הכלכלית נשמר עד לאמצע 1986, ואילו במחצית השנייה של השנה חל תהליך גידול מואץ.

האשראי הבנקאי עלה בשבעת החודשים האחרונים בממוצע חודשי בכ־3% ריאלית (ואילו האשראי החופשי לבדו עלה, אף בשיעור גבוה יותר, של כ־4% ריאלית לחודש, או בשיעור מצטבר של 31%). אחרי הצעד של העלאת הריבית באוקטובר ירד האשראי, אך גידולו התחדש בחודשים דצמבר־ינואר.

ניתן לומר שחלק מגידול האשראי קשור בהאצת הפעילות הכלכלית במשק שחלה במהלך 1986, ובעיקר במחצית השנייה של השנה, אך אין בכך כדי להסביר את כל הגידול. אי אפשר לדון על השינויים בכמות האשראי, מבלי להתייחס למחירו. הוא ירד משיעור ריאלי של 9־8 אחוז לחודש ול־2 אחוז לחודש.

כידוע, אף ריבית זאת נראית בעינינו ריבית ריאלית גבוהה ונאלצנו עדיין אנו נאלצים לדבוק בה. משום שרק על תחום צר זה של אשראי (כ־10%־15% מסך האשראי במשק) יש לבנק ישראל שליטה. על כלל האשראי במשק (שחלקו הגדול הוא אשראי מכוון) הריבית נמוכה מאוד. (על סך האשראי במשק הריבית הנומינלית הממוצעת כיום היא 2.5%, שפירושה ריבית ריאלית אפס).

צעד של פיחות מביא לעלייה זמנית וצריך להיות מלווה בצעדי ריסון בתקציב והן בשוק הכספים. עליית ה... הזמנית של החודשיים־שלושה ... נאמדת בכ־2.5% לחודש (לעומת ... בממוצע חודשי של 1986) וצפויה ... מתחת ל־1% (בתנאי שיציבות השער ... התקציב יאפשרו ירידה זו באינפלציה) ... אפריל.

לאור הגידול הניכר באשראי ... האחרונים, (שהווין חלק מן הגידול ... בתצרוכת) ולאור העלייה הזמנית ... באינפלציה, ועל מנת למנוע ירידה ... הריאלית, נראה נכון והכרחי להשתמש ... היחיד העומד כיום לרשות בנק ישראל להגנה על יציבות שער החליפין ... האשראי והוא העלאה של הריבית ... על האשראי החופשי, כך שמחיר ... בשלב זה, לא ימשיך לרדת וגידול ... ייפסק. נעיין מחדש באומדני ... לכשתושלם הכנתו בכנסת, ובכפוף ... הקפדנית על מסגרת התקציב ולאור ... בנתוני האשראי נוריד בחזרה את ... הנומינלית בתוך 3 חודשים.

לא לאורך זמן

מן הראוי להעיר כאן שבוודאי ... רוצים שיתקיימו לאורך זמן ריבית ... על האשראי השקלי החופשי, בצד ... נמוכות מאוד על מגזרים רחבים של ... אחר (אשראי מכוון בעיקר), זאת ... שבגללה הצענו, והממשלה אימצה ... שינהיג היטל להשוואת ריבית על ... האשראי במטבע חוץ. רק חוק זה ... להמשיך ולהוריד את הריבית ... השולית הגבוהה, ולהנהיג מדיניות ... גמישה הבנויה על בסיס רחב יותר של ... הכספים.

אין העלאת הריבית של ... בשוק הכספים קשורה בהכרח ... הממון של השקעות לטווח ארוך. ... ירידה בחודשים האחרונים, כתוצאה ... התקציבי ומצעדי האוצר ובנק ישראל ... יותר מן המתוכנן.

פריסת החובות — ללא עלות תקציבית

לבסוף, בעיה חשובה המציגה ... והיא במידה רבה תוצאה לוואי של ... ההבראה במשק, עליו עמדתי בתחילת ... בעיית המפעלים והמשקים במצוקה ... ביותר להבחין בין פריסת חובות, אשר ... על מצוקה כספית זמנית של מיפעל או ... חקלאי, שהוא ביסודו בריא וצפוי ... ריווחי בעתיד, לבין הוצאה ישירה של ... התקציב, ללא שיקולים ברורים של ... עדיפויות ותוך פריצה של ה... התקציבית. פריסת חובות, שאין ... האשראי הכולל במשק, בעלות מימון ... למחיר הגיוס של האשראי לטווח ארוך ... ידי הממשלה, יש עמה העמסה על ... אך לפחות אינה מטילה עומס תקציבי ... מקרה, צריך התנאי המרכזי לכל ... בפריסת חובות להיות הצגה ברורה ... תוכנית הבראה מבוססת, אשר על פיה ... הגוף על עצמו התחייבויות ברורות ... והתייעלות, ומציג בצורה משכנעת ... יכולתו לצאת למרחב ולחזור לרווחה ... בטווח זמן סביר.

רק במקרה כזה יש מקום לשקול ... זמנית של הממשלה, בתהליך ההבראה ... העסקי. שוב חשוב להדגיש גם כאן ... יכול להיעשות אלא בכפוף לשמירה ... על מסגרת תקציבית ויכולת הספיגה ... שוק ההון.

(מתוך הרצאה בפני ... המסחרי והתעשייה)

גלגלי הבורסה

מגמת העלייה בחופשיות נמשכת

מגמת עלייה הוסיפה לשרור במניות החופשיות. קרנות הנאמנות של הבנקים התחרו ביניהן הן בקליטת היצעים והן בביקושים. במניות ההסדר פחתו ההיצעים והיו גם ביקושים סלקטיביים. התערבות בנק ישראל היתה שולית בקליטת חלק מעודפי ההיצע, שהסתכמו בכ־3 מיליוני ש"ח. בשוק המניות כולו עלו 163 שערים, לעומת 109 שירדו ו־122 שנשארו בלי שינוי. ערך השוק של המניות החופשיות עלה ב־1.21% בעוד שערך השוק של מניות ההסדר ירד ב־0.14% בלבד.

בשוק איגרות החוב עלה ערך השוק של הצמודות לדולר ב־0.16%, בעוד שהצמודות למדד ירדו ב־0.44% בממוצע.

בקרנות הנאמנות השקיע אתמול הציבור כ־8 מיליוני ש"ח.

סל המטבעות עלה אתמול מ־1.6711 ל־1.6720 ש"ח ושער הדולר היציג עלה מ־1.6078 ל־1.6108 ש"ח. דולר נוסעים נמכר ב־1.9045 ש"ח. הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.58 ל־1.59 ש"ח.

בשוק המניות נרשמו עליות עד 7% במוסדות מימון ענפיים חברות ביטוח. עליות עד 5% שכרו במניות תעשייה, מקרקעין וחיפושי נפט.

המחזור בשוק המניות הסתכם ב־8.83 מיליון ש"ח. מזה כ־6.4 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר שרדו ירידות שערים

ירדו ב־%: אי.די.בי. — 0.1; דיסקונט ב' — 4.3; דיסקונט א' — 0.2; פועלים ש' — 0.1; פועלים מ' — 0.1; כלל — 0.1; מימון סחר 5 — 1.5. לעומתן עלו ב־%: אי.די.בי. א' — 2.5; פועלים מ כ' — 0.1; מימון סחר 1 — 0.5. תשואותיהן השנתיות נעו בקרבת 17%.

במניות הבנקים המסחריים, במחוץ להסדר

עלו ב־%: פ.י.בי — 4.8; הבינלאומי — 2.5. לעומתן ירדו ב־%: אוה"ה — 4.5; הפנות 0.1 — 0.1; הספנות 0.5 — 5.1; כללי מ"ד 1 — 0.9.

במניות החופשיות בלטו ביותר העליות ב־%: אלקול — 17.0; ציקלון 5 — 15.0. ב־10% עלו: הדר 1, הראל 5, ישראלום, מטוויות 5, כבלים. למניות יואל וליפשיץ נרשם שער „קונים בלבד פעם שנייה ברציפות".

לעומתן ירדו ב־10%: עיט 5, טרומאסבסט 1.

בשוק איגרות החוב הסתכם המחזור בכ־7.2 מיליון ש"ח. מזה 1.7 מיליון ש"ח בסוג „שגיא", 1.5 מיליון ש"ח ב„גליל" 4.25% ויותר ממיליון ש"ח בצמודות ב־80% בלבד.

איגרות החוב הצמודות למדד ... שתי הסדרות הנוספות, שבנק ישראל ... להציע היום לציבור, בערך נקוב כולל של ... מיליון ש"ח. מזה 40 מיליון ש"ח מסוג „כנע..." ל־5 שנים במחיר מינימום של 94% ... הנקוב ו־10 מיליון ש"ח מסוג „גליל" ... שנים במחיר מינימום של 90% מע"נ.

במילווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 2.07% ל־2.37% והתשואות השנתיות — בין 27.90% ל־32.50%. ... מחזור של 10.3 מיליון ש"ח.

„כלל (ישראל)" הודיעה, שחברת בת ... „כלל פיננס", הרשומה באמסטרדם ... ההולנדיים, השלימה גיוס 20 מיליון ... ארה"ב בשטרי־הון בערבות „כלל ישראל" נושאות ריבית בשיעור משתנה ליבור ... 0.75%. שטרי ההון יירשמו בבורסה ... לוקסמבורג.

„כלל תעשיות" הודיעה כי ... „כלל הנפקות לתעשייה" העבירה לבורסה טיוטת תשקיף להנפקת אג"ח בע"נ של ... מיליון ש"ח צמודות למדד ... בגין חודש ינואר 1987 ונושאות ריבית ... למדד. אג"ח מוצעות לציבור במחיר ... הנקוב (100%), בשיעור הריבית ... במכרז, אך לא יעלה על 7.5% לשנה.

אלחנן הורוי

תחזית מעודכנת של בנק הפועלים ל־1987

אינפלציה של 30 אחוז — צפוי פיחות במחצית השנייה של השנה

האינפלציה ב־1987 תהיה בשיעור של כ־30 אחוז ולא מן הנמנע פיחות נוסף במחצית השנייה של השנה, בסדר גודל דומה לזה שבוצע בחודש שעבר — כ־10 אחוז. תחזית מעודכנת זו פירסמו אתמול אנשי המחלקה הכלכלית של בנק הפועלים, בסקירת ההתפתחויות הצפויות השנה, בעקבות הצעדים שננקטו במהלך ינואר ופברואר '87.

כלכלני בנק הפועלים מעדכנים בתחזית, שפורסמה אתמול, את תחזיתם הקודמת ל־'87, שפורסמה בתחילת דצמבר, לאחר שבינתיים בוצע פיחות ועיקור חלקי שלו מהשכר, הועלו מחירי מצרכי יסוד ודלקים לתעשייה והתקבלו החלטות לגבי הקטנת המיסוי והרפורמה בשוק ההון.

הכלכלנים טוענים, כי בחודשים ינואר־אפריל צפויה אינפלציה מצטברת בשיעור של כ־11 אחוז, שהם כ־36 אחוז במונחים שנתיים. התחזית לחודשים הבאים: פברואר — 2.75 אחוזים, מארס — 2.5 אחוזים ואפריל — 3 אחוזים.

לדבריהם, התוכנית הכלכלית שהופעלה בתחילת השנה מנטרלת חלקית, לחצים אינפלציוניים מצד העלויות, אולם היא מותירה לחצים משמעותיים מצד הביקושים, בפרט לאור העלייה הצפויה בהכנסה הפנויה, בעקבות הקטנת המיסוי והגידול הצפוי בגרעון התקציבי. הם מזכירים גם כי גורמים שתרמו בשנה שעברה למיתון עליית המחירים, נמצאים במגמת שינוי, בפרט מחירי הנפט, שעלו מכ־10 דולר לחבית לכ־16 — 18 דולר לחבית.

יתכן שהפיחות יוקדם

ביחס לשער החליפין טוענים אנשי המחלקה הכלכלית כי לאחר הפיחות הוא עלה לרמה הגבוהה, שהיתה באוקטובר '85, אולם האצת האינפלציה בחודשים הקרובים תשחוק את המחיר היחסי של השקל, ובאוגוסט '87 הוא עתיד לחזור לרמה שהיתה ערב הפיחות, ולכן לא מן הנמנע שיהיה צורך לבצע פיחות נוסף במחצית השנייה של השנה. כלכלני הבנק מציינים שהמדיניות היא לדחות את הפיחותים ככל האפשר, אולם אם יתחזקו ציפיות הציבור לפיחות, ייתכן שזה יוביל להקדמתו.

הבעיות רק נדחו

הבעיות העיקריות, בתחום המחיר היחסי של המטבע, השכר, עלויות הייצור ורווחיות היצוא, לא נפתרו על־ידי הפיחות בינואר, אלא נדחו למספר חודשים, קובעים הכלכלנים. לדבריהם, ביצוע התקציב, כפי שהוא מסתמן עתה, עלול לחרוג במידה ניכרת מהתכנון, וזה עלול להפחית את האפקטיביות של התוכנית. ניתן להעריך, שאם תהיה חריגה ניכרת בגרעון, צפויה הכבדה בתחום המיסוי, כדי לקזז את ההתפתחות הזו.

בבנק הפועלים מציינים כי להסכמי השכר, שאמורים להתחדש באפריל '87, תהיה השפעה גדולה על מידת יציבות המחירים שהושג השנה.

אודי נחשון

בנק ישראל — מיתוס ומציאות (ב')

צעדים סותרים ונזק בצידם

מאת ד"ר יקיר פלסנר

כאחראי על המדיניות המוניטארית, חייב היה בנק ישראל לבלבל את שער החליפין על־פי ההתפתחויות המוניטריות. ואין לזלזל בעומס המטלה הזו. שכן מלבד יבוא ויצוא יש גם תנועות הון גדולות לישראל, כתוצאה מן השילומים, המגבית, ועוד. אך בנק ישראל העדיף לפלוש גם בעניין זה לנושא שבעצם אינו מצוי בתחום אחריותו המרכזי. דהיינו, תחום מאזן התשלומים. במקום ששער החליפין ייקבע על־פי שקלים מוניטריים, הוא נקבע בלחץ ההתפתחויות בתחום מאזן התשלומים. כשהגרעון במאזן גדל, מפחיתים את השקל ביחס למט"ח מבלי להתעניין כלל בשאלה כיצד ישפיע הדבר על המערכת המוניטרית.

אילו נסתיים בכך העניין, ניחא. אך כפי שכבר ברור עתה אפילו לראשי בנק ישראל — פיחותים לא עזרו. בדרך־כלל, למאזן התשלומים, אלא לתקופות קצרות בלבד. אחת הסיבות לכך היא, שפיחות מוצלח מבטיח את כשלון הפיחות. נשמע אבסורדי? בבקשה: אם הפיחות מצליח, כי אז קטן היבוא וגדל היצוא. גידול ביצוא מגביר מכירת מט"ח לבנק ישראל. ובכך גדלה ההזרמה הקשורה בפעולה זו. כך גם ירידה ביבוא מקטינה רכישת מט"ח ובכך את ההזרמה הנובעת ממנה. תוצאה: גידול נטו של ההזרמה. גידול כזה מביא להתפתחויות, כגון גידול בביקוש, שמביסות בסופו של דבר את הפיחות, שממנו נשארת רק תוצאה אחת: אינפלציה. למרות שכל זה כבר ידוע, הסכים בנק ישראל לפיחות האחרון, ושוב, בלא קשר לשינויים מוניטריים.

כוחות השוק בשליטה מרכזית

המעטתו של בנק ישראל ממילוי חובתו המרכזית באה לביטויה הדרמטי ביותר בעת ביצוע ה„מהפך" של 1977. ממה שנאמר עד כה אפשר להבין שניהול המערכת המוניטרית דורש שליטה בלפחות אחד משני המשתנים: שער הריבית או שער החליפין. מאחר ששער הריבית שועבד כליל לצרכי גיוס ההון של הממשלה, לא יכול היה בנק ישראל להשתמש בו לצרכי שליטה בכמות אמצעי התשלום. אמנם, גם שער החליפין שועבד למטרה אחרת, אך בנק ישראל בכל זאת יכול היה לקבוע אותו באופן שרירותי וכך שמר בידו לפחות פוטנציאל של ניהול מוניטרי תקין.

ה„מהפך" שינה את שיטת קביעתו של שער החליפין. הרעיון היה ששער החליפין ייקבע על־ידי כוחות השוק ולא על־ידי בנק ישראל. זה האחרון תמך ברעיון ואף סייע לשר האוצר דאז לתכנן את המהלך. אגב, על אף שביצוע השינוי היה כרוך בשמיטת המכשיר היחיד שהיה בידי בנק ישראל בלא שליטה מוניטרית. או, כפי שנהוג לכנות את, כלי „עוגן מוניטרי".

רוצח הוריו מבקש רחמים בנימוק שהוא יתום

המצב הזה שרר עד יולי 1985, כלומר, במשך כמעט 8 שנים. מבלי שבנק ישראל ינסה אפילו להתריע על המצב הבלתי נסבל שנוצר, שלא לדבר על ניסיון מעשי לשנותו. אם זו אינה נטישת אחריות, איני יודע מהי נטישה. הסכמת בנק ישראל לפיחות האחרון, בנימוק שהוא דרוש מחמת גידול העלויות בסקטור העסקי, מזכיר לנו את בקשת הרחמים של רוצח הוריו, בנימוק שהוא יתום. מי אם לא בנק ישראל הרים תרומה נכבדה לגידול העלויות על־ידי שערי ריבית דמיוניים?

אכן: בנק ישראל תפס את השור בקרניו והחל לנהל מדיניות מוניטרית באמצעות שער הריבית. היה זה משמח אילו בנקודה זו ניתן היה לקבוע שבנק ישראל תיקן את דרכיו. שהרי בסוף 1984 זנח הבנק את ויסות האג"ח. אלא שאין מקום לשמחה כזו. מפני שבעקבות השבר בא שוד: שערי ריבית דולריים, שבתקופות מסוימות הגיעו ל־300 אחוז ואף למעלה מזה. כך יכול היה הבנק להעלות לאחרונה שוב את שער הריבית. למרות שהריבית הדולרית עומדת על כ־28 אחוז בשעה שבאירופה היא בדיוק רבע מן השיעור הזה. כיצד יכול הבנק להרשות לעצמו התנהגות כזו?

נזק לסקטור העסקי

אילו היתה ישראל מרשה לשערי הריבית של בנק ישראל לפעול את פעולתם. היה הסקטור העסקי של ישראל מתמוטט. פשוטו כמשמעו. אין עסק רווחי דיו, לא בישראל ולא מחוצה לה, שיכול לעמוד בשערי הריבית השוררים פה כבר שנתיים וחצי. מה שקרה לתק"ם קשור בכך במידה רבה, ואין ספק שנשמע עוד הרבה על קשיים עסקיים שהריבית גרמה, הן במגזר החקלאי והן ביתר חלקי המגזר העסקי. אבל התמוטטות לא תהיה. מפני שישראל אינה יכולה להרשות לעצמה התמוטטות כזו. על האבטלה והירידה הנובעות ממנה. תוצאה: אוצר המדינה ייאלץ להתערב ולתמוך בקרבנות הריבית. פירוש הדבר הוא, שההוצאה התקציבית תגדל כדי למנוע את תוצאות מדיניות בנק ישראל.

וכאן מגיע הפרק העסקי ביותר של הטרגדיה: כשיגדלו הוצאות הממשלה, יעמוד בנק ישראל בשער. יזהיר מן האפקט האינפלציוני של גידול הוצאות הממשלה ויקרא השכם והערב לקיצוץ התקציב. וכל עם ישראל יראה את הקולות ויתפעל מאומץ לבו של הבנק. ואיש לא יזכור שהגידול בהוצאות הממשלה בא למלט את המשק ממעללי המחלקה המוניטרית בבנק ישראל. וכך יוכל הבנק להתהדר במדיניותו המוניטרית האמיצה וגם לגעור בממשלה על שאינה עושה סדר בביתה.

המדאיג ביותר בכל הפרשה האומללה של מדיניות ריבית הלקוחה מספרי לימוד לא רלוונטיים הוא, שבנק ישראל ידע שהתוצאות המובטחות על־ידי ספרי הלימוד הללו לא יושגו כלל. כשמעלים שערי ריבית בספרים מהם מתפלל בנק ישראל נמנעים עסקים מללוות ובכך קטן הביקוש במשק — תרופה בדוקה על־פי הספרים הללו ללחימה באינפלציה. אך בישראל אין לעליית שערי הריבית תוצאות כאלה. העסקים בישראל יודעים שלא יורשו להתמוטט ולכן הם ממשיכים ללוות גם בשערי ריבית גבוהים. אולם אם היו רוצים להחזיר את האשראי לא היו מסוגלים כתוצאה מהשינויים המתאימים של המדיניות.

המספרים בעניין זה מחכימים ביותר: בין אוגוסט 1985 לבין ספטמבר 1986 היתה הריבית השנתית הממוצעת על חח"ד חריג 147% ועל אשראי חפשי בדולרים 36%. למרות זאת, גדל האשראי החופשי באותה תקופה ב־82% (וסך האשראי ביותר מ־50%). אמצעי התשלום גדלו באותה התקופה בלא פחות מ־219%, ובעוד תקציב הממשלה סופג, הפך בנק ישראל להיות המזרים המרכזי במשק. ואם יעלה מישהו בדעתו לטעון שהספיגה בתקציב נבעה מכך ששערי הריבית האסטרונומיים גרמו להגדלת החיסכון, הרי טעות בידו. החיסכון נמצא בירידה לכל אורך שנת 1986, כלומר, אפשר לומר שבנק ישראל נכשל לחלוטין ורק הנזק ממדיניותו נותר.

לשיא הגיחוך נקלע הבנק כאשר בעת שהעלה לאחרונה את הריבית באחוז שלם, גם הקטין את שיעורי הנזילות בהם חייבים הבנקים. כלומר, בעוד ידו האחת מבקשת להקטין את הביקוש לאשראי, מגדילה ידו האחרת את היצעו. האם לא הגיע הזמן להוריד את בנק ישראל מן האולימפוס ולהפכו לחלק ממדינת ישראל?

(רשימה שנייה ואחרונה)

טור החדשות

ב־1986 עלייה בולטת במכוניות, טלוויזיות ומכשירי וידיאו

בשנת 1986 סופקו לשוק המקומי כ־61,000 מכוניות נוסעים חדשות – עלייה של 60% בהשוואה לשנת 1985, ושל 16% בהשוואה לשנת 1984; יחד עם זאת, אספקת המכוניות ב־1986 היתה נמוכה כדי 30% בהשוואה לשנת השיא – 1983. על כך מסר בירושלים דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

בשנת 1986 סופקו לשוק המקומי, מיבוא ומייצור מקומי, 135,000 מקלטי טלוויזיה — כ־85% יותר מהיקף האספקה בשנת 1985.

עלייה זאת באה לאחר ירידה רצופה בהיקף האספקה בשנים האחרונות. חלקו של הייצור המקומי בסך האספקה של מקלטי טלוויזיה לשוק המקומי הגיע בשנה שעברה ל־36% לערך.

בשנת 1986 סופקו לשוק המקומי כ־86,000 מכונות כביסה ביתיות, ב־21% יותר מאשר בשנת 1985.

דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מסר עוד כי בשנת 1986 סופקו לשוק המקומי כ־45,000 מכשירי וידיאוטייפ, לעומת 20,000 מכשירים בשנת 1985 עלייה של 132%.

בעקבות בחירת ועד חדש

צפויה החרפה במאבקים בבנק המזרחי

בעקבות בחירת ועד עובדים חדש בבנק המזרחי, בעל אופי מיליטנטי יותר, צפויה בימים הקרובים החרפה במאבקם של העובדים נגד הנהלת הבנק. אתמול הסמיכה מועצת עובדי הבנק ועד פעולה מצומצם מתוך ועד העובדים, לפעול בכל האמצעים הנדרשים להשגת הסכם שכר.

במשאל, שנערך בקרב העובדים בשבוע שעבר, דחו רוב העובדים (כ־60 אחוז) את הסכם השכר, שהוצע לוועד הקודם, שבו הובטח להם לקבל תוספת שכר של 80 ש"ח והלוואה של 1,500 ש"ח צמודה למדד וללא ריבית. בבחירות, שהיו שלשום לוועד העובדים, נבחרו ארבעה מתוך חמשת חברי ועד הפעולה הזמני, שמונה לאחר התפטרות הוועד הקודם ואליהם נוסף יו"ר חדש — שמואל יהלומי. יהלומי, שנחשב מיליטנט במאבקי עבודה, התמודד בעבר על תפקיד זה ונכשל ועתה קיבל תמיכה רחבה מעובדי הבנק, שמבקשים להחריף את המאבק בהנהלה.

ראשי הבנק חזרו אתמול על עמדתם כי הבנק לא יוכל לשלם לעובדים תוספות שכר מעבר למה שהובטח על־ידי ההנהלה, אולם העובדים דוחים את ההסכם שהוצע, ותובעים תוספות שכר בהיקף שניתן בבנקים אחרים.

יעקב מרזל, חבר הוועד החדש, מתח אתמול ביקורת על העדר גיבוי מצד ההסתדרות. לדבריו, מזכיר חטיבת עובדי הבנקים, אלקנה לבקוביץ, יצא מהר מאוד מהתמונה ואיננו מתייחס לבנק המזרחי. „רובנו חברי הסתדרות ואנחנו לא רוצים להחזיר פנקסים, אבל ייתכן שנאלץ לשקול פרישה, אם נראה שההסתדרות אינה תומכת בנו", אמר מרזל.

אודי נחשון

ייקור הריבית יגרום ירידה בנפח האשראי

בחוגים בנקאיים מצפים להורדת נפח האשראי לציבור, בעקבות העלאת שיעורי הריבית בסוף השבוע שעבר. נתוני בנק ישראל, לשבוע שהסתיים ב־11 בפברואר מצביעים על שיא חדש בהיקף האשראי לציבור — 6.2 מיליארד ש"ח. במהלך השבועיים, שהסתיימו ביום רביעי שעבר, גדל האשראי לציבור ב־105 מיליון ש"ח, בהמשך למגמה שמסתמנת בחודשים האחרונים.

פקדונות הפק"מ בששת הבנקים הגדולים הסתכמו, על־פי הדיווח האחרון, ב־2.2 מיליארד ש"ח, גידול של 8 אחוזים לעומת סוף ינואר ופקדונות התפ"ס הסתכמו ב־2.7 מיליארד ש"ח, גידול של 5 אחוזים לעומת סוף החודש הקודם.

במקביל, נרשמה ירידה נוספת ביתרות פת"ם עו"ש, והם הסתכמו ב־574 מיליון דולר. בפת"ם פקדון היו ב־11 בפברואר 576 מיליון דולר.

ארה"ב

היועצים הכלכליים והנשיא — אופטימיים

מימשל רייגן פרסם תחזית כלכלית אופטימיסטית לשנים הבאות. התחזית תלויה, במידה רבה, בשיפור הגרעון המסחרי העצום של ארה"ב. הדו"ח השנתי של היועצים הכלכליים לנשיא צופה גידול של 3.2 אחוזים בתוצר הלאומי הגולמי, עלייה זמנית באינפלציה ל־4—3.5 אחוזים ו־6.5 אבטלה.

לשש השנים הבאות צופים יועצי הנשיא צמיחה כלכלית גבוהה במקצת, בשיעורים של 3.6־3.4 אחוז. הם צופים ירידה באינפלציה ל־2.2% ובאבטלה ל־5.5% עד שנת 1992.

כפי שציין רודולף פנר, מנהל משרד התקציבים של הקונגרס, שבתקציב פדראלי של טריליון דולר, טעות הממעיטה באחוז אחד אומדן ההוצאות, מיתרגמת להגדלת הגרעון ב־10 מיליארד דולר נוספים.

השנה קרובים יותר נתוני המימשל לתצפיות המאופקות של משרד התקציבים בקונגרס. לדוגמא, בקונגרס צופים שהצמיחה הכלכלית תהיה בשיעור של 2.8% — ב־1987 ו־3% ב־1988. גם פנר וגם פקידים במימשל הגדירו את ההבדלים, כטכניים במהותם. פנר אמר, בפגישה עם כתבים, ש„כלכלת ארה"ב מסגינה התחזקות נמשכת, עם הכניסה לשנת ההתרחבות הכלכלית החמישית שלה. אולם בעיות סקטוריאליות ומבניות עדיין קיימות."

בעיות אלו נידונות בדו"ח. הן כוללות את הגרעונות — התקציבי והמסחרי — העצומים, השפעת הירידה החדה של מחירי הנפט בשנה שעברה; המשבר המתמשך בחקלאות ומה שהמימשל רואה כעודף פיקוח שאינו דרוש.

לפני שנה צפה המימשל מיפנה במאזן המסחרי, שיוזרז על־ידי ירידת ערך הדולר ויתמוך בכלכלה האמריקנית ה„חולה". אך במקום המיפנה לטובה, גדל הגרעון מ־148.5 מיליארד דולר ב־1985 ל־170 מיליארד ב־1986, על־פי נתוני משרד המסחר, שהתפרסמו ב־30 בינואר.

תחזית המימשל ל־4% צמיחה, גלשה למציאות של 2.2% בלבד.

דליה רפאל

■ בעקבות הקדמת סוף שנת המס לחודש דצמבר 1986, מנפיק בנק דיסקונט ללקוחותיו, בימים אלה, דו"ח הכנסות מתקבולי ניירות־ערך. הדו"ח מפרט את ההכנסות בגין דיבידנד ורבית מניירות־ערך לשנת המס שהחלה ב־1.4.86 ושהסתיימה ב־31.12.86. בין יתר הנתונים כלולים בדו"ח התאריך בו נזקפו הרבית או הדיבידנד לחשבון, שם נייר הערך עבורו בוצע התשלום, סוג המטבע בו בוצע התשלום, סכום המס שנגבה במקור מאותו נייר־ערך ושעור המס בציון מס מוגבל או פטור בהתאם לתשקיף של נייר־הערך הנדון.

■ בפגישה עם שגריר ארה"ב בישראל הרגישו נציגי הלשכה כי בעוד שישראל חשפה את עצמה ליבוא אמריקני, בעקבות הסכם אזור הסחר החופשי, מערימים שלטונות ארה"ב קשיים על היצואנים הישראליים. למרות שבאופן יחסי תופסת ישראל חלק קטן ביותר בסה"כ היבוא הזר לארה"ב ואינה מהווה איום ממשי על יצרנים מקומיים שם.

עוד צוין כי מפעלים ישראליים, אשר נגדם הוגשו באחרונה תביעות, נאלצים להשקיע סכומי עתק המסתכמים בכ־200 אלף ד' ויותר, בניהול משפטים ארוכים ומסובכים מעבר לים.

העורך הכלכלי: צבי טימור

פרצות בחומה הסינית

ירון אמיתי

יוזמה פרטית עם גושפנקה אדומה

נחיתה בהונג-קונג היא חוויה מ-עניינת. מבעד לחלון המטוס נשקפות מרפסות הבתים הנושקים למסלול הנחיתה, והחדי-עין יכולים להבחין בעקרות-בית תולות כביסה או מכינות מרק נבטים, כאשר גלגלי המטוס מחמיצים בסנטימטרים אחדים את גגות האוטובוסים בכבישי קאולון, איזור המגורים העיקרי של המושבה.

הצפיפות בנמל התעופה המקומי הגיעה לשיאה. 160 טיסות יומיות מעבירות דרכו קרוב ל-4 מיליון תיירים בשנה, ומטען יומי בשווי 14 מיליון דולר. מאז פתחה סין את שעריה למערב הונג-קונג, היא השער העיקרי דרכו זורם הסחר הסיני, והפעילות צפויה להתגבר בשנים הקרובות.

גורדון וו, איש עסקים העומד בראש תאגיד חברות מקומי, הציע לאחרונה לבנות שדה תעופה חדש. התוכנית הדמיונית למחצה מדברת על שני מסלולי נחיתה שייבנו על רצועת ים מיובשת ליד האי השקט לנטאו, מרחק 10 ק"מ מגורדי השחקים של המרכז העיסקי. התוכנית מדברת גם על נמל מים עמוקים חדש, מעגן יאכטות ומערכת מנהרות וגשרים שתחבר אותם אל מרכז המושבה. המחיר: סכום סמלי של 2.7 מיליארד דולר. וו רוצה שהממשלה תשקיע רק שליש מהסכום, ואולי פחות.

„תנו לסקטור העיסקי לעבוד", הוא אומר. וו טוען שממשלת סין — שתקבל לידיה את הונג-קונג ב-1997 — מעוניינת בפרויקט. אחד משיקוליה הוא הרווחים הנאים שיופקו ממכירת שטח שדה התעופה הישן לקבלני בניין. וו כנראה יודע, הוא מבקר לעתים קרובות בפקין ובעל קשרים מצויינים שם. בין השאר, הוא עובד כרגע על מערכת כבישים מהירים שיחברו את הונג-קונג והמושבה הפורטוגלית הסמוכה מקאו עם העיר הסינית קנטון — שילוב מוזר של יוזמה פרטית עם גושפנקה אדומה.

וו טוען שהכל יושלם במהירות הבזק, עד 1992. כך ייוותרו לו חמש שנים לקצור רווחים מהפרויקט, ולהחזיר את ההשקעה עד התאריך הגורלי של 1997. הסינים אמנם התחייבו לא לפגוע במערכת הקפיטליסטית של הונג-קונג גם אחר-כך, אבל כאשר מדובר בכסף, גם וו לא לוקח סיכונים.

משרד החוץ בלונדון תומך כנראה ביוזמה, בתנאי שיובטחו חוזים לחברות בריטיות. אם לונדון ופקין אכן מתלהבות, הפרויקט נראה בדרך המהירה להגשמה. כמו שאמר מנהל אחד הבנקים הגדולים בהונג-קונג: „גורדון וו מפתיע תמיד כשהוא קובע לוחות זמנים שנראים מגוחכים".

נמל התעופה בהונג-קונג. תוכנית דמיונית למחצה

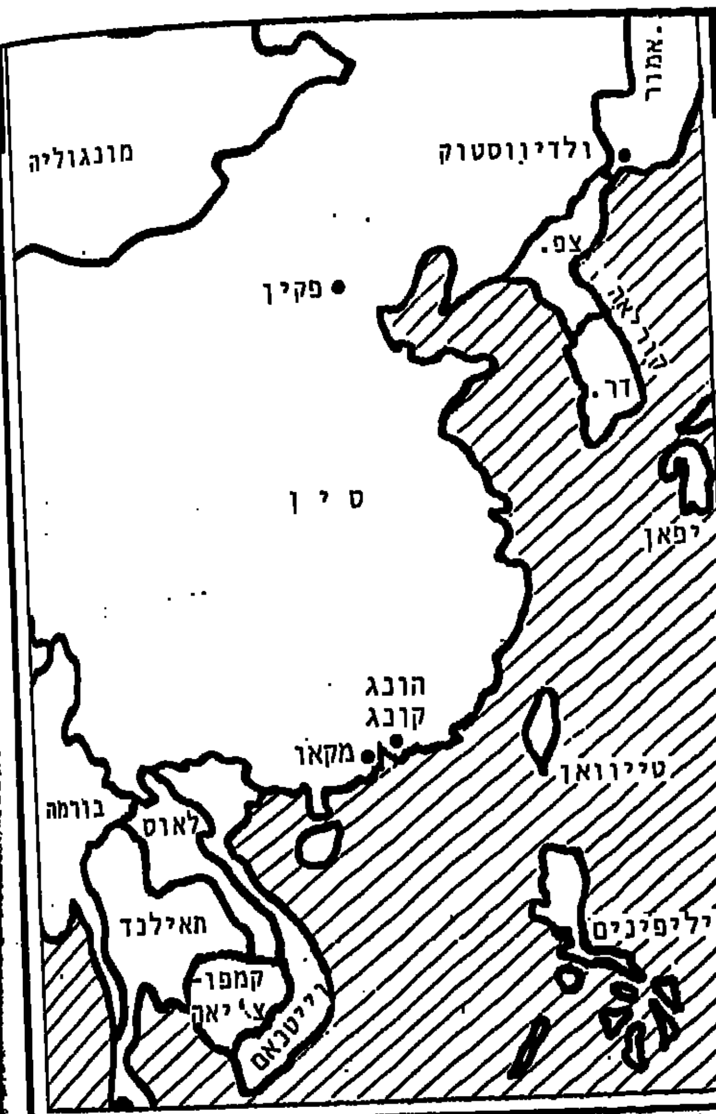

מקאו חוזרת הביתה

מקאו, אחותה העניה של הונג-קונג, סוגרת פרק היסטוריה. יותר מ-400 שנה שימשה המושבה הפורטוגלית הקטנה — 16 קילומטרים רבועים בסך-הכל — תחנה לסחר אירופי עם המזרח הרחוק. בקרוב יורד דגל פורטוגל מבית המושל, בתי-המשפט יעברו לדבר סינית — שפתם של 99 אחוז מ-400,000 התושבים — ורק בנייני הטיילת הבנויים בסגנון ליסבון יזכירו את העבר הקולוניאלי.

פורטוגל מנסה להיפטר מהמושבה מאז נפילת הדיקטטורה ב-1974. מסיבות השמורות עימם, סירבו הסינים לקבל בחזרה את מקאו, אולי בגלל שחלק חשוב מהסחר הסיני עובר דרכה (ודרך הונג-קונג הסמוכה), ואולי בגלל שהסינים עובדים „לאט-אבל-בטוח": ראשית, קיוו להחזיר לעצמם את הונג-קונג, אחר-כך את מקאו, ולבסוף את השלל החשוב מכולם, טייוואן.

אחרי שסגרו עניין עם בריטניה, מועילים הסינים לקבל בחזרה גם את מקאו, ואפילו בוער להם פתאום. „כל הצעה שמקאו תוחזר אחרי שנת 2000 לא תתקבל", הודיע משרד החוץ הסיני. סין ופורטוגל אמורות לפרסם עוד החודש טיוטת הסכם על עתיד המושבה. מקאו תיפרד מפורטוגל ככל הנראה ב-1999, שנתיים אחרי שהבריטים ייצאו מהונג-קונג. פורטוגל תוותר על כוונתה לחגוג ב-2017 חמש-מאות שנה לשלטונה במקום.

מקאו, בניגוד להונג-קונג, היא סינית בהוויתה ובאווירה חייה. רק שלושה אחוזים מהתושבים דוברים פורטוגזית. אך מערכת המינהל והמשפט נתונה בידיים אירופיות, ועל פורטוגל יהיה להכשיר במהירות פקידים מקומיים לקראת חילופי השלטון. כמו בהונג-קונג, תשמור גם מקאו על צביונה הקפיטליסטי לפחות 50 שנה אחרי ההחזרה. מה יעשו 100,000 המקומיים המחזיקים באזרחות פורטוגלית? אולי, בדומה לפטנט שמצאו הבריטים בהונג-קונג, יקבלו דרכונים של „פורטוגלים תושבי חו"ל", כינוי אלגנטי לאזרחות שאינה עוברת בירושה. אולי. מה שברור — עוד נקודה אקזוטית תעבור בקרוב מן העולם.

המתנות הקטנות של האביר ממוסקבה

מה הם כמה איים קטנים באפיקי נהרות נידחים, לעומת שיפור יחסים עם סין? לא הרבה, סבור האביר מיכאיל גורבצ'וב, המוכן להקריב על מזבח חידוש הידידות כמה איים בנהרות אמור ואוסורי, שלאורכם עובר הגבול בין שתי המעצמות באיזור האוקיאנוס השקט.

הממשלות הקומוניסטיות ירשו את הסכסוך מקודמיהן בשלטון, הצאר של רוסיה וקיסר סין. בעבר שלטה סין גם על השטחים מצפון וממזרח לנהרות, היא נאלצה לוותר עליהם רק ב-1860, כאשר נחלשה ממלחמות האופיום. חלק מהשטח שנמסר אז לרוסיה הוא חבל בירוביג'אן הידוע — מאוחר יותר אוטונומיה יהודית-סובייטית בתהליך לארץ המובטחת.

עד עכשיו טענה בריה"מ כי קו הגבול תופס את הגדה הסינית של הנהרות. הסינים, לעומת זאת, מתעקשים שהגבול עובר באפיקי הזרימה העיקריים ולנהרות כמה אפיקים וביניהם איים קטנים). הרוסים נהגו לחסום את דרכן של ספינות סיניות שניסו להפליג באפיק המרכזי של נהר אמור, אבל ב-1977 שיטה בהם הנהר, והזרם חושה פתאום לאפיק צדדי. עכשיו יכלו הסינים להחזיר לרוסים בתרגיל דומה... המשחק הדו-צדדי נפסק בקיץ האחרון כאשר גורבצ'וב, בביקור בעיר הנמל ולדיווסטוק, אמר שמצידו, הגבול יכול לעבור באמצע הנהר. מאז משייטות בנהר ספינות רוסיות וסיניות באידיליה, זו לצד זו.

לסינים אין חשק לחדש את המתיחות באיזור, שהובילה בשנות ה-60 לחילופי אש חודריים. סין לא תדחה את המחווה הנחמדה, אבל תמורת הפשרה ביחסים היא רוצה קורבן גדול יותר את נסיגת וייטנאם, בת-טיפוחיה של מוסקבה, מקמפוצ'יאה בדרום-מזרח אסיה.

אי-אפשר לרכוש את לב הסינים במתנות קטנות.

הרוגים בשדות האורז

מדי יום חוזרת על עצמה התמונה. לאורך [illegible] הפגזות, מארבים, יריות, בין מטוריות את [illegible] אשוריות. התוצאה הארורה [illegible]

[illegible]

עובדים מנוהלים

(המשך מעמוד 5)

למקומות העבודה שלהם, כיוון שמחזירים אותם ל„מקומם הטבעי".

בסיכום ממצאי המחקר שורטט פרופיל של עובד בעל יחס חיובי לשיתוף: נוטל חלק פעיל בפעולות השיתוף, נמצא לרוב ברמה היירארכית מבינונית ומטה, בעל אידיאולוגיה תומכת בשיתוף, בעל השכלה מתקדמת יחסית ונוטל חלק בהשתלמויות. לעומתו, עובד השולל את השיתוף יודע עליו מעט מאוד, בעל אידיאולוגיה מסתייגת, לרוב בתפקיד ניהולי בכיר ובעל השכלה גבוהה, וכן בתפקיד ביצוע ובעל השכלה נמוכה.

מתכונת של שיתוף

פרופ' גלוברזון אומר, שככל שהארגון גדול יותר, מורכב יותר ותלוי באיכות התיפקוד של העובדים, כן יש יותר מקום והצדקה לשיתוף עובדים בניהול. זה בא לידי ביטוי בעיקר במקומות עבודה שמייצרים לא רק מוצרים סופיים, אלא גם שירותים, והשירותים הם חלק מהתפוקה — כמו בבנק.

„אי אפשר להבטיח את איכות התפוקה בלי שהאנשים יהיו מעורבים יותר בניהול. כיום יש במערכת הבנקאית עודפים גדולים של אמצעי ייצור ושירות, ואין שום אפשרות להגיע לגמישות תפקודית ולוויתור על עודפים גדולים של אמצעי ייצור ושירות, ואין שום אפשרות להגיע לגמישות תפקודית ולוויתור על עודפים אלה בלי תוכנית ארוכת טווח של ההנהלה והעובדים".

אולם פרופ' גלוברזון מזהיר מפני העברת המאבק של האיגוד המקצועי מיחסי הנהלה-ועד-עובדים למסגרת של מעורבות עובדים בניהול החברה. „העובדים חייבים להמשיך בתפקידיהם הרגילים ולשמש במקביל לכך נציגים של עמיתיהם בכל מיני פורומים להתייעצות משותפת ולעיתים לקבלת החלטות. אסור שהשיתוף יהפוך את העובדים למנהלים, אבל צריך לשתף אותם בכל הרמות ולהנהיג מערכות דיווח ובקרה מובנית ואמינות, שבהן ישתתפו נציגי העובדים.

„הרקע לכל התהליך של שיתוף הוא אמון הדדי, ותופעת חאי-אמון היא כיום בעוכרי שיתוף העובדים בניהול. הכנסת מתכונת של שיתוף, מלווה בהשתלמויות והשתתפות אישית פעילה במוסדות השיתוף — נוטים להניב התייחסות חיובית לשיתוף".

הלכה למעשה

(המשך מעמוד 5)

עד כה לא קיבלו בעלי התעשיה את הרעיון של שילוב העובדים בבעלות. אולי שיתוף העובדים בבעלות, יבוא הלחץ לשיתוף גם בניהול. במקרה כזה לא יהיה צורך בעידוד מבחוץ. עם זאת יש להיזהר מהדרך אותה מציעה הנהלת „תדירן" — מניות במקום תוספות שכר. אישית יעצתי לעובדים לא לקבל הצעה זו.

— במפעלים מסויימים של משק העובדים, כמו קופת-חולים הכללית, הניכור בין המוסד לבין הנהלתו גדול אף מאשר במפעלים פרטיים. כיצד מתגברים על המשקעים הללו ומיישמים שיתוף העובדים בניהול ולא רק בהנהלה?

צריך למצוא דרכים. יש ציפיות גדולות אף מצד העובדים כאשר הם מוצאים עצמם במפעל הסתדרותי כמו קופ"ח. הציפיות הן גדולות יותר מאשר בכל מקום אחר, ולכן כגודל הציפיה כן גדולה האכזבה. העמקת השיתוף בניהול זו אחת הדרכים לנטרול הניכור. אין זאת אומרת שכך אפשר יהיה לפתור את הבעיה.

— האם יש דוגמאות של שיתוף העובדים בניהול? דוגמאות המסמנות את הדרך הנבונה?

אחת הדוגמאות של שיתוף העובדים בהנהלה לפי השיטה הנוכחית היא קריית הפלדה בעכו. וזה עובד טוב. ההנהלה המשותפת מתכנסת בצורה מסודרת ודנה בנושאים אמיתיים ולא מלאכותיים. נציגי העובדים שותפים בוועדות ההנהלה. יש חלוקת רווחים. מדובר במפעל שנחשב

— העיקרון של שיתוף העובדים בניהול חייב לגדול מחויב במדינה כמו ישראל, לפי כל הסימנים והעובדות. השיטה הזו נכשלה שם [illegible] בין השיטות לקו היה ניגוד האינטרסים בין [illegible] העובדים-הבעלים. בין צורך בהשקעות לבין חלוקת [illegible] של העובדים. בין הצורך בייעול [illegible] עובדים לבין זכותם של עובדים-בעלים לפרנסה. בין הצורך להעסיק אנשי מקצוע מבחוץ לבין קיפוח עובדים מותיקים [illegible] בתוך החברה.

אין תשובה מושלמת לכל מקום ולגמר נצחים. השיטה המוצעת אינה אידיאלית, אך גם האחרות אינן טובות. התשובה „הטובה ביותר" היא „עד שלא תבוא הצעה מושלמת אין לעשות דבר", אך גם זו איננה תשובה. צריך לנסות. אין תשובות מושלמות.

— במפעלים לא מעטים מועסקים [illegible] אחוז גדול מכלל [illegible]. כיצד אפשר בתנאים הקיימים ליישם את העיקרון של שיתוף העובדים בניהול?

העסקת קבלני-כוח-אדם זול פוגע בסולידריות העובדים ויוצר מעמדות בתוכם. [illegible] אין לי מה לומר, מלבד — צריך להחזיר את השטחים.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים לבנין על חלקה 123 בגוש 8232 רח' רינס בנתניה מבוקשות כהקלה: עד 6% בניה 40 ס"מ בקו בנין צדדי ובניה על הגג.

את התכנית מס' 387/86 מתוקנת ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
רמת-גן
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק על כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג (להלן—הועדה המקומית) בקשה להתיר הקלה בגבה, בגוש 6145 חלקה 663 רח' הרואה מס' 4 הדיינה בקשה לשינוי יעוד מבית מגורים לבית מבוהה לזקנים.

כל המעונין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 4 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג

הקונגלומרט פרוייקט (1970) בע"מ
הודעה בדבר שינוי הוראות ותזכיר בנוגע למטרות החברה

ניתנת בזה הודעה כי באסיפה כללית שלא מן המניין של בעלי המניות של החברה שנערכה ביום 17.2.87, התקבלה החלטה מיוחדת. לפיה הוספו למטרות החברה שני סעיפים שעיקרם עסוק בתחום קבלנות ואחזקת פרוייקטים ובעבודות שונות בתחום המוצרים הפלסטיים ואחרים.

עירית חיפה — משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
רח' ביאליק 3, חיפה טלפון מספר — 04-640775
הודעה עלפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על-ידי [illegible] — לאשר תוספת קומה [illegible] ברחוב [illegible] חלקה 11 בגוש 11366, קרית-שמואל. [illegible]

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00-11.30. המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ב/איתמר יונוביץ, מהנדס העיר

עירית חיפה — משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
רח' ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר 04-640775
הודעה עלפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על-ידי [illegible] — לאשר בריעובר שינוי יעוד המתווה שימוש חורג מדירת מגורים לעסק ברחוב החלוץ 54 חלקה 13 בגוש 10863, הדר.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00-11.30.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ב/איתמר יונוביץ, מהנדס העיר

הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי
ראשון לציון
הודעה לפי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לועדת משנה לתכנון ובניה ראשל"צ בקשה למתן הקלות חלקה 445/8 גוש 3925 רחוב סמילנסקי 57 לפי תכנית מיתאר/תכנית מפורטת. [illegible]

[illegible] תוך מועד של 15 יום [illegible]

מ. [illegible] יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה ראשון לציון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל-אביב-יפו
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אשור לתוספת אחוזי בניה 6% ברחוב רייסמן מס' 27 גוש 6133 חלקה 540.

תיק בנין 0747-027

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו

ועדה מקומית לתכנון ובניה —
עיר עכו
רח' ויצמן 15, עירית עכו
חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי עירית עכו

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ובניה — עכו, אגף הנדסה — מחלקת רשוי ובניה למתן הקלה לתוספת בניה בקומת קרקע — מרפסת סגורה — מעל למותר בתכנית מפורטת מס' ג/1657.

מהות הבקשה: תוספת בקומת קרקע—מרפסת סגורה עם גג רעפים בגוש 18001 חלקה 73 מגרש ברח' שביל הכוכב 13, אזור הוילות נווה מדים. מס' הבקשה בנ/4989.

ניתן לעיין בתכנית הנ"ל במחלקת רשוי ובניה באגף הנדסה בעירית עכו, בימים ובשעות קבלת קהל.

כל הרואה עצמו נפגע מאישור התכנית ויש לו התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

א. רודיקסקו, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה — עיר עכו

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר
והועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
רח' ביאליק 3, חיפה, טל. מס' 04-640775
הודעה עלפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי מריקור בע"מ לאשר בריעובר שינוי יעוד המתווה שימוש חורג מסנטוין לבית-חולים סיעודי לקשישים ברח' ישעיהו 6 חלקה 28 בגוש 10923, כרמל-צרפתי.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות: 08.00-11.30.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ב/איתמר ינוביץ, מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
(להלן — החוק)

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן — הוועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6581, חלקה 101, מגרשים 6, 5, 3, רח' בנטוב, מבוקשת הקלה 10% בקו בניין צדדי 10% — דהיינו 3.6 מ' במקום 4.0 מ' ומותרים לפי תכ' רע/1/171 א'.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הוועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים ואמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי העיריה.

ב. וולפוביץ —
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
(להלן — החוק)

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן — הוועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6581, חלקה 101, מגרשים 4, 2, 1 — רח' גרינברג, מבוקשת הקלה 10% בקו בניין צדדי — דהיינו 3.6 מ' במקום 4.0 מ' ומותרים לפי תכ' רע/1/171/א'.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הוועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים ואמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי העיריה.

ב. וולפוביץ —
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה

טלוויזיה

08.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 משגים ביהדות – שכתגן יהיה לארץ. 08.40 כלי טורות – חולם 1. 09.00 ארץ מולדת – תנועים (כ). 09.20 מדעי הטבע (המח"ב) – 1. מיחזור משאבים בטבע. 2. תזונה בים. 10.00 שעת עשר. 10.10 אנגלית ח'. 10.30 הגיל הרך – רחוב סומסום. 11.00 אנגלית ו'. 11.15 ערבית מדוברת (ד"ה) – כרם (אל) זיתון. 11.30 אנגלית ה'. 12.00 מדע הטבע (ע"י) – אבולוציה 6 – תהליך הברירה הטבעית. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 הסטוריה (ע"י) – העשרה – אברהם לינקולן. 13.30 ספרות – מתנת חכמי קדם. 14.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות קול ישראל. 14.05 שעת כושר. 14.15 קשר משפחתי – בשידור חוזר. 14.55 טאו טאו – משאלות בלתי אפשריות. 15.20 רחוב סומסום – האסמן. 16.00 [illegible]. 16.30 שבוע שמירת הטבע – „ארץ חיות רעות" – חידה יומית לצופים בנושא חיות חבר בישראל. בין הפותרים נכונה יוגרלו פרסים. 17.00 ערב חדש – מנחם דן מרגלית. 17.30 „מקרון ו'" – שם הפרק: „נימפות היער". דני רואה הבוקי אור, שאיש מלבדו אינו מבחין בהם. אלה נימפות היער, המאפשרות לו להציץ אל סודות העתיד. 17.55 „משפחת קמבל" – הפרק הרביעי: „רוחות ושדים", סוכנת הבית החדשה מרי מאמינה באמונות טפלות, ברוחות ובשדים. אמה מנצלת את פחדיה כדי לסלק אותה מביתם. 18.25 „פסוקו של מקום" – מבט אל נס הרים. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 „שבועון טלוויזיה" – תכנית שבועית העוסקת במגוון אירועים מן העולם. (ערבית). 19.00 „ממבט" – תכנית דיון שבועית העוסקת בעניני השעה. (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 „מניה שוחט – יומן מסע" – סרט תיעודי. הסרט מספר את סיפורה הסוער והמרתק של מניה שוחט, אישה מיוחדת במינה ובלתי מתפשרת, שהטביעה חותם עמוק בחיי הרוח והחברה של [illegible]. 20.50 „לקראת שידור". 21.00 מבט לחדשות. 21.30 כדורסל – שידור ישיר ממילאנו. אלופת איטליה טראסרי-מילאנו נגד אלופת ישראל מכבי ת"א במסגרת המחזור השביעי של בית הגמר על גביע אירופה לאלופות בכדורסל. 23.05 „ראשון בין שווים" – הפרק השביעי. 23.55 „הגיע זמן לשון" – פינה שבועית לעניני לשון, בהגשת אבשלום קור. הנושא: „עט כחול, וחלקי העט". חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר" 07.09 „בהאזנה נינוחה" 09.00 „קונצרט בוקר" 11.57 „מגישים שיר" 12.00 „מן הסרטים" שלישיית יובל מנגנת בטהובן שלישיית הארכידוכס 13.05 „בהאזנה נינוחה" — היידן: סימפוניה מס' 94 בסול מז'ור „ההפתעה"; ברנרד מוליק: קונצ'רטו בסול מינור לאבוב ותזמורת; מנדלסון: ארבעה קטעים לרביעיית כלי קשת; ברהמס: סרנדה מס' 1 ברה מז'ור. 15.00 „מגישים" 16.00 „אתנתא" — גילה ירון — סופרן/ אלי הפץ — קלרנית/ עירית צבי — פסנתר — שידור ישיר מאולם ימק"א בירושלים. [illegible] 6 שירים לסופרן, קלרנית ופסנתר; [illegible] 7 שירים של מ. קאנס; [illegible] 4 שירי קברט [illegible]. „אריאל" — 5 שירים לסופרן, קלרנית ופסנתר למלים של ס. פלאט. 17.30 (1971) „קשת של צלילים" — מגוון מוסיקלי. סימפוניות ופתיחות לאופרות. 18.00 „אנתולוגיה בצלילי" — המוסיקה הכלית בחצה של המאה ה-16 18.16 „מוסיקה קלאסית קלה" 20.05 „אינטרלוד" — רגע מוסיקלי 20.27 „מגישים שיר" 20.30 קונצרט התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור [illegible] שידור ישיר מאולם הנרי קראון [illegible] סימפוניות של כלי-נשיפה [illegible]. „אנתולוגיה קטנה לשירה" — משירת רייגר מריה רילקה עם המתרגם משה זינגר [illegible] „השיר על הארץ". 22.00 „רגע השבה" 3 אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות. אלפרד קורטו ושותפיו — תכנית ראשונה: שומאן מחזור השירים „אהבת משורר"; שוברט: שלישיית פסנתר

רשת א'

07.30 „דרדרקל" — תכנית יומית בעברית קלה. 08.05 „[illegible]" — עם בני הגיל 10.05 „טלרדיו" — שירות מידע למאזינים 11.10 „נגני בוקר" השידור היומי לבתה"ס 11.30 „שירי עמים" 12.05 „[illegible]" — עם מרגלית צנעני 13.00 חדשות ותכנית באנגלית 13.30 חדשות ותכנית בצרפתית 14.05 „בראש צעיר" — מגוון יומי לילדים ובני נוער 15.30 „השכלה הדעת לכל" — „תולדות [illegible] העברי" — ד"ר מאיר שליט 16.05 „ארץ לא נודעת" 17.10 שירים עבריים 17.20 „האוניברסיטה המשודרת" 18.05 „[illegible]" 19.30 „שירים לעולים" 22.05 „יש לי חלום" — [illegible]

רשת ב'

06.00 „הבוקר הזה" 06.05 „עושים עניין" — עם צבי [illegible] 08.05 „הבוקר" — עם רבקה מיכאלי 10.05 „כל צבעי הקשת" 11.30 „מסע לשלום" 12.10 „אלף-אלף בבית" 13.05 „בוהו היום" 14.05 בת צחוק 15.05 „רגע קטן" 16.05 „שירים ושעשועים" 17.05 „זמן כלכלה" 17.30 „[illegible]" — מגוון המשק והכלכלה 18.05 שירים עבריים 18.45 היום במקורות 19.05 „השבוע בכנסת" 19.35 „אירועים" 20.05 „מגוון לעיני עולים" 21.15 „פולקלור" שירים עבריים 21.30 שידור חי ממשחק כדורסל בין מכבי תל-אביב לבין מילאנו 22.30 „בינינו לבין עצמנו" — שיחות עם מאזינים בידור חי — מנחה אלכס טלמור

גלי צהל

06.05 אוניברסיטה משודרת טכנולוגיה וחברה. מרצה ד"ר יוסף אגסי 06.30 „מוקדים עיר" — החדשות הראשונות של היום עם מירב אמיר 07.05 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 „אילת בוקר" — עם אלי ישראלי 10.05 „הפסקת 10" — עם מיכל ניב 11.05 „[illegible]" — עם יוסי עבאדי 12.05 „מגישה יומית" — עם אורלי יניב 14.05 „רז יומי" — עם רובי לנץ ודני קרמל 15.05 „מה יש" — עם אבי טל 16.05 ארבע אחרי הצהרים — שעה של שירים עבריים 16.54 „באומן מילולי" — סיפור של אבשלום קור 17.00 „ערב טוב ישראל" — עם דן שילון, יעל דן ודני סכיר 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל גושתן 18.45 „משולש" — עימות יומי בעניני השעה 18.57 הודעות לחיילים 19.05 „שירים מכאן" — שירים עבריים — עם שירה גרא 20.05 „יעד משודר" — מגזין לעניני צבא וביטחון 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת טכנולוגיה וחברה (ש.ח) 22.05 על הדרכים ועל הביצאק — שירים שהחבריה אוהבים 23.05 „עשרים וארבע" — היום שהיה — עם ירון וילנסקי 23.55 „שיחת הצות" — עם הסופר והפובליציסט יגאל לב 00.05 „ציפורי לילה מבלות" — עם אלי ישראלי 03.05 לא רוצים לישון 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים. שידורי צה"ל FM 19.05 „רדיו רדיו" 20.05 „[illegible]" — מידע, ורשים, משחקי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו במנוחה עם אבנר גלעד 22.05 „על הדרכים ועל הביצאק" 23.05 „קול הג'אז חוזר" — עורך ומגיש: דני קרמל

רשת ג'

06.05 „בחזרה לאושר" – להיטים ותיקים 07.05 „שיר בבוקר בבוקר" 09.05 „מה כבר תשמע" עם אבי אתגר 10.05 „[illegible]" 11.05 „אהבה יומיומית" – עם יוסי סיאם 12.05 „רק מוסיקה" 13.05 „[illegible]" – עם מנחם פרי 14.05 „[illegible]" 15.05 „חדש, חדש ומחודש" – עם שוש עטרי 16.05 „[illegible]" – עם יקיר אביב 18.05 „[illegible]" 20.05 „לי ולך" – שיר וברכה 21.05 „מעשה רוק" 23.05 „הלילה הוא שירים"

קולנוע

תל-אביב
9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: חובה 9.40,7.15,5
אורלי: סגור
בית לסין: שוק אותה סם 23.15
בית ציוני אמריקה:
ג'ינג'ר ופרד 9.30 ,7.15 ,4.30
שיער 23.45
ביידהוזה: הרמון הנשים 9.30 ,7.15 ,5
סטם וחיים לפי מונטי פייטון 23.45
גת: ג'ק פלאש המקפץ 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: אוהבי פרטולו 9.30 ,7.00
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין:
הנינג'ה האמריקאי II 9.45 ,7.45 ,5.45
הוד: טורה חמה 9.30 ,7.15 ,5
לימור ורש: הג'ונגל המטורף מתעורר
מוזיאון תל-אביב: סיפור מהחיים
סינמה 1: משטט העשרים 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
פאר: אהבה נדירה 9.30 ,7.30 ,5
פאריס: כס הדמים 12, 2, 7.15, 9.30
קפה בלנקה 23.30
רב-חן:
חן 1: המקצוע לוהט 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: מלקולם 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: קטיפה כחולה 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: הטיפה נעימה 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שעוע: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.00 ,4.30
תל-אביב: הנינג'ה האמריקאי II 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: סגור

רמת-גן
ארמון: ג'ק פלאש המקפץ 9.30 ,6.40 ,4
לילי: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.15
אירטון: המקצוע לוהט 9.45 ,7.30 ,5
רב-גן:
גן 1: הטיפה נעימה 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: הכרונות אהבה סטירנצה
גן 3: מלקולם 9.40 ,7.20 ,5
9.40 ,7.30 ,5
גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 9.15 ,6.15

ירושלים
אדיסון: הנינג'ה האמריקאי II 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנה: המקצוע לוהט 9.15 ,7 ,4.30
בית אגרון:
לוליטה 17.30
חברים 20.15
בריאן כוכב עליון 22.00
שלושה רווקים ותינוק 24.00
כפיר: בובה 9.30 ,7.00 ,4.30
אורגיל: קטיפה כחולה 9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: חורה לנערים 9.00 ,7.00
סמדר: המכבסה היפהפיה שלי 9.30 ,7.00
הבירה: אוהבי פרטולו 9.15 ,7.15 ,4.30
אורין:
אור 1: הקרוקודיל דנדי 9 ,6.30 ,4
אור 2: הבוסן חור העוקץ 9.00 ,7.00 ,4.30
אור 4: איפה הערינות לעזאזל 9.00 ,7.00 ,4.30
אור 5: אוח מכוכב אחר 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: הרמון הנשים 9.00 ,7.00 ,4.30
תיאטרון ירושלים: ג'ינג'ר ופרד 18.30

חיפה
ארמון: המקצוע לוהט 9.00 ,6.30 ,4
אורה: בובה 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: סגור
עצמון 1: אהבה בשחקים 9.15 ,7.00
עצמון 2: חורה לנערים 9.30 ,7.15 ,4.45
פאר: קרוקודיל דנדי 9.15 ,7.00 ,4.30
קרן אור המחודש: אהבה במחתרת 9.15 ,7.00 ,4.30
רון: הנינג'ה האמריקאי II 9.00 ,6.30 ,4
אסטור: חנה ואחיותיה 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: קטיפה כחולה 9.15 ,6.45

נתניה
שרון: המקצוע לוהט 9.15 ,7 ,5
סטודיו: ג'ושוע אתמול והיום 9.15 ,7 ,5

חולון
סביר: בי"ס לבלשים אהבלים 9.30 ,7.15 ,5
מגדל: המקצוע לוהט 9.00 ,6.00
ארמון: אהבה נדירה 9.30 ,7.30 ,5

בת-ים
עצמאות: הנינג'ה האמריקאי II 9.30 ,7.15 ,5.00

הרצליה
היכל: חורה לנערים 9.30 ,7.15 ,5.00
מלון דניאל — ואהרפסודיום
מכבסה יפהפיה שלי 21.30 ,19.15

עכו
אודיטוריום: מרגלים שכאלה ב', ד', ה' 9.00 ,7.00

באר-שבע
חן: בי"ס לבלשים אהבלים 9.30 ,7.30 ,4.30

פתח-תקוה
היכל 1: חיו ורעם 9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: טנגו-ליזה 9.30 ,7.15 ,5
היכל 3: בעקבות הכרך 9.30 ,7.15 ,5

עפולה
מישתוזין: שבט ר"ב והמערות 8.30

רעננה
אורות: נסיעה נעימה 9.00 ,7 ,4.30

גבעתיים
חורי: הנינג'ה האמריקאי II 9.30 ,7.15 ,5.00

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 19.2
השקיעה: 21.00
איינשטיין — בבימרתף: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה' 19.2 בשעה 20.30
„החיילוני האחרון"
בשעה 23.00
„פוזה".

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי-מרקחת

בת-ים
גני בת-ים — ובניאים 3
חולון
אהרון [illegible] 152 מכבי—רח' שנקר 35
ירושלים
דויטש — מאה שערים 83
נתניה
המגן — שד' ויצמן 15
פתח-תקוה
גמ"א — חפץ חיים 6
רמת-גן
מכבי — ז'בוטינסקי 71
תל-אביב
דיזנגוף — דיזנגוף 132
סופרפארם — איינשטיין 40
חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 35

תורנות בתי-חולים

תל-אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל-השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח-תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל-אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק – פנימית, נשים
ביקור-חולים — ילדים
הדסה ע"כ — כירורגית, אורטופדית, עיניים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד יספק מידע טלפוני בימים א'-ה' 08.00-20.00, בימי ו' 08.00-15.00 טלפונים: 03-433500, 03-433500

„יד ביד" – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה
ירושלים — 02-243358
ת"א — 226027 (24 שעות)
חיפה — 04-229488 (11.00-20.00)
נהריה — 04-920014 (11.00-20.00)
גליל מערבי — 04-972222
„קו פתוח" להורים במצוקה בימי ב' רח"י — טל. 232732
„קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני-נוער 03-231680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל-אביב — בימים א'-ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' בר-כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 28, קומה ג', טל' 523566, פתוחה כל יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ-20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294869, 03-286822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
להענה איזור השרון, טל' 052-82432 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל-אביב — טל' 03-241111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר-שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-85316

סילוק מוקשים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת-גן, בני-ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד, רמלה — 101, טל' 08-221022. עפולה — טלפון 065-93334. טבריה — 101. טלפון 04-951401. נהריה — טל' 04-923333. בת-ים — טל' 5511111. באר-שבע — טל' 057-74767.

משטרה

ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקוה — טל' 100. באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת, — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני-ברק וחיפה:
בימים א'-ה' 16.00
בימי ו' וערבי חג 11.30

מחיפה לבני-ברק וירושלים
א'-ו' 7.00

מתל-אביב לחיפה:
בימים א'-ה' 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 9.16*, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00

מתל-אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00

מחיפה, בת-גלים, לתל-אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.50, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30

מנהריה לחיפה ותל-אביב:
בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.55, 16.33, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

כי מציון (מרילי) יצא שוויון — 1:1

שלוש דקות לפני סיום המשחק כשצפון אירלנד הוליכה ביתרון 0:1 נפסק כדור עונשין מ־20 מ' לזכות הנבחרת. אורי מלמיליאן ויתר הפעם לציון מרילי ששיחרר טיל אל בין חיבורי הקורות וקבע תיקו צודק ★ המצטיינים: אבי רן ודניאל ברייאלובסקי ★ משה סיני היה החלש במגרש ★ האיש מספר 1 בשדה – סטיב פאני מברייטון

מאת מוטי חביב

אני לא הראשון ולבטח לא אשאר אחרון שיספר לכם שכשנותנים ליהודי אצבע הוא רוצה את כל היד. אתמול, סמוך לשעה [illegible] בערב, כשיצאתי את פתח האיצטדיון הלאומי ברמת גן שמעתי אוהד מאוכזב אומר: „חבל, יכולנו לנצח". במידה מסויימת הוא צודק אבל כאשר מאזנים את התוצאה שלוש דקות לפני הסיום מוגזם לומר שיכולנו לנצח, אפילו היתה לנו הזדמנות לעשות זאת לאחר שער השוויון של ציון מרילי לרשת צפון אירלנד — 1:1.

מרילי כפה תיקו מוצדק למרות שצדק מעולם אי אפשר לחפש על מגרש הכדורגל. היו לאירים דקות משכנעות למדי והיתה התעוררות ישראלית בסיום אבל כחתך כללי ניתן לומר שהאיזון בתוצאה משקף נאמנה את שהתרחש על כר הדשא המטופח ברמת־גן לאורך 90 הדקות.

ישראל מעולם לא ניצחה את צפון אירלנד אבל אתמול היו תקוות כמוסות לאור העידן החדש. מילאנקו מיחיץ' שהובא מיוגוסלביה כדי לאמן את הנבחרת הימר בהרכב הפותח על שלושה צעירים חסרי ניסיון בין־לאומי — המגן הירושלמי אבי כהן, הקשר החיפני ניר קלינגר והחלוץ התל־אביבי משה אייזנברג. בהמשך קיבל גם אלי דריקס אשראי בין־לאומי ראשון. הצעירים ניסו מההרכב את זאהי ארמלי, יעקב אקהוז ודוד פיזנטי. יחד עם הוותיקים אמור היה הקוקטייל לשכנע יותר, אלא שחיש קל התברר שנבחרת צפון אירלנד אינה רק שמות מהליגה האנגלית אלא גם נבחרת שיודעת פרישה נכונה על כר הדשא, תיקול נכון וניצול מושלם של טעויות היריב.

השער הבודד שכבשה צפון אירלנד נבע מטעות המורה של המגן הירושלמי אבי כהן, אחר־כך לא יכול היה ניר קלינגר לתקן טעות זו וסטיב פאני ניצל זאת כדי להכניע את אבי רן.

בעידן החדש של מיחיץ' יש גם שינוי בשיטת המשחק. בחוליית הקישור הוצבו שלושה שחקנים בעלי אופי התקפי מובהק — משה סיני, דניאל ברייאלובסקי ואורי מלמיליאן — ורק קשר אחד בעל אופי הגנתי — ניר קלינגר.

מערך זה אמור היה להיות תוקפני וליצור מצבי הבקעה לחלוצים אך התברר כי פרט לברייאלובסקי נטו משה סיני ואורי מלמיליאן דווקא למשחק נסוג ובכך יצרו מעט הזדמנויות כיבוש ליד שערו של פיליפ יוז האורח.

כשמדברים על חוליית קישור חובה להזכיר את משה סיני. אתמול נדמה היה שזהו כפילו של סיני. הוא היה חלש להחריד ואפילו המידע על כך שאינו בריא בכל מאת האחוזים אינו יכול להיות תירוץ. מי שחולה שלא ישחק.

גם אורי מלמיליאן לא היה אותו כדורגלן מבריק ממשחקי הליגה ועל הרקע הזה בלט דניאל ברייאלובסקי בעל הכושר הגופני המשכנע ובעל השליטה הבלתי נלאית בכדור. ברייאלובסקי נראה בפינות רבות במגרש ולמעשה היה השחקן הטוב ביותר של ישראל מבין שחקני השדה.

רמות נוספת הראוייה לציון היא זו של השוער אבי רן שמילט את הנבחרת מהפסד בזכות סיכול נסיונות כיבוש של האורחים.

ציון מרילי היה יציב בדרך כלל ותרומתו לנבחרת היתה יעילה מכל האחרים בזכות אותו שער שיוויון יפהפה.

בשורות הירוקים מצפון אירלנד שאפנו לראות הרבה יותר מנורמן וייטסייד תחת זאת קיבלנו את סטיב פאני מברייטון שהיה דומיננטי ואטרקטיבי במרכז השדה. דני וילסון (ברייטון) וקווין וילסון (איפסוויץ) סייעו לו בכל הקשור לשליטה באמצע המגרש.

הוילסונים אותתו בפתיחה על כוונותיהם בהמשך כאשר הריצו את סטיב פאני לעמדת הבקעה נוחה. פאני בעט בתיחכום מעל אבי רן אבל הכדור יצא לחוץ.

מהעבר השני בעט דניאל ברייאלובסקי מ־30 מטרים כדור בחצי גובה שחמק ליד הקורה.

גם מלמיליאן ניסה כוחו בבעיטה מרחוק וגם כדור זה לא הגיע ליעד.

שער היתרון האירי נכבש בדקה ה־37. אבי כהן הירושלמי שלח כדור מאגפו למרכז. ניר קלינגר המופתע ניסה לתקן את הטעות אבל איבד את הכדור לפאני. פאני הזריז יצא לדרך. היטעה את שני בלמי מכבי תל־אביב אבי כהן ומנשה שמעונוב ומ־16 מטרים בעט שטוח, חד וחלק פנימה — 0:1.

עם חידוש המחצית השנייה הוצב הבאר שבעי אפרים דווידי במרכז ההגנה במקומו של הקפטן אבי כהן. אחר כך שולב גם אלי דריקס במקום משה אייזנברג. שינוי זה עורר מעט א הנבחרת.

אחרי שאבי רן הדף לקרן כדור שבעט דני וילסון ממרחק, ניצב ברייאלובסקי בפני עמדת הבקעה בטוחה. פיליפ יוז הדף את הכדור לרגלי אלי יאני (נכנס בדקה ה־73 במקום משה סיני) שמסר לדריקס. דריקס בעט והכדור נהדף בקורה.

הירושלמי אבי כהן ניצב בפני עמדת הבקעה והחטיא בצורה „לא ברורה" ואל דריקס שוב לא ניצל כדור מדוד של דניאל בריאלובסקי כדי להשוות.

השעון לא התחשב בתוצאה. כוכב המשחק סטיב פאני פינה מקום לאיאן סטיוארט והתחושה היתה של הפסד ראשון בעידן מיחיץ'. הפסד?

רק רגע. דקה 87 והשופט האיטלקי המצויין טוליו לאנסה שרק וקבע כדור עונשין לזכות ישראל 20 מטרים משער צפון אירלנד. כולם חיכו לראות מה יעשה מלמיליאן בהזדמנות הזו. לפתע ניצב ליד הכדור ציון מרילי. נכון, עד לאותו רגע אורי היה המועדף. מרילי הכין את הכדור, לא התרגש מההומה שמולו ושיחרר טיל. הכדור נחת בין חיבורי הקורות. מי שעזב החמיץ. 1:1 משביע.

עד לסיום עוד שתי הזדמנויות לישראל. שתיים שנוצלו. חבל.

רק שלא תגידו שאני רוצה א כל היד...

ישראל — צפון אירלנד 1:1 (1:0)

● השער לצפון אירלנד: סטיב פאני (37).
● השער לישראל: ציון מרילי (87).
האיצטדיון הלאומי ברמת־גן, 4000 צופים. שופט: טוליו לאנסה (איטליה). קוונים: יצחק בן־יצחק ויעקב שיינר (ישראל). קרנות: 5:6 לישראל.

ישראל		צפון אירלנד	
אבי רן	7	פיליפ יוז	5
אבי כהן (י־ם)	4	ג'יימס פלמינג	5
אבי כהן (ת"א)	5	מל דונאגי	5
מנשה שמעונוב	4	ג'ון מקללאנד	6
ציון מרילי	6	אלן מקדונלד	6
ניר קלינגר	5	פול ראמזי	5
אורי מלמיליאן	5	סטיב פאני	4
משה סיני	4	דני וילסון	8
דניאל ברייאלובסקי	7	קווין וילסון	6
משה אייזנברג	4	נורמן וייטסייד	6
אלי אוחנה	5	נייג'ל וורטינגטון	5
	56		61
אפרים דווידי	4	אייאן סטיוארט	—
אלי דריקס	5		
אלי יאני	—		

שני המאמנים תמימי דעים: התוצאה מוצדקת

מאת נפתלי כהן

מאמן הנבחרת הלאומית בכדורגל, מילאנקו מיחיץ', וג'ים פלאט שהדריך אתמול את כדורגלני צפון אירלנד נשמעו בסיום שבעי רצון מהתוצאה. השניים היו גם תמימי דעים שהתוצאה מוצדקת לחלוטין.

ג'ים פלאט אמר: „היתה לנו הכנה טובה לקראת אנגליה. במחצית הראשונה היה לנו קשה יותר. באופן כללי משקפת התוצאה את יחסי הכוחות".

פלאט התרשם מאורי מלמיליאן ואמר: „אתם משחקים חזק מבחינה פיזית. אני יכול להשוות את רמתכם לזו של יוון וטורקיה. יחד עם זאת עלי לומר שב־1980 וב־1981 הייתם קצת יותר טובים".

פלאט המנומס לא סיים את דבריו לפני שהודה למארחים על האירוח הנאה ועל הביקור בירושלים.

מילאנקו מיחיץ' המעונב פתח את דבריו במסיבת העיתונאים כך: „שיחקנו מול נבחרת חסונה יותר ועמדנו בכבוד.

אני מרוצה מיכולת השחקנים. ניסיתי מספר שחקנים חדשים וגם שיטה חדשה אבל הכושר הגופני של האירים גבר עלינו. היו כמה שחקנים שלנו שהפגינו את משחקם הרגיל".

כאן נשאל מיחיץ' למי כוונתו והוא השיב: „אתם העתונאים ראיתם בדיוק מי היה חלש במרכז השדה".

על הופעות הבכורה של אייזנברג, אבי כהן, קלינגר ודריקס אמר מיחיץ': „הם הצדיקו את עצמם. אל תשכחו שזה משחק ראשון שלהם. משה אייזנברג עוד יוכיח את עצמו אצלי".

ומה לגבי יתר השחקנים?

מיחיץ': „אבי רן היה מצויין. במרכז השדה עשה ברייאלובסקי את המוטל עליו על הצד הטוב ביותר".

מילאנקו מיחיץ' האשים את הירושלמי אבי כהן בשער שספגה הנבחרת וציין: „יהיו שינויים בסגל. שום דבר לא בטוח. יכול להיות שנגד גרמניה ישחקו אחרים. אני חושב על זאהי ארמלי בזכות משחק הראש הטוב שלו".

נשיא המדינה מר חיים הרצוג הכיר אתמול את מנהל נבחרת מערב־גרמניה פראנץ בקנבאואר בהפסקת משחקה של הנבחרת הלאומית נגד צפון אירלנד (1:1). (צילם: אריה קנפר)

רביעייה של ליניקר

גרי ליניקר חלוץ קבוצת ברצלונה כבש אתמול ארבעה שערים במדי נבחרת אנגליה בנצחון 2:4 על נבחרת ספרד במאדריד.

נבחרות וולס וברית המועצות נפרדו בתיקו ללא שערים.

נבחרת אייר הפתיעה את נבחרת סקוטלנד כשגברה עליה 0:1.

שער הנצחון נכבש כבר בדקה השביעית מרגלי כדורגלן ליברפול לורנסון.

● טניס שולחן

תבוסות למצרים, ירדן וסוריה

אליפות העולם ה־30 בטניס שולחן יצאה לדרך בניו דלהי. בלא ישראל.

שכנתינו סוריה לא התייצבה מול שבדיה החזקה. בעוד שנשות סוריה נכנעו ל„מין החלש" של יפאן 3:0.

שכנתינו בדרום, מצרים, הובסה על ידי פינלנד 5:0 וירדן הובסה באותה תוצאה לנבחרתה החזקה של יפאן. גם סעודיה ספגה חמישיה בלא מענה מול אוסטריה.

תוצאות נוספות: צפון קוריאה־ברמודה 5:0; צ'כיה־נפאל 5:0; אנגליה־מארוקו 3:0; שוויץ־פרו 5:1.

נשים: סין־נורבגיה 3:0; צפון קוריאה־סינגפור 3:0; דרום קוריאה־בראזיל 3:0; הונגריה־יוון 3:0; צ'כיה־מצרים 3:0; אנגליה־סקוטלנד 3:0; שבדיה־פרו 3:0; פינלנד־ספרד 3:0.

בקנבאואר דווקא כן התרשם ממשה אייזנברג

מאת נפתלי כהן

מנהל נבחרת מערב גרמניה פראנץ בקנבאואר שהגיע ארצה כדי לעמוד על יכולת נבחרת ישראל לקראת ההתמודדות בחודש הבא אמר בסיום המשחק: „המשחק היה טוב. נחמד היה לראות את ישראל שולטת ב־30 דקות הראשונות. אך הכושר הגופני של נבחרת ישראל איפשר לצפון אירלנד ליטול את הרסן".

הקייזר הוסיף שהאירים שיחקו טוב אך בכלל זאת ישראל היתה יריבה שקולה. עוד ציין בקנבאואר את ההגנה הישראלית החזקה והחסונה ובפרט את שמעונוב וקלינגר.

בקישור החמיא פראנץ בקנבאואר לאורי מלמיליאן ובחור אמר בקנבאואר: „מספר 10 עשה עלי רושם טוב. יש לו משחק קלאסי" (הכוונה למשה אייזנברג).

כשנשאל מאמן מערב גרמניה מה הוא חושב על ההתמודדות בין נבחרת ישראל לנבחרתו ב־25 בחודש הבא אמר: „יהיה לנו משחק קשה נגדכם. יש לכם נבחרת טובה. אל תשכחו שנבחרת גרמניה היא די חדשה וצעירה אחרי מקסיקו 1986".

המוליכה גברה בקושי על האחרונה 26:27

● כדוריד

מאת יוסף חכם

הליגה הלאומית בכדוריד. קבוצת מכבי ראשון לציון הביסה אמש, במשחק המרכזי במחזור ה־17 את הפועל פתח תקווה 13:26 לאחר 8:14 במחצית.

כתבנו יאיר ביטון שחזה במשחק דיווח ששחקני עיר היין עשו במיגרש ככל העולה על רוחם. שערים למכבי ראשל"צ: אוסלנדר 5, כנען 4, פופקו 4, צרפתי 3, עמר 3, יוסיפוביץ 2, מוכשוביץ 2, דרוקר 1, בשן 1 וסגל 1. שערים להפועל פתח תקווה: אמיר 5, שיבי 3, טננבאום 3, חלותה 1 וולבינגר 1. שפטו וצקי וגוטמן, לעיני 300 צופים, באולם מכבי ראשל"צ.

● קבוצת הפועל רמת גן ניצחה באולם המתנ"ס ביהוד את מכבי פתח תקווה 26:28 לאחר 11:12 במחצית. כתבנו שמעון קרודו דיווח שרקה לסיום המשחק היה תיקו 26:26 ואז הבקיע הרמת גני שמה אלמוסנינוס צמד שערים. שערים לרמת גן: אלמוסנינוס 10, גרא 7, זלינגר 6, פרוכטר 2, ספרן 2 ומאירוביץ 1. שערים למכבי פתח תקווה: מגדל 10, קביליו 5, צילבון 5, בכר 5, ארי קוט 1 ובן נון 1. שפטו שדה וצרוק.

● בקיבוץ רמת הכובש קצרה קבוצת הפועל נוף ים ניצחון תחתית חשוב על אליצור הרצליה 12:13 לאחר 4:5 במחצית. שערים לנוף ים: הרבון 9, זיפרט 2, יצחקי 1 ושאול 1. שערים לאליצור הרצליה: פינילבר 3, שמידט 3, מלס 2, מנדיל 2 ופריקמן 1. שפטו פלס וברנרווין.

● באולם האוניברסיטה ברמת אביב הביסה קבוצת מכבי הארזים רמת גן את מכבי רחובות 17:34 לאחר 9:12 במחצית. שערים להארזים: שמש 10, מועלם 7, בני גוז 5, אלינב 3, בן עמי 3, וינצקי 3, עמכו 2 וראב 1. שערים למכבי רחובות: בלדר 8, אייזנברג 3, גולדשפישר 2, רובינשטיין 1, שמחי 1 ווינקור 1. שפטו: פוקס והרמן לעיני 100 צופים.

● בהיכל הספורט העירוני ברחובות ניצחה קבוצת הפועל רחובות את מכבי נתניה 21:24 (9:13). כתבנו תמיר חוסי דיווח שאת השערים להפועל רחובות כבשו: רון 9, עומר דודוביץ 4, עומרי 3, טיקוצנסקי 3, יורם כהן 3 ואדלר 2. שערים מכבי נתניה: דורואי 13, לימן 3, פינקלשטיין 2, אוסקואנה 1, כרק 1 ושרצר 1. שפטו גוזס וצבירין.

● באולם האוניברסיטה ברמת אביב נאלצה מוליכת הטבלה קבוצת הפועל ראשון לציון לעמול קשה עד שגברה על סוגרת הטבלה קבוצת אס"א תל אביב 26:27 (14:18). כתבנו אב לוי דיווח שאת שער הניצחון כבש ברקת הסיום מאיר אבידן. שערים לראשל"צ: אבידן 8, רפאלי 7, ורד 4, דיין 4, קושניר 1, יהודה גובלטש 1, קנון 1 וכהן 1. שערים לאס"א: אפולי 11, נדל 7, טורקניץ 4, אורן 3, גלעדי 1 ואלניר 1. שפטו הדט וגורודין.

הטבלה הלאומית (לאחר המחזור הי"ז)

1.	הפועל ראשל"צ	334–374	29
2.	מכבי ראשל"צ	279–413	28
3.	הפועל רמת־גן	327–368	25
4.	הפועל פ"ת	316–364	24
5.	הארזים ר"ג	346–387	22
6.	מכבי נתניה	355–333	16
7.	מכבי רחובות	332–315	15
8.	אליצור הרצליה	311–310	14
9.	הפועל רחובות	332–292	12
10.	הפועל נוף ים	362–304	8
11.	מכבי פ"ת	378–362	7
12.	אס"א ת"א	407–326	6

הפועל רמת־גן והפועל ראשון לציון

ארבעה משחקי ראדיוס בפועל

מאת יוסף חכם

בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לספורט הטיל אתמול עונש כבד על קבוצות הליגה הלאומית בכדוריד הפועל ראשון לציון והפועל רמת גן: קיום ארבעה משחקי ליגה או גביע ביתיים בראדיוס של 20 ק"מ עם קהל.

שתי הקבוצות הועמדו לדין בעקבות דו"ח שופטי המשחק ביניהן אלי פוקס ומשה הרמן שציינו כי בסיום המשחק בשבוע שעבר (16:16) החליפו השחקנים מהלומות והתפרעו.

צמד בחמש דקות

נבחרת הנערים של ישראל גברה על נבחרת הנערים המערב־גרמנית 0:2 וגמלה לה על ההפסד 4:3

מאת יוסי סנטיל ט

נבחרת הנערים של ישראל בכדורגל זכתה אתמול להישג מרשים כאשר גברה במשחק רעים בהרצליה על נבחרת מערב גרמניה 0:2, יומיים לאחר הפסדה במשחק הראשון 4:3.

לימודי ניסיון מהשגיאות שעשו במשחק הראשון התייצבו הפעם בחוריו של אמנון רז חדורי רצון לנצח.

בעוד שלושה שבועות עומדים הצעירים להתמודד עם נבחרת בלגיה במסגרת קדם גביע העולם והנצחון היה חשוב להעלאת המורל של השחקנים.

ההגנה שהרבתה לשגות במשחק הראשון וספגה 4 שערים השתפרה הפעם. השוער מאיר טלבי ושחקני העורף בראשותו של הקפטן רן בן שמעון כיסו היטב את החלוצים הגרמנים המסוכנים.

בהתקפה פתח הפעם יצחק זוהר ממכבי יפו אולם הוא הוחלף בדקה ה־26 לאחר שנפצע. במקומו נכנס הבאר־שבעי גיל ספסורטס שיחד עם אורן מוחרר החלו להטריד יותר ויותר את הגנת הגרמנים.

המשחק שהיה שקול ונוקשה אך קיבל מפנה בדקה ה־57 בעת שספסורטס הזריז והמהיר פרץ מהאגף השמאלי מסר לחברו מוחרר וזה בבעיטה חדה ומדוייקת קבע 0:1 לישראל.

מעודדים מן השער המשיכו נערי ישראל לתקוף את שער האורחים ובדקה ה־62 נכבש השער השני.

אבי בן־עזרא מקרית אונו בעט כדור עונשין. השוער הגרמני היינן שמט את הכדור ומגינו תומס פרנק נגח מקו השער לעבר המגרש. הכדור פגע בגבו של השוער וחדר לשער.

דקות הסיום היו שייכות לצעירי ישראל שהפגינו יכולת מעולה מול עצבנותם של הגרמנים שלא השלימו עם ההפסד והירבו בפגיעות גופניות בשחקני ישראל.

● ישראל: טלבי, פוטשניק, בן־שמעון, חדד, אלטיט, אדרונוב, פמליה, יצחקי (בנין 73), בן עזרא, זוהר (ספסורטס), מוחרר.

● גרמניה: היינן, פרנק, וסוואלד, בקאר (מרסברג), גרדוואל, קונליין, מארל (בראון), הול, קלאוס, פליסמן, טירה.

שפט יאיר טילינגר לעיני 500 צופים באיצטדיון בהרצליה.

קורנליוס יועדף על פני ג'מצ'י בתקווה להצר צעדי בוב מקאדו

הערב (ב־9.30) בהר הגעש במילאנו תתמודד אלופת ישראל בכדורסל מול הקבוצה הבטוחה בגמר האירופי – טרסר מילאנו ★ הבעיה הגדולה היא בוב מקאדו, אבל לא רק הוא ★ כדי להצר את צעדי הענק שחום העור, החליט המאמן שרף על שינוי בחמישיה הקלאסית שלו ★ המאמן האיטלקי פטרסון: „צפוי קרב צמוד"

איך עוצרים הערב ב־9.30, את בוב מקאדו, רוברטו פרמייר, מייק דנטוני, קן בארלו ודינו מנגין? את התשובה אמורים לתת חן ליפין, מיקי ברקוביץ, גרג קורנליוס, קווין מגי ולי ג'ונסון.

אלו חמשת השחקנים שיפתחו במערכה נגד טרסר מילאנו במסגרת משחקי המחזור השביעי של בית הגמר בגביע אירופה לקבוצות אלופות.

מאמן מכבי תל־אביב, צבי שרף, החליט להציב בחמישיה הפותחת את גרג קורנליוס במקום דורון ג'מצ'י. משום שקורנליוס הוא, לדעתנו, זה המסוגל להצר את צעדיו של בוב מקאדו האיום שקלע במשחק הראשון בין שתי הקבוצות העונה ביד אליהו (79:97) 26 נקודות לזכות קבוצתו.

מקאדו לא יהווה את הבעיה היחידה בפני מכבי ת"א. גם רוברטו פרמייר (31 נקודות בת"א), מייק דאנטוני (15) וקן בארלו (14) יעשו כאב ראש לצבי שרף. מה שברור למאמן הישראלי כי פתיחת משחק כמו שעשתה מילאנו בתל־אביב לא עלולה לחזור במילאנו. למי שכבר הספיק לשכוח — במשחק הראשון בין שתי הקבוצות פתחה מכבי את המשחק באגרסיביות רבה. עובדה שקולה את המלאכה על האיטלקים ש„המציאו" את המשחק האגרסיבי כשהוליכו 0:11 כבר לאחר 3 דקות. באימונים שערכה מכבי ת"א במילאנו, ניסו שחקני הפנים של מכבי ת"א לעבוד על משחק חסימות לקלעי החוץ ג'מצ'י, ברקוביץ וליפין. באימון זה הלך לא רע, הערב במשחק זה יהיה תלוי גם באיטלקים.

מה שמטריד את צבי שרף הוא היתרון האיטלקי בריבאונד. יתרון שיאלץ את חניכיו להקפיא את הכדור 25 שניות ורק אז לזרוק לסל.

11 אלף איטלקים יאכלסו כל מושב באולם במילאנו ויעודדו את אליליהם. מאמן הקבוצה דן פטרסון משוכנע כי קבוצתו אינה עדיפה ב־18 נקודות יתרון על מכבי ת"א כפי שהיה בעת הנצחון המוחץ בת"א. „אנו טובים במעט ממכבי ת"א. לפיכך צפוי משחק צמוד ביותר שיוכרע רק בשלבי הסיום". אמר פטרסון.

למאמן האיטלקי־אמריקני יש טמפרמנט עז ושמו יצא בשל כך בכל רחבי היבשת. „רק בגביע אירופה עדיין לא זכיתי, אני רוצה בו מאוד. מטרתי להגיע למשחק הגמר בלוזאן שבשוויץ ללא הפסד ולי לא משנה איזו קבוצה תופיע מולי - מכבי ת"א, אורתז או ריאל מדריד". דברי המאמן.

הרכבים, מאמנים ושופטים

מכבי תל־אביב — שם	גיל	גובה	טרסר מילאנו — שם	גיל	גובה
4. הווארד לאסוף	31	2.09	5. פאוסטו בראנייה	26	2.05
6. עידו שטיינברגר	20	1.84	6. פרנקו בוסלי	28	1.90
7. מוטי ארואסטי	32	1.88	7. ריקרדו פיטיס	18	2.01
8. גרג קורנליוס	29	2.01	8. מייק דנטוני	35	1.90
9. מיקי ברקוביץ	32	1.91	9. מריו גוברנה	20	2.05
10. חן ליפין	21	1.84	10. רוברטו פרמייר	28	1.96
12. דורון ג'מצ'י	26	1.97	11. דינו מנגין	37	2.04
13. קווין מאגי	28	2.02	12. ויטוריו גלינרי	28	2.04
14. ליאור ארדיטי	19	1.92	13. קן בארלו	22	2.04
15. לי ג'ונסון	30	2.09	15. בוב מקאדו	35	2.07
מאמן: צבי שרף; עוזר מאמן: יאיר שרון			מאמן: דן פטרסון		

שופטים: קוטלובה (צ'כיה) דוצ'ב (בולגריה)

1.	אורתז	7	554־565	12
2.	מילאנו	6	451־489	11
3.	מכבי ת"א	7	572־572	11
4.	ז'אלגיריס	7	590־572	9
5.	ריאל מאדריד	7	601־598	9
6.	זאדאר	6	499־470	8

אורתז — ריאל 82:84

שירות „על המשמר"

האלופה הצרפתית בכדורסל, קבוצת אורתז, העפילה אמש לראש בית הגמר בגביע אירופה לאלופות לאחר שניצחה באולמה את ריאל מדריד, 82:84.

בתום המחצית הראשונה הובילו הצרפתים בביטחה 39:58 ואולם במחצית השניה התעלו הספרדים וכמעט הפכו את הקערה על פיה.

קלעו לאורתז: הופנגל 25, שפלר 16, קארתר 15, קאבה 10, גאדו 8, האקה 6 ואורתגה 4.

קלעו למאדריד: בארנסון 25, ספריגס 24, רומאי 12, קורבלאן 14, דל קוראל 4 ורוליאן 3.

בעקבות הנצחון שיפרה אורתז את סיכוייה לעלות לגמר והוציאה סופית את ריאל מאדריד מהמירוץ, זאת משום שמאדריד כבר נוצחה פעמיים בידי אורתז.

תמונת המצב בשלב זה מבהירה שנצחון של מכבי תל־אביב ביד־אליהו על אורתז לא יספיק וככל הנראה תוכרע העלייה לגמר האירופי רק במחזור האחרון עת תשחק מכבי תל־אביב במאדריד ואורתז בקובנה נגד ז'אלגיריס.

הערב תארח ז'אלגיריס את זאדאר.

אתלטים ישראלים באליפות בוארשה

שלושה אתלטים ייצגו את ישראל באליפות העולם במרוצי שדה שתתקיים בעוד חודש בוורשה שבפולין.

השלושה הם עמית נאמן מאגודת איילות, איתי לוריא מהפועל עומר ומול שלום מהפועל באר שבע.

● טניס

הערב יתחיל הסבב השלישי

הסבב השלישי של ישראל בטניס יתחיל הערב בהדור יוסף.

רביב ויינפלד אשר נפצע בסבב הראשון שם היה מדורג במקום הראשון, יחזור למשחקים לאחר החלמתו.

המדורג ראשון בתחרות הוא חיים ציון. שני יורם בראון. בין הנשים מדורגת ראשונה ענת ורון ושנייה יעל שרביט.

הפסדים לטניסאים צעירים בצרפת

הטניסאית הצעירה רונה מאיר נוצחה בחצי הגמר של התחרות העולמית לגילאים 14 המתקיימות בצרפת.

היא נוצחה ע"י אלופת אוסטריה, אולריקה פריילר 6:0, 6:3.

טניסאי נוסף — יול טולדנו — נוצח בחצי גמר בית התאומים ובחצי הגמר לזוגות.

● ולד מורן, אלוף ישראל בקפיצה משולשת בהפועל עמק חפר, קבע אתמול בתחרות בפילדלפיה שם הוא לומד הישג של 15.30 מטר, תוצאה הנופלת ב־17 ס"מ בלבד מהשיא הלאומי בו הוא מחזיק.

שתי ההפתעות הדליקו את הפתיל במשחקי הפליי־אוף

בארזים נפלה שלהבת

„הארי הפצוע" מחולון יהיה בלחץ בגומלין בחיפה במה שעלול להיות עבורו קרב אחרון ★ הגליל מקווה לגמול לרובינזון ושות' ב„אוסישקין" ★ מכבי חיפה תבקש לתלות יהבה על משחק שלישי

מאת ישראל פז

איזה מתח בפליי־אוף בכדורסל. בארזים נפלה שלהבת. שתי סופריזות על הקרשים. אמנם זה עדיין לא סוף, אבל קשה מאוד להשיג בחוץ מה שהוחמץ בבית. בתחילת השבוע יגיעו המאבקים לשיאם. ביום ראשון תצפין הפועל חולון ל„קרב אחרון" בהיכל־הספורט ברוממה, נגד הפועל חיפה, ולמחרת תתמודד הפועל הגליל־העליון, בת"א, עם הפועל ת"א.

ההפתעה הגדולה נרשמה בחולון. הפועל חיפה ידעה לנצל היטב משיבי ירידתה הבכירה — בעיקר לגומה חולון בהכנסת כדורים להגנה האזורית הצפופה של היריב — זכתה בנצחון משכנע בהארכה (82:90). הפועל חולון, שהיתה בכושר מעולה בסיום הליגה (שמונה נצחונות רצופים), כרעה. הקבוצה היחידה שדרסה העונה את מכבי ת"א (66:85) כשלה באולמה מול קבוצה שברוב השלבים נאבקה על הישארותה בלאומית, ורק ב„פיניש" הצליחה לפלס דרך לפליי־אוף.

אין ספק, אילו התבקשתי לבחור כיום במאמן העונה הייתי מצביע על זיוו ורשיצקי, מאמן הפועל חיפה, שעשה את הבלתי־ייאמן, כשהחדיר בחניכיו בטחון, דבר שהיה חסר להם, והצעידם לסידרת נצחונות, שהגדול ביניהם היה כמובן ביום שני בחולון.

הפועל חיפה ידעה ללחום. היא הולה לנצל את הפוטנציאל הגדול הטמון בשחקניה. אולם עדיין צפוי לה משחק קשה, ביום ראשון ברוממה, נגד הפועל חולון, שחלוץ במקומה גדולה. ואפילו החיפנים זכו ל„ארי הפצוע" מחולון, הם חייבים להיזהר מפיזור בגומלין ברוממה מסופקני במשחק שלישי בחולון.

שתי פנים לרובינזון

ההפתעה בגליל־העליון. הפועל הגליל־העליון, שרק בשבוע שעבר עשתה היסטוריה בהיכל־הספורט ביד־אליהו, כשעלתה לראשונה לגמר גביע־המדינה, בנצחון דרמטי על אליצור נתניה (82:84), מעדה באולמה מול קבוצת־הרסיסים של הפועל תל־אביב (78:72). ששוב הוכיחה שאילו לא אירע לה תקר בפציעתם של חיים זלוטיקמן ומייק לארגי, היתה דוהרת בצמרת הגבוהה. השניים אמנם מנסים לשוב לפעילות אבל חבריהם, הסובלים מחוסר יציבות, אולי בגלל מאמץ־יותר, גילו שהם אגוז־קשה־לפיצוח. את זה חשו היטב שחקני הגליל, שהכניעו פעמיים את יריביהם בליגה, ללא מאמץ מיוחד.

שחקן מוזר הוא דרון רובינזון. שתי פנים לו. לעתים הוא חלש, בלתי מרוכז, מרגיז, אבל כאשר נכנס לכושר קשה מאוד לעצור אותו. כך היה בשני משחקיה האחרונים של הפועל ת"א, במחזור הנעילה בליגה נגד מכבי רמת־גן (84:87): רובינזון קלע 42 נקודות), והשבוע בגליל, כשבמו־ידיו הכניע את היריב הבכיר במחצית השנייה, בה קלע 20 מ־26 נקודותיו.

הפועל ת"א — כמו הפועל חיפה — עדיין אינה יכולה לנוח על זרי הדפנה. לשתי המפתיעות צפויים מאבקים קשים. בטוחני שהגליל, עם הרכב שחקנים מעולה, לא יוותר על הנצחון בגומלין. הוא יטיל למערכה את כל כוחו במטרה לסחוט משחק שלישי, מכריע, באולמו בכפר־גלעדי. עבור שמואל זיסמן וחבריו יהיה הדו־קרב בתל־אביב קרב ללא־אפשרות, עם הרבה יוקרה וכבוד.

ראוי לציין את הטקטיקה המצויינת של המאמן התל־אביבי משה וינקרנץ במחצית השנייה בכפר־גלעדי כשסגר בהגנה איזורית מצויינת את קלעי הגליל. חניכיו מילאו היטב את הוראותיו וזו הסיבה העיקרית להפתעה.

דווקא במשחק בו ציפו להפתעה, בנתניה, היא לא נפלה. אליצור נתניה ניצלה היטב את ביתיותה ושילחה את מכבי חיפה מנוצחת (93:98), בתום מאבק שקול. מי שהתעורר באליצור נתניה במשחקים האחרונים הוא הענק ג'ונסטון, העושה עבודה מצויינת מתחת לסלים. להערכתי, יגמלו החיפנים לנתנייתים בגומלין, ביום שני ברוממה. ההכרעה תועתק שוב לנתניה. לקרב שלישי ומכריע, בו ישקיעו שתי הקבוצות את כל כוחן.

המאבק הרביעי ברבע־הגמר הוא היחידי שחסר עניין. מכבי ת"א תגבר ביום ראשון בערד על בית"ר ת"א, כמו שעשתה במשחק הראשון (88:122), ותחכה ליריבתה בחצי־הגמר אליצור נתניה או מכבי חיפה.

ההפתעות בפליי־אוף עוררו את עונת הכדורסל שטרם הגיעה לשיאה. ההתרחשויות השבוע, בפתיחת משחקי ההכרעה, הוכיחו כי הפתיל כבר נדלק. הפליי־אוף הוא הדינאמיט לליגה שלנו.

לכדורסלן — השאיפה משכרת לא פחות מההצלחה.
למאמן — תקונה מעל יכולתו – ומכור לאחר־מכן ללא רצונו.
לשופט — לדעת זה היכולת לעשות.

הפועל מרכז
לרגל ספירת מלאי
„הפועל" מודיע:
מחסן הציוד במרכז „הפועל"
יהיה סגור לקהל
מיום ה' 19.2.87 עד יום ג' 24.2.87

מכבי ת"א – הערב בגוב האריות האיטלקי

גורל המשחק במילאנו תלוי בברקוביץ וג'מצ'י

מאת ישראל פז

האם מסוגלת מכבי ת"א לגמול לטרסר מילאנו, הערב בגוב־האריות בעיר האיטלקית הצפונית, על הפסדה בסיבוב הראשון ביד־אליהו (97:79)?

תשובה נקבל הערב בתום המאבק המבטיח הרבה מתח, שאפתנות ויוקרה. שתי הקבוצות הן יריבות ותיקות. החוששות זו מזו. יש במשחקים בין השתיים יריבות עמוקה. עובדה, ההתעניינות במשחק הערב עוררה עניין־שיא במילאנו. האולם יהיה מלא עד אפס מקום, וכל מאות הישראלים, שיבואו לעודד את מכבי ת"א, עלולים „ללכת לאיבוד" בין האלפים האיטלקים, אותם מנסה לשלהב המאמן האמריקני של טרסר, דן פטרסון, שאמר גלויות: „אין לי כל חשק לשחק עם מכבי ת"א בגמר גביע־אירופה"...

במשחק ביד־אליהו הותירו האיטלקים רבבת צופים ישראלים בתדהמה מוחלטת, כאשר מחצו את מכבי ת"א בהפרש של 18 נקודות. מי אינו זוכר את הניצול המירבי של כל שחקני הספסל האיטלקים כאשר פטרסון שלח אותם למגרש כבסרט־נע. אבל גדולתה של טרסר בשחקניה הוותיקים והמנוסים, כמו פרמייר, דנטוני, בארלו, ובמיוחד האמריקני הזוהר בוב מקאדו, ממנו חייבת מכבי ת"א להיזהר. כי מקאדו, על־אף גילו (35), הוא עדיין שחקן מפיק נקודות היודע להכריע משחקים במו־ידיו, וכך עשה במחזורים האחרונים בליגה האיטלקית, בה הרמה גבוהה ורוב הקבוצות שקולות בכוחן.

על מכבי ת"א להיות בערב גדול אם ברצונה לאיים על טרסר, במילאנו. דוגמת עונת 1985 ברומא כאשר ניצחה, לראשונה על אדמת איטליה, את באנקו רומא, אלופת אירופה אז — 90:94. לא רק לי ג'ונסון וקווין מאגי חייבים להיות במיטבם. הדבר תלוי באיזה כושר יהיו קלעי החוץ, מיקי ברקוביץ ודורון ג'מצ'י, וגם כיצד ינהיגו הרכזים חן ליפין, או מוטי ארואסטי, את חבריהם כאשר מנגד ינווט את המשחק האיטלקי מייק דנטוני המצויין.

המאמן צבי שרף חייב לנסות להכתיב את הקצב לשחקני מילאנו, להוציאם משווי־משקלם, כמו שטרסר עוללה למכבי ת"א במשחק הראשון ביד־אליהו.

גם הפסד הערב לא יחסל את סיכוייה של מכבי ת"א להגיע לגמר בלוזאן. עדיין המאבק ישאר פתוח. אבל נצחון יגביר את סיכויי האלופה הישראלית להגיע למשחק המכריע, דבר שלא הצליחה לעשות בשנים האחרונות.

קפטן הנבחרת הלאומית, אבי כהן, מנחש

הפסד ראשון לבני־יהודה תיקו לבית"ר ים ביבנה

מאת יצחק ויסהוף

אתמול הוליך אבי כהן, בלם מכבי ת"א, את נבחרת ישראל בכדורגל, כקפטן, במשחקה הבין־ארצי נגד צפון־אירלנד. בשבת הקרובה ישחק הבלם התמיר, יחד עם חבריו במכבי ת"א, נגד הפועל באר־שבע, בהצגה הראשונה באיצטדיון בלומפילד.

אבי כהן הצליח להופיע לפני מספר עונות במדי קבוצת־הפאר האנגלית, ליברפול. גם העונה חשב כהן לשחק מחוץ לישראל, והפעם בסקוטלנד, בקבוצת גלאזגו ריינג'רס, אולם ראשי האגודה התל־אביבית לא איפשרו לו. התוצאה: חוזה ארוך־טווח עם מכבי ת"א. „עמוק בלב, יש לי עדיין חלום לשחק באירופה. אני חתום במכבי ת"א לשנים אחרות, וכנראה שלא אוכל לממש יותר את החלום האירופי. היתה לי הזדמנות לשחק שם, ואני יכול רק להצטער שנשארתי בארץ" — אומר אבי.

אבי כהן בטוח כי בכדורגל אין דברים מוחלטים, ולפיכך זכייתה של בית"ר ירושלים בכתר האליפות לא קיבלה עדיין חותם סופי: „בכדורגל אף פעם אין מאוחר. ברור כי בית"ר משחקת כיום טוב וחכם. המזל נמצא לצידה, וברגע שכל האלמנטים הללו מתחברים, קשה לעצור קבוצה כזו, מה גם שהקבוצות הרודפות אחרי בית"ר ירושלים, כולל מכבי ת"א, לא מסוגלות להדביקה".

אבי כהן ינחש את משחקי המחזור ה־18 בליגה הלאומית בכדורגל.

● מכבי יבנה — בית"ר ירושלים: משחק שקול. בית"ר ירושלים תיתקל בקבוצה הזקוקה לנקודות. לדעתי, בית"ר ירושלים תהיה מרוצה אם תסיים בתיקו.
התחזית: תיקו.

● מכבי חיפה — שמשון ת"א: מכבי חיפה היא קבוצה טובה משמשון. המשחק שייערך בקרית־אליעזר יעניק יתרון לחיפנים. שמשון כבר מיצתה את עצמה העונה. היא תשאף לא להפסיד נגד מכבי חיפה, אך תתאכזב.
התחזית: נצחון למכבי חיפה.

● בני־יהודה — בית"ר ת"א: במשחק זה אני מריח הפתעה. בני־יהודה, במגרשה, תפסיד לראשונה העונה. בני־יהודה לא נוצחה זמן רב. השחקנים במתח. בית"ר תבוא לשכונה במוטיבציה גבוהה, במטרה לזכות ב־3 הנקודות.
התחזית: נצחון לבית"ר ת"א.

● מכבי פ"ת — בית"ר נתניה: בית"ר נתניה השלימה עם הירידה לליגה הארצית. מכבי פ"ת זכתה בשבוע שעבר בנצחון מוראלי חשוב על בית"ר ת"א, ותוסיף עוד שלוש נקודות למאזנה.
התחזית: נצחון למכבי פ"ת.

● הפועל פ"ת — הפועל לוד: משחק של תיקו. לוד תגיע לפ"ת במטרה שלא להפסיד. הפועל פ"ת תתקשה להתמודד עם רצון זה. לפיכך, שתיהן יהיו מרוצות מחלוקת הנקודות.
התחזית: תיקו.

● מכבי נתניה — מכבי יפו: מכבי יפו חלשה. קבוצה זו לא מסוגלת לנצח את מכבי נתניה, שהיא קבוצה טובה. אחרי מספר משחקי תיקו תזכה נתניה בנצחון.
התחזית: נצחון למכבי נתניה.

● מכבי ת"א — הפועל באר־שבע: אני מקווה שקבוצתי, מכבי ת"א, תמשיך בשרשרת ההצלחות שלה. אנו מסוגלים להוסיף למאזן נצחון אך רק בתנאי שנשחק באותה צורה ששיחקנו בשבועות האחרונים. הפועל באר־שבע תצטרך להתעלות כדי להפתיע אותנו.
התחזית: נצחון למכבי ת"א.

● הפועל ת"א — הפועל כפר־סבא: כמו מכבי ת"א, גם הפועל ת"א, תזכה בשבת בנצחון. הפועל ת"א קבוצה טובה שמשוש לא הולך לה. חניכיו של דוד שוייצר טובים יותר מאלו של נסים בכר מכפר־סבא. ולכן הנצחון ישאר בבלומפילד.
התחזית: נצחון להפועל ת"א.

למרות התנגדות שמיר הודיע לו ריגן:

(סוף מעמוד ראשון)
ראש הממשלה הודה, עם זאת, כי גם אחרי היום והשני לשיחותיו בוושינגטון, יש מחלוקת טאקטית בינו לבין הממשל האמריקני לגבי השאלה, אם יש ערך כלשהו בעצם בחינת האפשרות שוועידה בין־לאומית תהיה לתועלת.

פגישתו של ראש הממשלה עם הנשיא רייגן נמשכה כשעתיים ואתמול נמשכו גם שיחותיו עם שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ. שמיר אמר, כי הפציר בשולץ לשנות את מדיניותה של ארה"ב בשאלת המהגרים היהודיים מברית־המועצות ולא להעניק להם מעמד של „פליטים". ראש הממשלה אמר, כי מדיניותה של ארה"ב בשאלה זו „עודדה" בשנים האחרונות למעשה כ־80 אחוזים מן המהגרים היהודיים מברית־המועצות להגר לארה"ב במקום לעלות לישראל. שולץ הבטיח לו, לדבריו, לבחון פעם נוספת את מדיניותה של ארה"ב בנושא זה. אך לא נתן לו כל התחייבות.

לשקול כל אמצעי

נציגים ישראליים ואמריקניים ניסו להמעיט בחשיבות המחלוקת בשאלת הוועידה הבין־לאומית. אך רייגן עצמו, בדברי הפרידה שלו מעל שמיר על מדרגות הבית הלבן, התייחס בהרגשה לשאלה זו, למרות התנגדותו הידועה ברבים של שמיר. „מטרתנו עתה היא להניע את התהליך המקובל על ישראל ועל שכנותיה, תהליך העשוי להוליך להסדר שלום כולל," אמר הנשיא. „אנו מאמינים, כי הדבר מחייב משא ומתן ישיר, ויש לשקול כל אמצעי סביר, כולל ועידה בין־לאומית. ארה"ב ממשיכה להיות נכונה להשתתף באופן פעיל בכל מאמץ לשלום."

שמיר מתעקש

בדברו אחרי הנשיא, לא הביע שמיר בפומבי את התנגדותו לוועידה בין־לאומית. אך בפגישתו עם העיתונאים הישראליים אמר, כי הבהיר לנשיא את התנגדותו התקיפה לוועידה כזו. „הם יודעים את עמדתי ואת עמדת אלה שאני מייצג," אמר ראש הממשלה.

האמריקנים מתוסכלים

פקיד אמריקני בכיר, ששוחח עם עיתונאים לאחר פגישת רייגן־שמיר בתנאי ששמו לא יפורסם, הביע תיסכול בעניין ההתקדמות לקראת שלום במזרח התיכון. הוא אמר, כי בשנתיים האחרונות, „הצענו כל קבוצה אפשרית של מתווכים והצענו את כל הנוסחות האפשריות לקיום שיחות על שלום. אינני סבור כי זהו סיכסוך או קרע רציני בינינו לבין ישראל". אך הפקיד לא אמר מהיכן תוכל לבוא אותה התקדמות, בה רוצה הנשיא רייגן.

נושא מרכזי נוסף, שנדון אתמול בשיחות בין רייגן־שמיר, היה הצורך של ארה"ב למכור נשק למדינות ערביות, דבר שישראל מתנגדת לו, אמר הפקיד הבכיר.

פרשת איראן

שתי הממשלות מנסות עתה, לדבריו, לגבש הצעה בשאלה, איך תוכל ישראל לשתף פעולה עם החוקר הבלתי־תלוי ושתי ועדות החקירה של הקונגרס, בעניין פרשת איראן. „ביקשנו שיתוף פעולה ישראלי בנושא, ודבר זה הובטח," הוסיף הפקיד, בלי לפרט.

— רייגן ושולץ הבטיחו לשמיר, כי וושינגטון מקבלת על עצמה את האחריות למכירות הנשק לאיראן ו„אינה מבקשת להפוך את ישראל לשעיר לעזאזל".

שולץ מתנגד לשמיר

שמיר נועד ביום ג' אחה"צ עם שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, ולאחר השיחה אמר, כי הוא דחה את הרעיון של ועידה בין־לאומית, תוך כדי חיוכים וברכות הדדיות, בעוד שניהם מברכים על הקשרים ההדוקים בין שתי המדינות, אמר שמיר לשולץ, כי אינו מקבל את רעיון הוועידה הבין־לאומית.

שמיר אמר, כי ישראל מוכנה בכל עת לשוחח על שלום עם ירדן ועם נציגי הפלשתינים החיים בשטחים. „אולם אני מאמין, כי ארה"ב לא תסכים להחליף את דרך הפעולה הזאת ברעיונות היונקים את השראתם מבריה"מ ומאומות ערביות קיצוניות. כמו, למשל, הרעיון של ועידה בין־לאומית," אמר שמיר.

השר שולץ הביע התנגדות לדברי שמיר, ואמר, כי וושינגטון איננה מוכנה לגנוז רעיון הנהנה מתמיכה חזקה של חוסיין מלך ירדן.

אין לצפות להתקדמות

פקידים אמריקניים אמרו, כי התנגדותו של שמיר לרעיון הוועידה הבין־לאומית, העומדת בניגוד לכוונותיו של שר החוץ, שמעון פרס, לקבל את ההצעה פירושה, שאין לצפות להתקדמות בעניין זה בעתיד הקרוב.

יועץ בכיר של מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס הגן ביום ג' על רעיון כינוסה של הוועידה הבין־לאומית לשלום במזרח התיכון, בעוד ראש הממשלה מביע באוזני בני־שיחו האמריקניים בוושינגטון את התנגדותו התקיפה לרעיון זה.

הנאום לפני המועצה המייעצת ליחסי־ציבור של הקהילה היהודית בארה"ב, אמר היועץ, ד"ר נמרוד נוביק, כי רעיון הוועידה, המקובל לירדן, הוא „פריצת דרך היסטורית". ד"ר נוביק אמר, כי ישראל הוועידה בפני עצמה לחתור ליהאות לשלום עם שכנותיה, ועל כן חזקה עליה, כי תיראי רוח הוועידה מאמצים להתגבר על המכשולים שעדיין ניצבים על דרך הוועידה.

הוא הוסיף, כי ישראל אומנם איתנה בעמדותיה, הרגולת במו"מ דו־צדדי ישיר כאמצעי היעיל היותר להשגת השלום. אך הוועידה הבין־לאומית עשויה בהחלט לספק „מטריה" לשיחות ישירות כאלה עם ירדן, וכזו היא, לדבריו גם עמדתו של המלך חוסיין.

החזרת סמל הבוגרים לדיון במועצת השוה"צ

מאת כתב „על המשמר"

תנועת „השומר הצעיר" נערכת לכינוס המועצה הע"ט שתתכנס ביום ...ה־... בחיפה.

במועצה יתתקיים בכותרת „הציקפת עולם והירך חיים" יטלו חלק 450 צירים מכל יקני התנועה בעירים, בקיבוצים ובשכונות. המועצה תקיים דיוניה במשך יומיים.

מזכיר „השומר הצעיר" יוסי ליבנה מסר כי על כינוס המועצה בחיפה הוחלט במגמה לתת דגש לעיר המובילה בתחום המאבק לתעסוקה ונגד אבטלה. צירי המועצה יבקרו ויפגשו עם פועלים וועדי עובדים במפעלי מפרץ חיפה: מספנות ישראל, תנובה, רשנית, פניציה ועוד.

קראת המועצה יתקיימו מועצות אזוריות, שהם ידונו בנושאי המועצה. במרכז הצעות החלטה שמביא הצוות המכין למועצה עומדת הצעה להחזרת הענקת סמל הבוגרים לבוגרי התנועה. כתבנו מציין כי תנועת „השומר הצעיר" חדלה להעניק לבוגריה את סמל הבוגרים לפני כ־20 שנה לאחר ויכוח רעיוני.

במועצה הארצית ישאו דברים ראש העיר המארחת אריה גוראל, מזכ"ל מפ"ם אלעזר גרנות מזכירי הקיבוץ הארצי.

ביגון זכה לחנינה

(סוף מעמוד ראשון)

ארבאטוב סרב לגלות לבנו של ביגון מי היה מקור זה, אך הביע מחדש שביגון אכן ישוחרר. הוא הוסיף, כי הסיבה לעיכוב היא כנראה „בעיות ביורוקרטיות".

בלבול במוסקבה

כתב „לה מונד" במוסקווה מוסר על אווירת בילבול והכרזות סותרות בעניין שחרור האסירים הפוליטיים. יתכן שביגון מסרב לחתום על ההתחייבויות שתובעים ממנו השלטונות כתנאי לשחרור המוקדם.

רק מעטים מבין 150 האסירים עליהם הודיעו השלטונות כי שוחררו, הגיעו לבתיהם, רובם בחזקת נעלמים כביגון.

דובר משרד החוץ הסובייטי, גראסימוב טען, כי על־פי הכללים, „ההחלטה העקרונית שקיבל הסובייט העליון על שחרור האסירים לפני תום ריצוי העונשים אינה מבוצעת מיידית." הוא הודיע על שחרור פסיכיאטר מועמד לפרס נובל לשלום, אנאטולי קוריאגין, אך איש לא ראה אותו. משערים, כי אלה שלא שוחררו מסרבים לחתום על התחייבויות שמבקשים מהם השלטונות כתנאי לשחרור.

עוד מעיינים

ביום ג' הודיעה בריה"מ, כי 150 מתנגדי המשטר שוחררו החודש ממחנות־עבודה, מבתי־כלא וממקומות גלות, ועתה מעיינים בעניינם של 140 אנשים נוספים, ובכללם גם יוסף ביגון.

גראסימוב לא ידע להסביר מדוע נמסר על שחרורו של ביגון כטרם עת. „העניין נבדק עכשיו וקרוב לוודאי שהוא יבוא על פתרונו באורח חיובי," אמר.

סברה אחת אומרת, כי שלטונות הכלא מנסים להבריא את יוסף לפני שחרורו.

משפחת שצ'רנסקי תפגין

אביטל שצ'רנסקי, בתה הפעוטה רחל ואמו של נתן שצ'רנסקי, אידה מילגרום, יפגינו היום מול בניין המשלחת הסובייטית לאו"ם, בניו־יורק. ההפגנה תהיה למען שיחרור פעילי העלייה ואסירי־ציון בברית המועצות.

באותו מועד, יעסוק נתן שצ'רנסקי בפעילות שונה, לשם גיוס דעת־הקהל למען שיחרור אסירי־ציון, מסורבי־עלייה ופעילי עלייה, ששלטונות ברית המועצות מונעים את צאתם.

נתן שצ'רנסקי אמר, כי לדעתו, כל הצעדים האחרונים של גורבאצ'וב נועדו ליחסי־ציבור כלפי המערב ואין בהם כדי לשנות את המדיניות הפנימית בבריה"מ.

מיליציות עירוניות

„ליברסיון" הפאריסי מסר, כי גורבצ'וב רוצה להפטר מעשרת אלפים אנשים בעייתיים מבחינת הסדר הציבורי ותדמית בריה"מ בחו"ל ולשכך את הרגשות היהודיים. הוא רוצה לשמור על היהודים הממלאים תפקידים בחיי התרבות ברוסיה. באחרונה שוב זוכים יהודים בתפקידים בצבא ובמנגנון השלטון.

גראסימוב טען, כי לא שוטרי ק.ג.ב., אלא „כנופיות צעירי פרברים" המכונים „נוטרים" תקפו את הפגנות מסורבי העלייה. כנופיות אלה פועלות על דעת עצמן לניקוי מוסקווה מטפילים. כתבים אומרים, כי כנופיות אלה הן תופעה חדשה. אלה הן מיליציות מוניציפליות. הפועלות בכוח נגד טיפוסים חריגים.

(עתים, עיר, ע"צ אי.פי.)

שיטת פיגוע?

(סוף מעמוד ראשון)

ניסו גם לדרוס את חבריהם שצעדו בטור המקביל, מן העבר השני של הדרך, ורק הודות לאש שפתחו עליו לא עלה הדבר בידו. צה"ל פתח בחקירה כדי לבדוק את פרטי המקרה, ואם אכן חלה הסלמה במאבק נגד צה"ל.

חוץ מן התקרית החמורה הזאת חלה בדרך־כלל רגיעה בהפגנות אבל בכל זאת גם היום יישארו מוסדות החינוך העיקריים בגדה המערבית סגורים.

מחנה עסכר

כתב עתי"ם מוסר, כי בשעה 9.30 בבוקר ערך כוח רגלי של צה"ל סיור שיגרתי בכביש הראשי, העובר במחנה הפליטים עסכר הסמוך לשכם. החיילים, 8 במספר, הלכו בשני טורים מקבילים לאורך הכביש, כשפניהם מופנות לכיוון היציאה המזרחית מהעיר. מונית מקומית, בעלת לוחית זיהוי כחולה, הגיחה מול החיילים בנסיעה מהירה לכיוון מרכז שכם.

המונית חלפה על פני ראשוני החיילים בכוח, ולפתע סטתה מהכביש ופגעה בשני החיילים האחרונים בטור. החייל הראשון, בו פגעה המונית, נשאר מוטל על מכסה המנוע שלה ונפל ממנו רק בהמשך נסיעתה. החייל השני נפגע מהמונית ונזרק פצוע בצידי הדרך. נהג המונית לא ניסה כלל להימלט מהמקום וכהוכחה לנחישות דעתו סובב את המונית בנסיעה לאחור ופתח בנסיעה מהירה לעבר שאר חיילי הכוח וזאת במטרה לפגוע בהם.

התמוטט ומת

שניים מחיילי הסיור שהבחינו בנעשה רק כשהמונית הוולה להסתובב, אחרי שכבר פגעה בשני חיילים, פתחו באש מנשק קל לעברה. פגעו במונית ובנהג. הנהג איבד את השליטה על הרכב, והמונית פגעה בעוצמה רבה בקיר בטון של בית ספר לבנים הנמצא בסמוך לכביש. מדברי החיילים מתברר, שהנהג יצא בצעד כושל מהמונית, אסף אבן בידו והתכוון לידות אותה בהם. חיילי הסיור סיפרו שלאחר שניות התמוטט הנהג על הכביש ומת.

פצוע קשה

שני החיילים הפצועים, האחד פגוע בראשו באורח קשה והשני בראשו וברגליו פונו במסוק, שהוזעק על ידי כוחות צה"ל לבית החולים „שיבא" בתל השומר. כתב עתי"ם מוסר שלולא הגיבו החיילים בצורה מהירה וטובה ברגע שהבחינו בנעשה היה נגרם אסון כבד אף יותר. הרקע לאירוע עדיין לא ברור, אך מחקירת כוחות הבטחון עולה סברה, כי מדובר בפיגוע בעל אופי דתי וזאת בגלל חומר קריאה דתי דוגמת ספר הקוראן ותפילות קצרות שנמצאו בתוך הרכב.

כתב עתי"ם מוסר, שמתיחקור החיילים בשטח עולה, שהנהג פעל במודע ובמתכוון וכהוכחה לכך היתה החלטתו לפגיעה בשאר חיילי הסיור. נהג המונית הוא תושב מחנה הפליטים עסכר בן 34, נשוי ואב ל־4 ילדים.

למחנה הפליטים עסכר בשכם, הגיעו הרמטכ"ל רב אלוף משה לוי, אלוף פיקוד המרכז אהוד ברק וראש אמ"ן האלוף אמנון שחק. הם שמעו סקירה על הארוע ממפקדי הכוחות בשטח וממפקד כוחות צה"ל באיזור. אלוף פיקוד המרכז האלוף אהוד ברק שיבח את פעילות החיילים וציין לטובה את אופן תגובתם מיד כשהבחינו באירוע. (עתי"ם)

מפעל הועבר מכרמיאל לנגב מטעמי בטיחות

מאת יהודה צור
כתב „על המשמר"

חברת „כור" כימיה עומדת לסגור מפעל ליצור גזים תעשייתיים בכרמיאל כדי להעבירו לנגב מטעמים בטיחותיים. במפעל מייצרים שלושה סוגים של גזים רעילים. אחד מסוגי הגזים עלול לגרום למוות מידי ברדיוס של 50 מטרים אם תהיה דליפה. גז שני גורם לתמותה תוך חצי שעה ברדיוס של 150 מטר הגז השלישי גורם להתלקחות מידית ברגע שבא במגע עם אוויר. לחץ של עירית כרמיאל והרשות לאיכות הסביבה דרש מהמפעל, מטעמי בטחון, רכישת אמצעים שהיו עולים למפעל כ־200 אלף דולר. לאחר שהתברר שההוצאות הגדולות אינן כדאיות הוחלט להעביר את המפעל לרמת חובב או מצפה רמון.

ברעם טרם החליט אם ישוב לארץ עד למשפטו

מאת דנה־איש הורוביץ, ניו־יורק

תת אלוף (מיל') אברהם ברעם טרם החליט אם ישוב לישראל, לאחר שהשופט הפדרלי סאנדרס החליט ביום שלישי אחה"צ, להתיר לו לחזור לארץ עד מועד פתיחת המשפט.

השופט גם הקטין את סכום הערבות המוטל על ברעם ל־200 אלף דולר במזומן במקום 325,000 דולאר במזומן יחד עם שעבוד נכסים בארה"ב בערך של מאות אלפי דולארים.

ברעם אמר ל„על המשמר" כי הוא משהה את החלטתו עד שיודע, באיזה מועד ייפתח המשפט. אם יסתבר, שהמדובר בפרק זמן של חודשיים בלבד — לא ייסע. „צריך לעשות חשבון של כסף", אמר. „עניינית אני מת לנסוע".

ברעם, שאינו עובד מאז מעצרו בחודש מאי אשתקד, מתקיים לדבריו מהלוואות. המשפט של ברעם, של בני משפחת אייזנברג ושל עוד משונה נאשמים בקשר למכור נשק לאיראן, נדחה מפעם לפעם לפי בקשת התביעה. כתוצאה מהגילויים על עסקות שניהלה ממשלת ארצות הברית עם איראן.

פרופסורים מארה"ב מרצים בסמינר בתפן

מאת יהודה צור
כתב „על המשמר"

פרופסורים למנהל עסקים מאוניברסיטת „הרווארד" ומהמכון הטכנולוגי במסצ'וסטס מרצים זה כמה חודשים בסמינר המתקיים באיזור תפן שבגליל המערבי, ביוזמתו של התעשיין סטף ורטהיימר.

מדובר בסדרה של 20 יזמים ובעלי מפעלים קטנים, המתכנסים ל־8 פגישות בנות יום וחצי כל אחת. עד כה התקיימו כבר 4 פגישות. נושא הלימוד העיקרי הוא הכשרת בעלי מפעלים קטנים להתמודדות עם ייצוא.

ראש עיריית ירושלים טדי קולק ששמע על הסמינר המתקיים באזור תפן ביקש להעתיק את הרעיון לעירו.

הנפקת „כלל" בשוק היורודולר הופצה במלואה

מאת כתבנו הכלכלי בת"א

הנפקת אגרות חוב שנייה של קבוצת „כלל ישראל" בשוק היורודולר, בסך 20 מיליון דולר, הופצה במלואה. ההנפקה הקודמת מדצמבר 1985 היתה בסך 12 מיליון דולר. בנק לאומי שימש גם הפעם כמנהל ההנפקה, אך הפעם הצטרף אליו כחתם גם בנק הפועלים. שני הבנקים הצליחו להפיץ את אגרות החוב בעזרת שלוחותיהם בחו"ל.

הרופאים מצטרפים לשביתה

(סוף מעמוד ראשון)

הרופאים דרישה נוספת — הפיכת בתי־החולים הממשלתיים לתאגיד עצמאי אשר לא ינוהל על־ידי הפקידים במשרד הבריאות.

הרופאים דחו אתמול את התביעות החוזרות של שרת הבריאות לבטל את השביתה.

האוצר הורה אתמול לנכות משכרם של השובתים, עובדי המינהל והמשק של קופת־חולים, את ימי השביתה.

גם היום יימשכו ההתייעצויות בין משרד הבריאות והאוצר כיצד לפתור את בעיית עובדי המינהל והמשק של בתי־החולים, המאיימים בהשבתת המערכת כבר ביום שני בשבוע הבא, ובעיית יישום הסכם האחיות.

האוצר: אין קיצוץ

בתגובה לדברי ביקורת שהטיחה שרת הבריאות אמר דובר משרד האוצר כי אין קיצוץ בכח אדם במערכת שירותי הבריאות. להפך, השנה יגדל כוח־אדם בכ־200 משרות ויותר. כן אמר כי אין קיצוץ בתקציב שירותי הבריאות וקיצוץ 30 מיליון השקלים ניתן לממן אותם על־ידי הטלת תשלום עבור שירותים כגון אישפוז או ביקור אצל הרופא.

נפרצו כל הסכרים

יו"ר הנהלת קופ"ח פרופ' חיים דורון התריע אתמול על כך שבשביתת עובדי המשק והמינהל בבתי־החולים של קופ"ח נפרצו כל הסכרים ונוצר חשש של ממש לחיי אדם.

בשיחה עם כתבים, בעת שסייר בבית החולים „סורוקה" בבאר־שבע, אמר פרופ' דורון, כי האישפוז בבתי־החולים צומצם עד כדי 60 אחוז מהתפוסה הממוצעת.

„אני מבין ללב העובדים השובתים, אך הפעם נוצרה תופעה חמורה של נטישת השירותים במערכת הבריאות וזו תופעה חדשה, שהשתרשה אצלנו לאחרונה והיא מדאיגה יותר מהשביתה עצמה. הפגיעה העיקרית מכך היא בשיתוק המעבדות וצימצום קריטי של הפעילות הכירורגית ושל מחלקות האישפוז". דורון הטעים, שאיש מהשובתים לא נקט צעדים נגד החולים עצמם, אך כל שביתה פוגעת בחולים.

אין אפשרות להענות

על כך הוא אמר: „אנו ערים לכך ופועלים לניטרול גורמים העלולים להביא להפצת זיהומים ותופעות חמורות אחרות, כדי למנוע סיכון חיי אדם". על עצם השביתה אמר פרופ' דורון: „אין בידי הנהלת קופ"ח כמעט כל אפשרות אובייקטיבית להענות לתביעות העובדים. אנו כבולים ע"י מערכת של הסכמים עם הממשלה ובמערכת של הסכמי עבודה ואיננו יכולים להושיע".

הפגישות היום

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד והממונה על השכר במשרד האוצר הלל דוראי, יוועדו היום וביום שלישי הקרוב לדיונים מכריעים בנסיון לשים קץ למשבר הממושך עם אחיות בתי החולים ועם עובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים.

הבוקר ייפגשו הברפלד ודוראי בבית הוועד הפועל בתל־אביב כדי לפסוק מהם הפורומים המוסמכים להכריע בשאלות שוועדת־פורה קבעה כי איננו בתחום סמכותה (ועדת־פורה הינה הגוף שהוטל עליו לבדוק את בעיית השוואת תנאי השכר בין בתי החולים הממשלתיים לאלה של קופת־חולים).

האצלת סמכויות לדוראי

אתמול האציל שר האוצר, משה נסים, מסמכותו לממונה על השכר, הלל דוראי, ולפיכך כל סיכום שאליו יגיעו הברפלד ודוראי יחייב את שר האוצר ואת משרד האוצר ללא עוררין.

הברפלד ציין כי רק אתמול בבוקר קיבל ממשרד האוצר את חומר הדיונים של ועדת פורה ולפיכך כל הפירסומים שלפיהם הוא והלל דוראי התחמקו כביכול מלפסוק במחלוקת, משוללי כל יסוד.

ביום שלישי הקרוב יוועדו הברפלד ודוראי בשבתם כוועדת־מעקב על־מנת לדון ולהכריע בסוגיית מימוש הסכם העבודה שנחתם בעניינן של אחיות בתי־החולים. הכוונה לביצוע, הלכה למעשה, של כל הסעיפים בהסכם הנ"ל שלא מומשו עד היום. לישיבה זו הוזמנו נציגות של אחיות בתי החולים ונציגי המעסיקים.

התערבות פרס

שרת הבריאות פנתה למ"מ ראש הממשלה שמעון פרס. כדי שיתערב במשבר במערכת הבריאות וימנע משבר נוסף, חמור, על המערכת שנמצאת בשלבי התמוטטות. לאחר שיחה ארוכה עם שרת הבריאות, הודיע שמעון פרס, כי השר משה נסים גילה הבנה, בשיחה עמו, לבעיות מערכת הבריאות ובמיוחד לנושאים המרכזיים, קיצוץ בתקנים והכנסה אלטרנטיבית לקיצוץ בסך 35 מיליון שקל. עליה החליטה הממשלה שיש לקצץ במשרד הבריאות. שרת הבריאות הדגישה בפני השר פרס, כי יש לנסות בדחיפות למצוא מקורות מימון, כדי שלא לקצץ 573 תקנים במערכת הבריאות.

שיחות קיסר — ישי

בשיחה יוצאת דופן שהתקיימה ביום רביעי אמר קיסר לד"ר ישי, כי ההסתדרות הכללית תתמיד בהתנגדותה לקיצוץ בתקני משרד הבריאות.

גם שר האוצר משה נסים הסכים, כי יש לנסות ולמצוא פתרונות לבעיות הקיצוץ בתקנים ובעמדתו זו של שר האוצר רואים במשרד הבריאות התקדמות של ממש. (עתים)

קרבות טנקים בביירות: ראש ממשלת לבנון מציע התפטרותו

דליקות השתוללו בבניינים רבים, בעת שבני הברית מאתמול — „אמל" והדרוזים — לחמו אלה באלה באכזריות ברחובות ביירות ■ הסורים התערבו וגם הם יורים...

ביירות. — ראש ממשלת לבנון, ראשיד כראמה, הציע אתמול את התפטרותו נוכח הקרבות העזים ביותר מאז החלה מלחמת האזרחים במדינה זו, ב־1975 — שהתחוללו אתמול במערב־ביירות.

ראש הממשלה חזר על קריאתו לפגוש בדחיפות את כל המנהיגים הדרוזים והלבנונים בביירות, כדי להציל מהגיהינום לתוכו שקעה". הוא הודיע ברדיו, כי הוא „מוכן להקטר ולפעול בכל מאודו כדי להציל את המולדת".

טנקים הצטרפו אתמול למאבק בין הדרוזים והמיליציות במערב־ביירות המוסלמית, כאשר לוחמים של הנגלאט תקפו מאחזים של המיליציה השיעית „אמל".

לוחמי מיליציה יריבים של הדרוזים והשיעים הסיעו טנקים לצמתי־רחובות אסטרטגיים והפגיזו אלה את אלה סביב „מגדל מור" בן 40 הקומות, המאחז הראשי של „אמל". בעוד השמאלנים פותחים במיתקפה בשלושה צירים. לוחמי „אמל" עמדו בהתקפה, וקולות הנפץ של אש הטנקים והרקטות שכך אחרי קרב בן 6 שעות. הדרוזים אמרו, כי טנקים של החטיבה ה־6 של צבא לבנון, המורכבת בעיקר מחיילים שיעיים, הפגיזו את שטח השגרירות הסובייטית.

מקורות פוליטיים אמרו, כי סוריה מתכוונת לשגר כוחות צבאיים כדי לשים קץ לקרבות, הניטשים כמעט ללא הפסק זה 48 שעות.

תחנות השידור ובתי־החולים העריכו, כי לפחות 60 איש נהרגו ו־170 נפצעו בקרבות, שהיו עזים במיוחד סביב השגרירות הסובייטית, אזור ורדון ו„מגדל מור", בניין שהושלם רק בחלקו והחולש על מערב־ביירות המוסלמית.

עם רדת הלילה, האירו הזיקוקים מפגזים וכדורים נותבים את השמיים, וענן של אבק־שריפה היה תלוי באוויר. דליקות השתוללו בבניינים רבים, בלי שהכבאים יצליחו להשתלט עליהן, והיה אפשר לשמוע את זעקותיהם של לוחמים פצועים.

תחנות רדיו מסרו, כי כוח סורי־לבנוני משותף סייר בעיר, לאחר שקיבל הוראות „לירות כדי להרוג". בנסיון לשכנע את הלוחמים לכבד הפסקת־אש שעליה הוכרז בתמיכת הסורים. בשעות הערב, התכנסו נציגים סוריים ולבנוניים עם נציגים של המיליציות הלוחמות, בנסיון לשים קץ לקרבות.

המפלגה הקומוניסטית, שיחד עם הדרוזים היא הכוח הראשי בברית השמאלנית הנלחמת במיליציה השיעית, פרסמה הודעה, כי היא מוכנה להפסיק את הקרבות כהיענות למאמצי השלום של הסורים.

כתב סוכנות הידיעות הצרפתית מוסר, כי נראה שכוחות השמאל השתלטו על חלק גדול של עיר הבירה, אם כי במקומות מסויימים מגלים השיעים התנגדות עיקשת ומנסים לפתח מיתקפות־נגד, בסיוע טנקים.

מקורות „אמל" מסרו, כי כוחותיהם הסירו את המצור מעל שלושה מחנות פליטים שאתילה ובורג' אל־בראג'נה, על־פי הוראה של מנהיג „אמל" נביה ברי, מדמשק.

בדרום־לבנון מסרו עדי ראייה, כי אנשי „אמל" הסירו את המצור גם מעל ראשידיה ועשרות פליטים זרמו לעיר צור כדי להצטייד במזון ובמצרכים. פקיד של „אמל" בצור אמר, כי מחנה ראשידיה ייפתח יום יום בין השעות 8 בבוקר ו־3 אחה"צ, ומאה משפחות יוכלו לעזוב מדי יום.

(ע"ר, ע"צ)

מישל רנה רוייר מאל־פאסו, טקסאס, פורצת בבכי של אושר בזכותה ביום ג' בכתר מלכת היופי של ארה"ב ל־1987, מידי מלכת היופי של אשתקד, קריסטי פיצ'ר.
לטקס בחירת מלכת היופי התלוו צלילים צורמים כאשר הממונה על הטקסים במופע בחירת מלכת היופי בארה"ב איים להחרים את הטקס, בגלל הכוונה להורות למועמדות להופיע במעילי פרווה. החרם נמנע ברגע האחרון, לאחר שהנהלת הטקס הודיעה כי המועמדות ילבשו מעילי פרווה מלאכותיים. (ע"ר)
(תצלום: אי.פי)

יחסי איראן־גרמניה סובלים מקור בגלל „תחתוני חומייני"

לונדון. — שידור היתולי בטלוויזיה המערב־גרמנית, אשר כלל פוטומונטאז' שבו נראה האייטוללה חומייני מקבל תחתוני נשים במתנה לרגל יום השנה השמיני למהפכה האיראנית — גורם למתיחות ביחסי גרמנית־איראן.

רדיו טהראן מסר, כי ראש ממשלת איראן, מיר־חוסיין מוסאווי, אמר אתמול, כי השידור עלול להשפיע בצורה שלילית ביותר על היחסים בין שתי המדינות. ראש הממשלה תיאר את השידור ההיתולי כ„פעולה עוינת".

כאמצעי־גמול על השידור, החליטה ממשלת איראן לסגור את המרכז התרבותי המערב־גרמני „מכון גתה" בטהראן, וכן גירשה שני דיפלומטים מערב־גרמניים.

„פעולה עוינת זו מצד הממשלה הגרמנית, הנובעת ממדיניות גזענית ופאשיסטית, תוליך לשבע הדברים לזעם בקרב האומות המוסלמיות. לדבר הזה היתה השפעה שלילית עד כדי קיצוניות על היחסים בין שתי המדינות," ציטט רדיו טהראן את דברי מוסאווי, לאחר ישיבת הקאבינט.

הוא הוסיף, כי הקרנת השידור ההיתולי תוליך להחלטות בסיסיות בנוגע לעתיד היחסים התרבותיים, הכלכליים והפוליטיים עם גרמניה".

רדיו טהראן מסר, כי ועדת המסחר של הפרלמנט דרשה התנצלות פורמלית מאת ממשלת בון, ולא — עלול להיגרם נזק לקשרי המסחר והכלכלה בין שתי המדינות.

סגן שר החוץ המערב־גרמני, יורגן מולמן, הביע את צערו על התקרית, אך אמר, כי שליטת הממשלה ברדיו ובטלוויזיה מוגבלת. הוא אמר, עם זאת, כי הממשלה תשלח מכתב מחאה להנהלת הרשת שהקרינה את השידור ותביע את מורת־רוחה מן הפרשה.

דובר משרד החוץ המערב־גרמני בבון אמר, כי איראן סגרה את הקונסוליות שלה בפראנקפורט, בהאמבורג ובמערב־ברלין עד להודעה חדשה.

בגרמניה הובע חשש, כי התקרית עלולה לשבש את המאמצים להשיג את שחרורם של שני המערב־גרמנים, המוחזקים כבני־ערובה בידי מוסלמים שיעיים פרו־איראניים בלבנון.

סוכנות „איראנה" מסרה, כי מאות תלמידי אוניברסיטה ערכו אתמול עצרת המונית ליד השגרירות המערב־גרמנית בטהראן ודרשו לנתק את היחסים הדיפלומטיים עם גרמניה.

(ע"ר, ע"צ)

עיראק הודיעה על הפסקה בתנאי של הפצצת ערי איראן

בגדד.— עיראק הכריזה אתמול על הפוגה בת שבועיים בהפצצות על ערים ועיירות באיראן, אך הדגישה, כי תהיה חופשית לחדש את ההפצצות, אם תפגיז איראן שכונות מגורים או תתקוף שטח עיראקי.

בהודעה, שנמסרה ברדיו בגדאד נאמר, כי ההפוגה תחל הבוקר. ההחלטה נתקבלה בעקבות קריאה של מנהיג האופוזיציה האיראנית, מסעוד ראג'בי, שמושבו בבגדאד, אל נשיא עיראק, סדאם חוסיין. רג'אבי, מנהיג תנועת האופוזיציה „מוג'הידין חלאק", קרא לנשיא עיראק להפסיק את ההפצצות „בשם ההמונים הנאבקים נגד המשטר האיראני התוקפני."

אתמול עדיין תקפו מטוסים עיראקיים שלוש ערים באיראן — טאבריז, דזפול ואליגודארז.

איראן הודיעה, כי החליטה להציב טילים בכל עיר, בנסיון לסכל את הפצצות חיל־האוויר העיראקי.

(ע"ר, ע"צ)

הטלוויזיה הלובית הקרינה הוצאות להורג בשידור חי

לונדון.— הטלוויזיה הלובית הקרינה ביום ג' בערב בשידור חי את הוצאתם להורג של 9 אנשים, מהם שישה בתלייה ושלושה על־ידי כיתת־יורים.

בדיווח המילולי מסרה הטלוויזיה הלובית, כי המוצאים להורג זממו לרצוח „מומחים סובייטיים" העובדים בלוב.

השידור, אשר הוקלט על־ידי „הבי.בי.סי" בלונדון, לא הבהיר אם מזימות ההתנקשות הוכתרו בהצלחה.

בזמן שהטלוויזיה הקרינה את תהליך ההוצאות להורג, קרא פקיד של „הקונגרס העממי" בבנגאזי את גזר־הדין שגזר „בית המשפט המהפכני".

אחד מן השישה שניתלו נמצא אשם בהשתתפות בשורת פגישות, במטרה להתנקש בחייהם של מומחים סובייטיים — נאמר בשידור הלובי. הוא ונאשם אחר השתתפו בפגישה, שבה אושרה ההחלטה לרצוח את המומחים. נאשם אחר ידע על מזימת הרצח ונאשם נוסף נבחר להוציא את הרציחות לפועל, יחד עם אנשים אחרים מחברי הקבוצה.

(ע"ר ע"צ)

ערפאת מאיים לבטל הבטחתו שלא לתקוף ישראלים בחו"ל

עיתון כוויתי: ירדן תתיר לאש"ף לפתוח מחדש משרדיו בירדן

קאהיר. — מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, רמז בראיון שפורסם אתמול בקאהיר, כי הוא עלול לגנוז את הצהרת קאהיר משנת 1985, שבה התחייב להפסיק את ההתקפות על ישראלים בחו"ל.

בראיון לשבועון המצרי „אל מוסאוור", אמר: „אני שואל, הא הצהרת קאהיר יכולה להישאר תקפה אם רק צד אחד מכבד אותה? אם ישראל סבורה כי כן הדבר, הרי אני אומר לא, אלף פעמים לא... יש גבול לסבלנות".

ערפאת הצביע על שורה של „התקפות" ישראליות על פלסטינים, כולל תפיסת ספינה בשבוע שעבר, אשר לגביה מסרה ישראל, כי הובילה מחבלים למחנות פליטים בלבנון.

ערפאת שאל, אם הצהרת קאהיר רלוואנטית „בשעה שטובחים בפלסטינים של מחנות הפליטים הפלסטיניים ובלבנון בשעה שהצי הישראלי מטיל הסגר על משלוחי מזון ותרופות המיועדים למחנות".

את נשיא סוריה, חאפז אסאד, האשים בשיתוף פעולה עם ישראל, בנסיון לגרש את הפלשתינים מלבנון.

ירדן עומדת להתיר

כווית. — ירדן עומדת להתיר לאש"ף לפתוח מחדש את משרדיו בכל רחבי הממלכה — מסר אתמול העתון הכוויתי „אל־אנבאא", בצטטו מקורות המקורבים למנהיג אש"ף, יאסר ערפאת.

העתון מוסיף, כי חוסיין מלך ירדן, נשיא מצרים חוסני מובארק ויאסר ערפאת הסכימו להיפגש ברבת־עמון כדי לדון בהתקרבות בין אש"ף לבין ירדן. לא נמסר מתי תתקיים הפגישה.

„במהלך ועידת הפיסגה הזאת, יוכרז על פתיחתם מחדש של כל משרדי אש"ף שנסגרו בירדן", כותב העתון הכוויתי.

(ע"ר)

חוסיין: ארה"ב איבדה אמינותה בעקבות עיסקת הנשק עם איראן

לונדון. — חוסיין מלך ירדן אמר בראיון שהתפרסם אתמול ב„פיינגשל טיימס", כי ארה"ב איבדה את אמינותה בעולם הערבי בשל עיסקות הנשק שלה עם איראן.

המלך חוסיין דחה את הצהרותיה של וושינגטון, שהיא מבקשת לסייע בפתרון הסכסוך הערבי־הישראלי. לדבריו, אין לראות כל סימן לכך.

„הובטח לי, כי הם (האמריקנים) מעוניינים בפתרון הבעיה הערבית־הישראלית, אבל לא ראיתי כל המחשה של הבטחה זאת," אמר המלך חוסיין. נאמר לי כי האמריקנים יעשו כל אשר ביכולתם כדי למנוע הספקת נשק לאיראן ולסייע להפסקת המלחמה במפרץ הפרסי. הדבר האחרון שהיה אפשר לצפות לו הוא, שארה"ב עצמה תחזק את מכונת המלחמה של איראן, מדינה אשר סירבה להיענות לכל הקריאות לסיום המלחמה."

(ע"ר)

פינה חמה ללב"י
הקרן למען בטחון ישראל
השבוע
☆ התרומה הגבוהה
מעזבונם של בטי וסלומון אטינגוף ז"ל
54,000 ש"ח
☆ התרומה המרגשת
מר יוסף מלמד תרם במלאת לו 84 שנים עם הרבה מזל־טוב ואריכות ימים
2,000 ש"ח
☆ התרומה הצעירה
תנה קהת ותלמידי כתה ד' בביה"ס „תארי" (חממ"ד) מגדל העמק
60 ש"ח
היום יותר מתמיד — תן לבך ללב"י
לב"י
קרן לב"י: רח' ד' (אריא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 18.2.87

	היחידה	בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים
		קניה	מכירה	קניה	מכירה	יציגים
סל מטבעות	1			1.6610	1.6817	1.6720
דולר אמריקני	1	1.57	1.64	1.6000	1.6200	1.6105
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8791	0.8901	0.8844
לירה סטרלינג	1	2.41	2.552	2.4496	2.4802	2.4685
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2632	0.2665	0.2655
ין יפאני	100	1.02	1.07	1.0427	1.0557	1.0494
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7782	0.7879	0.7830
פרנק שווייצרי	1	1.02	1.07	1.0386	1.0516	1.0461
כתר שבדי	1	0.24	0.25	0.2463	0.2493	0.2482
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2297	0.2326	0.2312
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2330	0.2359	0.2345
מרק פיני	1	0.34	0.36	0.3527	0.3571	0.3550
דולר קנדי	1	1.18	1.24	1.2021	1.2171	1.2109
דולר אוסטרלי	1	1.03	1.11	1.0655	1.0788	1.0725
ראנד דרום אפריקני	1	0.52	0.78	0.7665	0.7761	0.7715
פרנק בלגי	10	0.41	0.43	0.4235	0.4288	0.4270
שילינג אוסטרי	10	1.23	1.29	1.2349	1.2661	1.2577
לירה איטלקית	1,000	1.21	1.29	1.2349	1.2503	1.2433

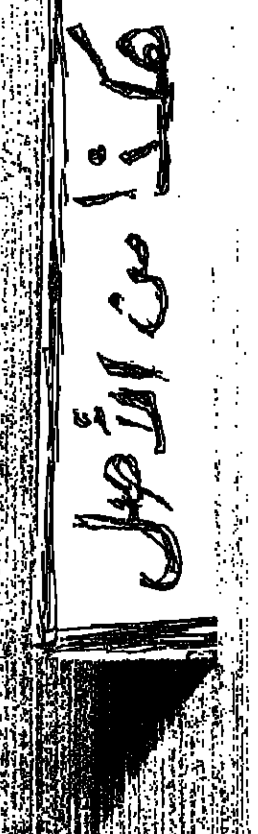

גזרי דין מוות בארה"ב מבוצעים ביתר קלות כשמדובר בשחורים

קובע דו"ח אמנסטי המתפרסם היום ● למרות שמספר הנרצחים השחורים זהה למספר הנרצחים הלבנים, 90% מהמוצאים להורג הורשעו ברצח שחורים ● בין המוצאים להורג גם קטינים וחולי נפש

מאת עודד ליפשיץ,
כתב "על המשמר"

דו"ח מיוחד בן 80,000 מלים של "אמנסטי" שפורסם היום קובע שעונש המוות בארצות הברית הפך ל"הימור מזעזע שבו לוקחים חלק הפוליטיקה, הממון וצבע העור".

עונש המוות הופעל מחדש בארה"ב ב־1976, אחרי הפסקה בת שבע שנים. מאז — עולה במהירות מספר ההוצאות להורג: אחת עשרה בלבד בשבע השנים עד 1983, 57 בשלוש השנים האחרונות.

כיום כלואים בבתי־הכלא בארה"ב 1838 נידונים למוות, הממתינים לבצוע גזר דינם. לפי הדו"ח, לשחורים שהורשעו ברצח לבנים, סיכוי גדול יותר להיות נידונים למוות מאשר לכל סוג עבריינים אחר. למרות שמספר קורבנות הרצח השחורים זהה למספר הנרצחים הלבנים, תשעים אחוזים מהמוצאים להורג הורשעו ברצח לבנים. אחת הסיבות — שני שלישים מההוצאות להורג בעשור האחרון היו בארבע מדינות דרומיות: פלורידה, לואיזיאנה, ג'ורג'יה וטקסאס.

בין המוצאים להורג בשנת 1986, היו גם שניים שבצעו משעים בהיותם קטינים מתחת גיל 18, ובין הנידונים למוות הכלואים כיום יש שלושים קטינים, כולל ארבעה שהורשעו על עבירות שבצעו בהיותם מתחת גיל 15. ברבות ממדינות ארה"ב אין גיל מינימום שמתחתיו אין לדון קטינים למוות, ובאחרות גיל מינימום נמוך ביותר: באינדיאנה וורמונט ניתן לדון למוות ילדים מגיל עשר ואילך.

בין המוצאים להורג בארה"ב גם חולי נפש, כולל למשל פועל שחור עור שאובחן כפרנואיד סכיזופרני שגילו הנפשי הוא שמונה שנים.

דו"ח "אמנסטי" קובע ששישים אחוזים מהמוצאים להורג הם פועלים פשוטים, שרובם מובטלים. אחת הסיבות לשיעור הגבוה של נידונים למוות משכבות חברתיות נמוכות היא הגנה משפטית ברמה נמוכה.

נשים נהנות מאפליה לטובה בתחום עונש המוות: רק אחת הוצאה להורג בעשור האחרון, למרות שנשים בצער ארבעה עשר אחוזים ממעשי הרצח בארה"ב.

לתובעים המקומיים המופיעים בבתי המשפט בארה"ב זכות לקבוע מתי לדרוש עונש מוות. לדעת מחברי הדו"ח, שיקוליהם מושפעים גם מנימוקים פוליטיים: הם נבחרים בבחירות ציבוריות, ולוקחים בחשבון את יחס האזרחים שבחרו בהם במקום מושבים לעונש המוות. נוהל בחירת המושבים במדינות רבות בארה"ב מאפשר לתובעים לפסול מושבעים המצהירים שהם מתנגדים לעונש מוות.

בארה"ב שלושים ושבע מדינות שבהן קיים עונש מוות, ושיטות שונות לביצועו: כסא חשמלי, תא גאזים, זריקות מוות, תלייה ומוות בירייה. הדו"ח מתאר מקרים, שבהם הנידונים למוות סבלו יסורים ממושכים: היו מקרים בהם נידון מת בכסא החשמלי רק לאחר ארבע עשרה דקות, חנק בתא גאזים שנמשך עשר דקות ושמונה דקות שחלפו מאז שנידון קיבל זריקת רעל ועד שנפח את נשמתו.

פירסום הדו"ח על עונש המוות בארה"ב הוא חלק ממערכה עולמית של "אמנסטי" נגד עונש המוות.

דו"חות אחרים של הארגון שפורסמו בשנים האחרונות דנים בעונש המוות באיראן, בריה"מ, דרום אפריקה, עיראק, ניגריה, קונה וסין.

נציגי "אמנסטי" בישראל נפגשים היום עם היועץ המדיני של שגרירות ארה"ב בישראל, רוג'ר האריסון, לדיון בדו"ח ומימצאיו.

קרא מחר ב"על המשמר"

במוסף לשבת

* שאלו שלום לבנון — אבי בניהו ומאיר פרטוש בסיור
* הדוב הדומם־המעושן — משיב מלחמה — מאת רונית מורגנשטרן
* מנצלים בקבלנות, "ראיסים" מודל 87 — שלי יחימוביץ'
* קולנוע בעניים מלוכסנות — הסינים הגיעו לפסטיבל — מאת דני ורט
* ממשלה ב"הליכים" — מאת מארק גפן
* פוקוס אישי: גיורא מנור, אילן שיינפלד, עדנה רזי, יהודה לחב, גדעון ספירו, רוביק ווזנטל

ב"חותם"

* חמש דקות הפרידו בינה לבין החיים — יהודה כהן, חברה של לוסי איימוס, מדבר — מאת שלי יחימוביץ'
* גולה מן השורה — לכסיקון למושגים מרחוק — מאת נועם שפנצר
* הקרב על המות — יפן מול ארה"ב — מאבק על הבכורה בחינוך מאת כתבי U.S. News & World Report
* חי רוצה אותם קרובים לאמת — תערוכת צילומים 1:1 — מאת יוסי קאנץ
* הפרחת הסקוטי שהצליח לעבוד על כל העולם — באלט במיטבו — מאת גיורא מנור
* כל ישראלי — מזרחי — יוסף שילוח על אשכנזים ומזרחים — מאת אתי דנינו
* ראיון — חטוטרת כבדה ושמה כיבוש, עם לובה אליאב — מאת ישראל זמיר
* "חותם אישי" — מאת אלי נצ'ן שלום בית — מאת חיה יוסף
* יום־הולדת לכנסת — ח"כ במשורה, מאת יאיר צבן
* בשער — משפט דמיאניוק יצא לדרך. צילם: רחמים ישראלי
טודים ומדורים: לוי מורב, ישראל זמיר, זאב צחור, נתן דענן, עמירם כהן, ראובן רחוביצקי, שמואל בונים, ארנון אבני

בדף לספרות

* דב דבורקין — על יצירת פושקין, במלאת 150 שנה למותו
* א. ב. יפה — על תסביך סילברמן
* פנחס ענברי — על אש"ף ובני חסותו של האיסלאם
* שירים מתוך ספרים חדשים של נורית זרחי ואילן שיינפלד

שביתת הזדהות עם מורי תיכון אום אל־פחם

מאת קאסם זייד
כתב "על המשמר"

המורים בבתי־הספר העל־יסודיים בחדרה, נתניה, פתח־תקווה ובכפרי המשולש הצפוני קיימו אתמול שביתת הזדהות של שעתיים עם מורי בית־הספר התיכון אום־אל־פחם. השביתה התקיימה באישור אירגון המורים העל־יסודיים. לכתבנו נודע שאירגון המורים העל־יסודיים נחוש בדעתו להחריף את המאבק אם תוך ימים ספורים לא יקבלו המורים באום־אל־פחם את משכורותיהם. המורים בתיכון אום־אל־פחם שובתים מאז ה־5 בינואר במחאה על אי־קבלת משכורותיהם זה חמישה חודשים ואי־תשלום תנאים סוציאליים עבור שנה שלמה.

עובדי עיריית אום־אל־פחם השובתים גם הם זה חודש וחצי, שיגרו אתמול מברקים למ"מ שר הפנים רוני מילוא, מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, ועדת הפנים וועדת העבודה והרווחה של הכנסת ובהם קריאה להציל את משפחותיהם מרעב. כתבנו מציין שעיריית אום־אל־פחם משותקת כליל.

קראוס: המשטרה לא מנהלת חקירה נגד בנקים ומנהליהם

מפכ"ל המשטרה אמר זאת בתגובה להודעתו של היועץ המשפטי שלשום כי הורה למשטרה לפתוח בחקירה נגד בנקים ובכיריהם

מאת בצלאל עמיקם
כתב "על המשמר"

המשטרה לא מנהלת כל חקירה נגד בנקים ומנהליהם החשודים לכאורה בעבירות פליליות הקשורות בויסות מניות הבנקים. בניגוד לדיווחו של היועץ המשפטי של הממשלה יוסף חריש לחברי הועדה לביקורת המדינה אמר אתמול מפכ"ל המשטרה רב ניצב דוד קראוס לעיתונאים.

עוד ציין כי המשטרה לא קיבלה שום חומר לא מהיועץ המשפטי ולא מהפרקליטות.

מפכ"ל המשטרה רב ניצב דוד קראוס הזהיר מפני "מכת סמים" החודרת ופושטת בקרב אוכלוסיות רחבות מחוץ למעגל העבריינים. בימים אלה נחשפה פרשת שיווק סמים במושב, שבה נטלו חלק 5 מתוך 100 המשפחות במקום. "זה היה כמו בחנות מכולת" אמר קראוס. לא מכבר, הוסיף, נחשפה פרשה דומה בקיבוץ.

תת ניצב יורם גונן ראש היחידה הארצית להונאה סיפר לעיתונאים כי אזרחי ישראל נרתעים מלמסור למשטרה מידע על מעשי הונאה מחשש פן יבולע להם. בשנים קודמות נפתחו כ־80% אחוז מהחקירות ביוזמת מתלוננים בעלי מידע חיוני, אולם המצב השתנה לאחרונה ורק 20 אחוז מהמידע נשאב על ידי המשטרה מאותם. עוד גילה גונן כי המשטרה נוהגת לגמול למוסרי המידע, אולם מאחר שיכולתה הכספית מוגבלת, היא עושה זאת באמצעים אחרים כגון ביטול דוחות תנועה.

ח"כ ותד מגיב על תקרית בכנסת

נדהמתי לקרוא תיאור מדוייק כביכול בגליון "על המשמר" מיום ד', 18.2, על התקרית המילולית בין ח"כ רן כהן ובינו בישיבת ועדת העבודה והרווחה.

מהתיאור המעוות נדמה כאילו יזמתי את חילופי הדברים הקשים בינו לבין ח"כ כהן, דבר שלא היה ולא נברא.

האמת היא שבעקבות קריאת־הביניים שלי באמצע דבריו של ח"כ רן כהן (דבר המקובל בכנסת ובוועדותיה), הוא התפרץ בצעקות אימים ודרש שאסתלק מהישיבה, תוך שהוא מכנה אותי חוצפן, המתנו בערה בו והתרשמתי שהוא הולך להרים עלי יד. החזרתי לו באותה מטבע ויו"ר הוועדה הפסיק את הישיבה לכמה דקות. ברור, אפוא, שלא אני יזמתי את התקרית, אם כי אני מצטער שנגררתי אליה.

מבחינתי העניין הסתיים ולולא התיאור המעוות שהופיע ב"על המשמר", לא הייתי נדרש לכך יותר. נהפוך הוא, מיד עם סיום הישיבה בחורתי בחבר הכנסת כהן כמראיין לכתבה שהבנתי לגלי צה"ל על נושא מניעת העישון. ציער אותי שכתב ותיק וידיד כמו יצחק שור ועיתון רציני כמו "על המשמר" נכשלו הפעם בשליחותם.

אני מודיע שנפגעתי ונעלבתי מהכתבה על לא עוול בכפי.

מוחמד וותד

גיורת קונסרבטיבית עותרת לבג"צ שיורה לרשמה כיהודיה

עתירה נגד משרד הפנים על סירוב לרשום גיורת קונסרבטיבית כיהודיה, הוגשה ביום ד' לבג"צ.

המדובר בגייל מוסקוביץ מקיבוץ גונן שבגליל העליון. העותרת שנולדה נוצריה טוענת, באמצעות בא כוחה עו"ד יוסף בן מנשה, כי עברה את לימודי היהדות בבית כנסת קונסרבטיבי בניו־יורק, ובית דין רבני בניו־יורק בראשות רב אורתודוכסי ולידו שני רבנים קונסרבטיביים אישרו את גיורה.

העותרת טוענת, כי לאחר הגיור, נישאה לבעלה, חבר קיבוץ גונן, כדת משה וישראל והשניים הגיעו ארצה. לפני כחצי שנה גם נולד להם ילד.

למרות פניות חוזרות ונשנות למרשם האוכלוסין במשרד הפנים, סרבו לרשום את העותרת כיהודיה. בתחילה הודיעו לה כי עליה להמתין לפסיקת בג"צ בעניינה של שושנה מילר. מאז פסיקת בג"צ בעניין זה, נוקט משרד הפנים פעולות השהייה ואינו מוכן לרשמה כיהודיה. (עתים)

אב הטיפוס של "מטוס הלביא" ביצע אתמול לפני הצהריים את טיסת הניסוי העשירית. בטיסה נבדקו מערכות חירום בכיבוי מנוע, המערכות האלקטרוניות במטוס ועוד. בסוף החודש הבא אמור להסתיים ייצור חמשת אבות הטיפוס וביחד יבצעו כ־1800 שעות טיסה.
ביום העצמאות הקרוב מתכוננת התעשייה האווירית לקיים מטס חגיגי של "הלביא" בשמי המדינה.
בינתיים נמשכת במערכת הביטחון בדיקת החלופות ללביא וצפוי כי הסיכום יתקבל לקראת חודש אפריל.
כתב: בנימין אבי צלם: [illegible]

סוף שבוע עם
הארץ
עיתון לאנשים חושבים

עם ראש הממשלה בוואשינגטון
גדעון סאמט וצבי בראל

חבית של חומר נפץ
יום בעזה/אורי ניר

והיה אם ייפתחו השערים
תכניות מגירה לקליטת יהודי בריה"מ/אוד גונדר

מגפה
סמים בכל פינה/ראובן שפירא

עבדים במערכת כושלת
פרק אחרון בסדרה על הרפואה הציבורית/רומן פריסטר

פולט על משפט דמיאניוק ● רן כסלו על המשבר בתנועה הקיבוצית ● לילי גלילי עם פעיל "מצפן" ● משה ליכטמן על ראשי תנועת המושבים
מקורות מדיניים/עקיבא אלדר ● חריקות/זאב יפת ● הטלוויזיה של השבוע/חדה בושס

עוזר שר־החקלאות לשעבר ועורך־דינו נאשמים במירמה

מאת יואב אביב,
כתב "על המשמר"

עו"ד רפאל נבט ונתן חובב, מי ששימש בעוזרו האישי של שר־החקלאות לשעבר אהרון אוזן, מואשמים בקשירת קשר לעשות פשע ובקבלת דבר במירמה בנסיבות מחמירות.

בכתב־האישום שהוגש אתמול לבית־המשפט המחוזי בחיפה טוענת התובעת, עו"ד חני הורוביץ מפרקליטות מחוז חיפה, כי הנאשמים נבט וחובב קשרו קשר להשתלט בדרכי מירמה על מכבסת "שלג החרמון בע"מ" בנהריה שנקלעה לקשיים כספיים.

השניים הסכימו על חלקם בשותפות במכבסה, כאשר עו"ד נבט אמור היה לקבל 51 אחוז ממניותיה וחובב את היתר. הם טענו כי ברצונם לרכוש את החברה הכושלת ולשקמה בעזרת קשריו של חובב, כשהם מעלימים את עובדת היותו של נבט שותף.

בכתב־האישום נטען, כי נבט וחובב תיכננו לנשל את בעל המכבסה, ראובן מלכה, ממנה ולגרום לכך שכונס הנכסים שמונה למכבסה, עו"ד אהוד גוטמן, יסולק מתפקידו ובמקומו ימונה עו"ד נבט. השניים אף ביקשו מבנק לפיתוח התעשייה, הנושה העיקרי של החברה, לפנות לבית־המשפט בבקשה למנות את נבט ככונס נכסים במקום גוטמן.

עוד נטען, כי הנאשמים הציגו מצג שווא בפני הבנק לפיתוח התעשייה ובפני בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, לפיו ראוי עו"ד נבט למלא את תפקיד כונס הנכסים, תוך העלמת עובדת היותו שותף במכבסה על־ידי אי־רישום שמו בהסכם לרכישת המכבסה שנערך עם בעליה.

בהמשך נטען, כי כדי למנוע פיקוח של פעולות כינוס הנכסים של עו"ד נבט, נמנע זה מלדווח על המינוי לרשם החברות ולא הגיש דו"חות לבית המשפט. עו"ד נבט אף העביר לחובב שלא כדין וללא אישור בית־המשפט את הסמכות לפעול כמנהל החברה ולמלא המחאות שנחתמו על־ידו מראש.

באישום זה מאשימה התובעת את השניים בקשירת קשר לביצוע פשע ובקבלת דבר במירמה, כשעו"ד נבט מואשם גם באי־קיום חובה, במירמה ובהפרת אמונים.

בשני אישומים נוספים מואשמים השניים ברמאות של נושא משרה, במירמה ובהפרת אמונים בתאגיד.

זוכה ממירמה

יצויין, כי באוגוסט 1985 זוכה בן חובב בבית־המשפט המחוזי בחיפה על־ידי השופט ד"ר דן ביין מאישומים של קבלת דבר במירמה ועבירה על חוק עסקי הביטוח. חובב היה אז שותף בסוכנות הביטוח "חובב את פופליקר" והיה סוכן משנה של הביטוח ההדדי. התביעה טענה, כי לצורך גיוס לקוחות שיעמדו בקריטריונים של חברי מושבים ולצורך הנחות מחברת "הסנה" הקים חובב מושב פיקטיבי בשם מושב גיל.

שמו של עו"ד נבט קשור בפרשת "בית הלוחם" בחיפה כשהפעיל משרד חקירות פרטי במטרה להתחקות אחר עברו של אודיכל "בית הלוחם", דוד ינאי, מי שחשף למעשה את פרשיות השחיתות במקום. בפרשה זו שיגר משרד החקירות חוקר מטעמו למשרדו של ינאי וזה פרץ פנימה, נטל תיק מסמכים לצילום וכשביקש להחזירו נלכד על־ידי המשטרה.

בית־המשפט: ההודאות שנגבו מהנאשם באונס דני כץ — קבילות

דחה את טענת הסניגור שההודעות הוצאו תחת איומים ולחצים

בית־המשפט המחוזי בת"א פסק אתמול כי כל ההודאות שניגבו מן הנאשם באונס דני כץ מרמת־גן, במהלך חקירתו ע"י המשטרה, הן קבילות, ודחה את טענת הסניגור, כי ההודאות הוצאו מן הנאשם תחת איומים ולחצים נפשיים.

נשיאת בית־המשפט, השופטת חנה אבנור, הודיעה, כי הקבילות חלה על ההודאות, האיזכורים והדו"חות שניגבו מן הנאשם. הנימוקים להחלטה יפורסמו בהכרעת הדין.

קודם לכן עמד הנאשם בחקירה נגדית של התובע אברהם טל במשפט הזוטא על קבילות ההודאות, והתובע ניסה להוכיח, כי ההודאות נמסרו על ידו מרצונו הטוב וללא איומים ולחץ.

בתשובה לשאלות על אחד ממקרי האונס אמר הנאשם, כי מסר פרטים על אונס זה לא מפני שביצע אותו וידע עליו, אלא על־פי סיפור שקרא בעיתון.

התובע קרא קטע מהודעת הנאשם על האונס שבו הוא אמר בין היתר, כי עקב אחרי בחורה שנהגה במכונית ולאחר שחנתה ויצאה הוא חיבק אותה מאחור, ושהיתה לו סכין ביד והוא אמר לה לשתוק.

"איך ידעת את כל הפרטים האלה, הרי לא היה על כך דבר בעיתון, שם הוזכר רק הגיל של הנתקפת?" שאל התובע.

להלן נשאל הנאשם כיצד ידע להוביל את החוקרים לזירת האונס ואיך ידע לבחור בבית מסויים. הוא טען, כי הוביל את השוטרים לרמת־אביב לאחר שסיפרו לו על אנס אחר שנתפס במקום זה.

הנאשם נשאל מדוע לא סיפר לעורכת־הדין שלו, כרמלה חנוך, כי מפעילים עליו לחץ ואיומים, הוא השיב, שכנראה סיפר לה, אבל היא לא טענה זאת בפני השופט בשלב הארכת המעצר.

כאמור, לא השתכנעו השופטים מטיעוניו של הנאשם שההודאות ניגבו ממנו ע"י איומים ולחצים.

המשטרה: הבריונות בין כותלי ביה"ס הפכה למכת מדינה

הוארך מעצר התלמידים החשודים בתקיפת מנהל ושרת

מאת יואב אביב,
כתב "על המשמר"

מעצרם של חמשת הנערים החשודים במעשי בריונות וב־תקיפת מנהל ושרת בבית־הספר התיכון בקריית חיים הוארך אתמול ב־24 שעות בבית משפט השלום בחיפה.

בקשה להארכת מעצרם טען בא־כוח המשטרה, כי החמישה שאינם תלמידי אותו בית־ספר, נכנסו שלשום לפני הצהריים לחצר בית־הספר רכובים על אופנועים ודהרו בחצר שהיתה הומה תלמידים. הם היכו את המנהל האדמיניסטרטיבי, יורם לפר, ואחד מהם אף איים עליו בסכין. הן היכו את השרת שבא לעזרת המנהל. הוא הוסיף, כי בכוונת המשטרה להעמידם לדין תוך תקופת מעצרם, ולצורך כך ביקש להאריך את מעצרם ב־24 שעות.

"תופעה זו של בריונות בין כותלי בית הספר הפכה למכת מדינה" — אמר בא־כוח המשטרה, רס"ר בכיר חיים שרון.

אביו של אחד הנערים אמר לשופט: "הילדים האלה הסתבכו, העובדה ששהו לילה אחד בבית המעצר היא נוראה. גם אייכמן היה כלוא בבית מעצר זה ואני ניצול שואה וזה מספיק בשבילי".

אחיו של אחד הנערים, רב־סרן בצה"ל, אמר לשופט: "לנו אין אב בבית, אין צורך להחזיק את אחי אפילו יום אחד נוסף במעצר".

שופט הנוער, א. שיינפלד, דחה את פניית בני המשפחות והורה להאריך את מעצרם ב־24 שעות כאומרו, כי מדובר בקטינים החשודים בעבירות חמורות.

הוגש כתב־אישום על נסיון אונס נגד הימאי האמריקני

מאת יואב אביב,
כתב "על המשמר"

כתב־אישום על נסיון לבצע אונס הוגש אתמול נגד ימאי הצי השישי, ג'ימי קנדי.

בכתב־האישום טוענת התובעת, עו"ד עדנה כהנא, כי ב־10 בפברואר נכנס הימאי לבאר בכרמל וביקש בירה, אולם עובדת הבאר, תיירת מאנגליה, הודיעה לו, כי לא תוכל למלא את מבוקשו עד שיגיע בעל המקום ויפתח את העסק. היא נכנסה למטבח והנאשם הלך בעקבותיה, הרף אותה הטילה ארצה כשהוא מנפנף בסכין ומאיים עליה תוך נסיון לאונסה.

המלצרית נאבקה עם התוקף וזעקה לעזרה. למקום הגיעה עובדת מחנות סמוכה וגם היא נאבקה עם הנאשם עד שנכנסו לבאר ימאים אמריקניים אחרים והנאשם נמלט מהמקום.

אתמול הוארך מעצרו עד יום שני הקרוב, בו ייערך דיון בבקשת הפרקליטות לעוצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

בהארכת המעצר הקודמת הביעו אנשי התביעה הצבאית של הצי השישי את נכונותם לקבל על עצמם את האחריות לשיחרורו של קנדי ולהבאתו למשפט בישראל.

מפלגת הפועלים המאוחדת
המרכז

לוח פעילות שבועית מה־19.2.87 — 25.2.87

מחלקת ההסברה

יום ה' — 19.2

סניף לוד — 8.30 — ח"כ חייקה גרוסמן — יום בישוב
בית גרל — 11.00 — נתן בקלר — מועצת פועלי תל־אביב
נתניה — תיכון "רמות" — 12.30 — שמואל טולדנו — מפגש תלמידים
סניף עפולה — 17.00 — אילן גילאון — כנס ועדי פעולה מכפרי עמק יזרעאל של מורים והורים נגד קיצוצים בחינוך
נגבה בנוצרה — 17.00 — מחמוד ארחיים — חוג בית
נגבה טייבה — 18.00 — אידריס מואסי — מפגש דור צעיר
נגב־סבא — קן השוה"צ — 19.00 — דני פלג — מפגש חניכים
סניף עכו — 21.30 — וולדי מורג — תנ: בית / אסיפת סניף
קיבוץ חורשים — 21.30 — חנן ארז — "גבעת חביבה" בבית

יום ו' — 20.2

משק ה"עמקים" — 08.30 — ח"כ אמירה סרטני — מפגש תלמידים
סניף נצרת — 09.00 — צוות ההפעלה של המגזר הערבי
כפר יאסיף — ביה"ס תיכון, 14.00 — מחמוד יוניס — מפגש תלמידים
דיר אל אסד — 17.00 — מחמוד יוניס — מפגש פעילים
כפר מנדה — 17.00 — מחמוד ארחיים — חוג בית
קיבוץ חצור — 21.00 — יעקב חזן — שיחת קיבוץ חגיגית

יום שבת — 21.2

סניף נצרת — 11.00 — מפגש נציגים מהכפרים באיזור נצרת
ספרעם — 16.00 — ח"כ אמירה סרטני, חוסיין פארס — מפגש מורים במגזר הערבי
סניף נצרת — 18.00 — דב פלג — חוג בית
ראשל"צ — 21.00 — אברהם שנקר — מועדון צעירים דתי־לאומי — מפגש עם חניכים
קיבוץ עברון — 21.00 — אלישע שפירא — שיחת קיבוץ
קיבוץ גליאון — 21.30 — ח"כ יאיר צבן — שיחת קיבוץ
קיבוץ יד־מרדכי — 21.30 — פעילי מפ"ם מהעיר מתארחים בחוגי בית בקיבוץ

יום א' — 22.2

קריית־ים — ביה"ס רודמן, 10.00 — גבי זוהר — מפגש תלמידים
סמינר צעירי חקבה"א — על ההסתדרות ותנועת העבודה יתקיים בימים 22.2 — 24.2
סניף אשקלון — 08.30 — ח"כ אמירה סרטני — יום בישוב
סניף עפולה — 09.00 — ח"כ אלעזר גרנות — יום בישוב
קיבוץ חורשים — גדי יציב, יוסי סלומון — מפגש ואירוח ועדי עובדים מחיפה
נגב אעבלין — 18.00 — אידריס מואסי — מפגש עם הדור הצעיר
סניף חיפה — 18.30 — ח"כ יאיר צבן — מפגש עם הדור הצעיר
סניף פתח תקווה — 19.00 — דב פלג — קרנות פנסיה
אזכרה ליום השלושים ליעקב מאיוס ז"ל בקיבוץ גת — בשעה 21.00 — בהשתתפות נפתלי פדר

יום ב' — 23.2

חיפה — בסמ"ת, 10.00 — אמרי רון — מפגש תלמידים
ירושלים — ביה"ס לרפואה, 13.00 — ח"כ יאיר צבן — מפגש עם סטודנטים
חוג רעיוני — צעירי חקבה"א — עם יעקב חזן פותח גדי יציב — בית הקבה"א, בשעה 16.00
סניף נצרת — 17.00 — אידריס מואסי — מפגש הדור הצעיר
כפר יפיע — 19.00 — אידריס מואסי — מפגש הדור הצעיר
קיבוץ ברקאי — 21.00 — ג'ומס — קולקטיביות רעיונית
קיבוץ גזית — 21.00 — צבי רובל — התוכנית הכלכלית

יום ג' — 24.2

סניף רמת־גן — ביאליק 54 — 10.00 — אברהם אלון — במועדון לחבר
סניף רמת־גן־גבעתיים — 18.00 — בנגילה — מבלימה לצמיחה
סניף חיפה — 18.00 — גיורא ריפתין, אבי שיין — פורום מזכירי משנה
סניף ירושלים — 19.00 — וולדי מורג — מזכירות מורחבת
סניף נס־ציונה — 19.30 — נפתלי בן משה — המדיניות הכלכלית
סניף רחובות — 20.00 — אילן גילאון — מפגש הדור הצעיר
סניף רמת־השרון — 20.00 — דב פלג — התוכנית הכלכלית האלטרנטיבית של מפ"ם

יום ד' — 25.2

ירושלים — בכנסת, 11.30 — ח"כ חייקה גרוסמן — מפגש עם מנהלי מתנ"סים
גבעת אל גרביה — 16.00 — אירוח משלחת יוס"י — בהשתתפות: סמיר דרוויש — ראש המועצה, לוטפי מואסי — סגן ראש המועצה ואידריס מואסי
ירושלים — 17.00 — מצעד ועצרת של חניכי השוה"צ לזכרו של אמיל גרינצווייג בהשתתפות: יהודית עמיחי, חגי לוי
סניף פתח־תקווה — 19.00 — חנן ארז וולדי מורג — מועצת הסניף
סניף בני־ברק — 19.00 — ח"כ אלעזר גרנות — אסיפת חברים
סניף תל־אביב — 19.30 — חוגי בית — בהשתתפות: נחום שור, חיים בורנשטיין, חיים שחורי, אברהם אדיעוזרא, נפתלי פדה, רעיה רעיו, צבי נתנזון, אילן אסיה, אברהם מזרחי, גרשון ויילן, אילן גילאון, רפי ברקן, חיים סהר
מזכירות מפ"ם — במרכז — יום ד' 25.2, שעה 16.00 — דיון מדיני — סדר־יום מפורט — יפורסם

איגוד מקצועי

יום ה' — 19.2

סניף חיפה — 18.00 — אורי שדה, דב אלקנתי — תא פקידי מפ"ם בחיפה והקריות, לקראת ועידת הסתדרות הפקידים

יום ו' — 20.2

סניף אילת — 17.30 — דוד שעוקפיש, נעם מן — מועדון גימלאים

יום א' — 22.2

במרכז — 16.00 — אליעזר כופני, דב אלקנתי — תא ארצי עובדי המדינה
ברחובות — 18.30 — רבקה יעקובוביץ, דב אלקנתי — העובדת חשכירה

יום ב' — 23.2

ועד הפועל — 08.30 — אפרים ז'ילוני, דב אלקנתי — מזכירי אוגדים מקצועיים
ישיבת מרכז הסתדרות עובדי המזון — במלון מוריה — ים המלח בימים 23—24—25.2.87 — בהשתתפות נעם מן
נציגי מפ"ם מתכנסים בשעה 09.00

יום ג' — 24.2

ועידת הסתדרות הפקידים — מלון רמדה רנסנס — ירושלים בימים 24—25.2.87 — פתיחה בשעה 09.00
בשעה 10.00 התכנסות צירי מפ"ם בוועידה
בהשתתפות: חנן ארז, אפרים ז'ילוני, דב אלקנתי, זהרית לבן

אבלים עם המשפחה
על מותו של
זאב הוכמן
קיבוץ המעפיל

עם ויטיה והמשפחה
אתכם באבל במות
ששון
חברי יקום

למשפחה ולקיבוץ שובל
שותפים באבלכם במות
אליעזר רחילוביץ
מזכירות אירגון ציירים ופסלים של הקיבוץ הארצי

לדוד רונא (טוטו) ולמשפחתך
בקיבוץ רמת השופט
על מותו של
בן אחיך
אנו משתתפים בצערכם העמוק
קיבוץ כפר מסריק